

**Міністерство освіти та науки України
Наукова бібліотека Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
Тернопільський обласний осередок наукового товариства
імені Шевченка**

Серія:
*БІБЛІОГРАФІЯ ВЧЕНИХ ТНПУ
ім. ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА*

Фундатор географічної науки на Тернопілля

(до 90-ліття професора Йосипа Михайловича Свинка)

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Тернопіль – 2024

Рецензенти:

Черняк В. М. – доктор біологічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри змісту і методик навчальних предметів Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти

Янковська Л. В. – кандидат географічних наук, доцент кафедри геоекології та гідрології Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка

Укладачі:

Кульчицька О. Я. – заступник директора наукової бібліотеки ТНПУ імені Володимира Гнатюка

Дем'янчук П. М. – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання ТНПУ імені Володимира Гнатюка

Ф94 **Фундатор географічної науки на Тернопіллі** : біобібліографічний покажчик / укладачі : О. Я. Кульчицька, П. М. Дем'янчук ; авт. передм. : А. Богуцький, Д. Ковалишин, Л. Царик. – 2-ге вид., допов. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. – 144 с. – (Бібліографія вчених ТНПУ ім. В. Гнатюка).

У бібліографічному покажчику подано основні біографічні дані та напрями наукової, педагогічної та громадської діяльності і хронологічний перелік праць кандидата геолого-мінералогічних наук, професора, академіка Української екологічної академії наук, почесного члена Українського товариства охорони природи, почесного члена Українського географічного товариства, дійсного члена Наукового товариства імені Т. Шевченка, ветерана праці Йосипа Михайловича Свинка.

УДК 016:[929Свинко:913(477)]

© Кульчицька О. Я., уклад. 2024
© Дем'янчук П. М., уклад. 2024
© Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, 2024

---

*«Великий той учитель, який проймається
справою, якої навчає»*

(Катон Старший)

ЙОСИП МИХАЙЛОВИЧ СВИНКО

*Український науковець, педагог, краєзнавець, громадський діяч,
кандидат геолого-мінералогічних наук, професор,
академік Української екологічної АН, дійсний член НТШ,
почесний член Українського товариства охорони природи,
почесний член Українського географічного товариства,
ініціатор створення географічного факультету та
геологічного музею ТНПУ ім. В. Гнатюка*

Від упорядників

Біобібліографічний покажчик серії «Бібліографія вчених ТНПУ ім. В. Гнатюка», присвячено Йосипу Михайловичу Свинку – українському науковцю, педагогу, краєзнавцю, громадському діячу, кандидату геолого-мінералогічних наук, професору, академіку Української екологічної АН, дійсному члену НТШ, почесному члену Українського товариства охорони природи, почесному члену Українського географічного товариства.

У виданні представлено бібліографію праць Й. М. Свинка, що були надруковані впродовж 1960–2024 років: монографії, підручники, навчально-методичні посібники, програми, статті, вміщені в наукових збірниках, матеріалах наукових конференцій, періодичних виданнях, що вийшли в Україні та за кордоном. Більшість наукових праць ученого присвячено проблемам розвитку таких галузей знань, як геологія, географія, біологія, біохімія, охорона природи та історія.

Відкриває покажчик стаття *«Йосип Свинко: учений, геолог, географ, педагог»*, підготовлена викладачами, які в свій час тісно співпрацювали з Йосипом Михайловичем Свинком.

Видання вміщує статті, присвячені попереднім ювілейним датам: *«Відомий природодослідник Поділля (до 80-ліття професора Йосипа Свинка)»*, *«Професор Йосип Свинко – вчений, педагог, громадський діяч (з нагоди 75-річчя від дня народження)»* та статті, приурочені теперішньому ювілею – 90-річчю, – підготовлені викладачами географічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Біографію вченого продовжує перелік основних дат життєдіяльності та сторінка *«Мої життєві дороговкази»*, яких дотримувався Й. М. Свинко у своєму житті.

Бібліографічний покажчик складається з 4 розділів:

Розділ 1 *«Науковий доробок професора Й. М. Свинка»*:

а) *бібліографічні описи публікацій* вченого у хронологічному порядку, а в середині років за алфавітом.

б) *рецензії, відгуки на книги Й. М. Свинка*. Документи згруповано за зведеною українською абеткою.

в) *інтерв'ю Й. М. Свинка* – зібрано бесіди вченого з журналістами різних видань.

г) *публікації про життя та діяльність Й. М. Свинка* – вміщує публікації про життєвий шлях, науково-педагогічну та громадську діяльність.

Розділ 2 містить інформацію про *участь професора Й. М. Свинка у наукових конференціях, нарадах, з'їздах, семінарах та симпозіумах*.

У 3 розділі подано відомості про *наукові, службові та туристичні подорожі Й. М. Свинка за межі України*.

Окремим є розділ *«Відомості про подяки та нагороди»* за навчально-виховну, наукову та громадську роботу.

Додатком до біобібліографічного покажчика є *«Фотогалерея»* – світлини, які відображають життєвий і науковий шлях Й. М. Свинка, зокрема такі блоки:

Науковий ступінь та звання;

Світлини з біографії вченого;

Професійна та наукова діяльність;

Родовід сім'ї Й. М. Свинка;

«Земля, до якої теж тягне» (Відпочинок на дачі).

Для зручного та ефективного користування виданням розроблено науково-допоміжний апарат, який представлено іменним покажчиком прізвищ осіб, відомості про яких є у бібліографічних записах даного видання та зміст.

Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено за чинними в Україні стандартами. Джерелами відбору документів були каталоги і картотеки НБ НПУ ім. В. Гнатюка, Тернопільської державної обласної універсальної наукової бібліотека (ТДОУНБ), Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, бібліографічні джерела та матеріали, надані вченим. Публікації, що увійшли до покажчика, було переглянуто de visu.

Покажчик адресовано науковцям, докторантам, аспірантам, працівникам географічних центрів, наукових бібліотек, географам і педагогічним працівникам, студентам.

СВОЄ ЖИТТЯ ПРИСВЯЧУЮ НАУЦІ

(з нагоди 80-річного ювілею Й. М. Свинка)

Чимало Вами пройдено доріг.
Одна з яких – не з власного бажання.
Господь Вас на усіх стежках беріг.
Вселяв надію, віру, сподівання.

Щасливим Ви вважаєте себе
У рідному, славетнім Тернопіллі.
А доля Вас в науку поведе,
Де Ви себе проявите на ділі.

Здобутків наукових стільки є!..
Поважний вік поважної Людини.
В житті пройшли крізь жорна Ви біди.
В минуле пам'ять ще й донині лине.

Голодний 42... На полях
Прийшлося гнилі збирати картоплини...
Чим більше пізнається кривд життя, –
Більше надбань для титула Людини.

Готові Ви про кожен мінерал,
Як про живу істоту, говорити...
ТНПУ для Вас – це той причал,
В якому Вам цікаво й творчо жити.

Ви праці видаєте на-гора.
Для Вас довкілля, наче друга мати...
Дозвольте Вас з нагоди торжества
Щиросердечно й тепло привітати!

Дай Боже, щоб таких Учителів
Було побільше в нашій Україні!
Багато Вам бажаємо років
Проводити у творчому горінні.

Черпайте силу з власної землі,
Яку Ви відчуваєте душею...
В здоров'ї, щасті, творчості, сназі
Ще не одну впровадуйте ідею.

*Ірик З. Й. завідувач відділу
наукової бібліотеки
ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014 р.*

ГЕОЛОГІЧНА ПОЕМА

присвячена Йосипу Михайловичу Свинку

Шановний пане Йосипе, на щастя
Ми всі до Вас на геофак прийшли,
І знань своїх, і серця свого частку
Ви щиро нам назавжди віддали

Як дивно бачить в мертвому камінні
Живу іскру – історію буття,
Коли світила нашого проміння
Усе живе будило до життя.

Граніт і кварц, породи й мінерали,
Метаморфізм, вулкани і моря,
Свою важку роботу починали
Лиш сходить почала життя зоря...

Тримаючи в руках піриту друзу,
Чи флюориту щіточку одну
Я відчуваю в дивному Союзі
Живе тепло – і квітку кам'яну.

Й тендітним враз стає важке каміння,
Живим і теплим, теплим і живим,
І в даль відходять настрої осінні,
Душа чуттям наповнилась новим.

А Ваш музей! Як в залах Ермітажу
Затамувавши подих, треба йти,
І хто не був тут, той напевне, скаже,
Чи можна у камінні чар знайти?

Сюди б таких! Нехай би подивились,
Що Гея-мать тримає у собі
Для нас, своїх дітей – тоді б не злились,
Зберігши сили з нею в боротьбі.

Отож, за все Вам дякуємо, Учитель!
За світло знань, терпіння й теплоту.
Здоров'я Вам, а ще – назавжди душу –
Таку як зараз, щедру й молоду!

*Група географів факультету
післядипломної освіти, 1998 р.*

ЙОСИП СВИНКО: **учений, геолог, географ, педагог**

2 жовтня 2024 року виповнюється 90 років від дня народження та 60 років наукової, педагогічної і громадської діяльності кандидата геолого-мінералогічних наук, професора, академіка Української екологічної академії наук, почесного члена Українського товариства охорони природи, почесного члена Українського географічного товариства, дійсного члена Наукового товариства імені Т. Шевченка, ветерана праці, професора кафедри фізичної географії Йосипа Михайловича Свинка.

Основні штрихи з біографії вченого

Народився Йосип Михайлович Свинко 2 жовтня 1934 року в мальовничому й національно-свідомому селі Ямна Долішна у передгір'ї Карпат, поблизу Перемишля (тепер Польща) у небагатій, але працюючій селянській родині. Батько Свинко Михайло і мати Анастасія (до одруження Грибик) обробляли невеликий клаптик власної землі і тим забезпечували проживання своєї сім'ї. Тут у рідному селі майбутній вчений у 1944 році закінчив три класи початкової школи. У 1945 р. примусово переселений з батьками на територію УРСР в село Лошнів Терехівського району Тернопільської області, де продовжив навчання у семирічці, а згодом середній школі, яку закінчив у 1953 році. У цьому ж році вступив на геологічний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка, який закінчив у 1958 р. Виробничі практики проходив у Центральному Казахстані на розвідці родовищ корисних копалин, одночасно працюючи робітником на бурінні свердловин, що не тільки давало можливість поглибити свої професійні знання, здобути певні навички в роботі, але й заробити кошти для забезпечення себе під час дальшого навчання в університеті. У 1954 р. від серцевого нападу померла мати, батько-колгоспник ледве зводив кінці з кінцями. Старша сестра Вікторія жила окремо зі своєю сім'єю, працювала в колгоспі.

Здобувши у 1958 році кваліфікацію інженера-геолога-розвідника рудних корисних копалин, два роки працював на виробництві: спочатку в Одеській геологорозвідувальній експедиції, а згодом у науково-дослідному секторі Львівського державного університету імені Івана Франка. Восени 1960 року був запрошений на посаду старшого викладача Кременецького державного педагогічного інституту, який у 1969 році переведено у м. Тернопіль. У цьому інституті завдяки наполегливій праці пройшов шлях від старшого викладача, доцента до професора.

Аспірантуру закінчив без відриву від виробництва при кафедрі загальної геології Львівського державного університету ім. І. Франка (керівник – доктор геолого-мінералогічних наук, професор Д. П. Резвой). В 1968 р. успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Неотектоніка північної частини Поділля».

Обирався заступником декана та деканом природничого факультету (1969–1973 рр.), був ініціатором створення Тернопільського відділу Українського географічного товариства (1972 р.) та географічного факультету (1990 р.). У 1982 році обраний завідувачем кафедри географії, а після її розділення на дві окремі кафедри (фізичної й економічної та соціальної) – завідувачем кафедри фізичної географії. На цій посаді працював до червня 2008 р.

У 1970 році відзначений нагрудним знаком «Відмінник народної освіти УРСР», в 1982 р. – нагрудним знаком «Відмінник охорони природи УРСР», а в 1986 р. нагороджений Грамотою Президії Верховної Ради УРСР. У 1991 р. йому було присвоєно вчене звання професора, в 2004 – академіка Української екологічної академії наук, а в 2018 р. – дійсного члена Наукового товариства імені Шевченка, що є найвищим науковим званням у цій авторитетній світовій організації українських науковців.

Наукова діяльність

Загальна характеристика

Перші кроки і навички у наукових дослідженнях студенти-геологи Львівського державного університету здобували у студентських наукових гуртках, геологічних експедиціях. Цей шлях проходив Йосип Свинко. Надзвичайно змістовні й цікаві недільні геологічні екскурсії з великим ентузіазом цієї справи доцентом Л. М. Кудріним по околицях Львова та Прикарпаття, перша навчальна геологічна польова практика в Карпатах і Закарпатті, друга – у Криму в околицях Бахчисараю, третя і четверта виробничі практики в Центральному Казахстані на розвідці рудних родовищ корисних копалин – це перші практичні сходи до пізнання таємниць геологічної науки. На кожному з цих етапів юний геолог вчився спостерігати, збирати польовий матеріал, аналізувати його, прогнозувати, пізнавати сутність геологічних процесів і явищ. Починаючи з третього курсу, обов'язковим елементом наукової роботи студентів були мікроскопічні, рентгенометричні та хімічні дослідження гірських порід, мінералів та руд.

Першим вагомим самостійним науковим дослідженням Йосипа Михайловича був дипломний проект на тему «Детальна розвідка південно-східного флангу Байназарського рідкіснометального родовища» у Центральному Казахстані. Він складався зі вступу, шести геологічних розділів та технічної і економічної частин. Загальний обсяг роботи 189 сторінок машинописного тексту з картами, таблицями, графіками. Робота була високо оцінена рецензентами та головою Державної екзаменаційної комісії академіком Л. Г. Ткачуком.

Другим важливим і завершеним науковим дослідженням Й. Свинка слід вважати звіт по темі № 12 у науково-дослідному секторі Львівського державного університету ім. І. Франка на тему «Розробка оптимальної методики і організації руднично-геологічної служби на Бориславському озокеритовому родовищі» (Львів, 1960). В ньому викладено результати круглорічного інтенсивного дослідження групи дослідників у Бориславській озокеритовій

шахті на чолі з старшим інженером-геологом Й. Свинком. Розроблені рекомендації були використані у практичній діяльності геологічної служби Бориславського озокеритового рудника – єдиного у світі гірничорудного підприємства такого профілю.

Після завершення роботи з названої вище теми Йосип Свинко розпочав збір матеріалів для підготовки кандидатської дисертації на тему «Закономірності поширення і формування ртутних родовищ України», але невдовзі ця робота була перервана у зв'язку з виїздом на постійну роботу старшим викладачем геології Кременецького державного педагогічного інституту.

Весною 1961 року поступив до аспірантури без відриву від виробництва при кафедрі загальної геології Львівського державного університету ім. І. Франка і розпочав роботу над новою темою, більш доступною для виконання в нових умовах, під назвою «Неотектоніка північної частини Поділля» (науковий керівник доктор геолого-мінералогічних наук, професор Д. П. Резвой). Цей науковий напрям став пріоритетним у наукових дослідженнях Йосипа Михайловича протягом усіх подальших років роботи в Кременецькому державному педагогічному інституті та Тернопільському державному педагогічному університеті, хоча потреби реального життя часто вимагали значних відхилень від нього.

Наукова і педагогічна громадськість знає Йосипа Михайловича Свинка як автора навчальних підручників і лабораторних практикумів, програм, монографій, сотень наукових і науково-методичних статей з геології, географії, охорони природи та інших галузей, численних виступів на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях, по радіо, телебаченню, в періодичній пресі тощо.

За 57 років наукової і педагогічної діяльності ним опубліковано у різних виданнях біля 500 наукових та науково-методичних праць. Наукові інтереси професора Й. Свинка охоплюють широке коло питань, які загалом вписуються у такі основні напрямки:

1. Геолого-геоморфологічні дослідження:
  - а) неотектоніка та її відображення в сучасному рельєфі Поділля;
  - б) тектонічна тріщинуватість гірських порід та її вплив на рельєф;
  - в) поверхневий карст та закономірності його поширення;
  - г) травертини, їх генезис, закономірності поширення та використання.
2. Охорона природи, раціональне використання природних ресурсів та екологічне виховання.
3. Дослідження ґрунтів.
4. Геологічна й географічна освіта.
5. Дослідження внеску західноукраїнських вчених-геологів і географів у вивчення рідного краю та загальний розвиток наук про Землю.
6. Еніологічні дослідження.
7. Праці з історії, археології та інших галузей знань.
8. Інженерно-геологічні дослідження.
9. Популяризація геологічних та географічних знань.

Геолого-геоморфологічні дослідження

З цього напрямку опубліковано понад 80 наукових статей, розділів до колективних монографій та тез доповідей. Встановлено, що в історії розвитку неотектонічних рухів Поділля виділяється два основні етапи: міоценовий і пліоцен-четвертинний. Протягом першого (міоценового) тектонічні рухи мали чітко виражений диференційований характер як у просторі, так і в часі. Свідчення цьому – значне коливання потужностей відкладів, зміна їх фаціального складу, неодноразові перерви в осадконагромадженні та широкий розвиток підводних гравітаційних процесів. На другому (пліоцен-четвертинному) етапі розмах тектонічних рухів теж був неоднаковим. Більша частина території характеризується високими значеннями сумарних амплітуд неотектонічних піднять (350–400 м). При цьому спостерігається закономірне зменшення сумарних амплітуд неотектонічних рухів з південного заходу від краю платформи на північний схід. Вказана загальна закономірність у ряді пунктів порушується локальними їх змінами в сторону збільшення або зменшення, що також вказує на диференційований характер неотектонічних рухів.

Доведено також, що рельєф рівнини Малого Полісся та обмежуючих її уступів Подільської і Волинської височин має добре виявлену східчасту будову, зумовлену різновіковими денудаційними поверхнями вирівнювання. Вони мають суцільне поширення і належать до трьох головних рівнів: нижнього, середнього і верхнього. За віком вони відповідно відносяться до нижнього, середнього та верхнього плейстоцену. Різні висоти антропогенових денудаційних поверхонь вирівнювання на різних ділянках регіону пояснюються прямою залежністю висоти поверхонь від величини неотектонічних піднять. При цьому максимальні позначки поверхонь вирівнювання відповідають ділянкам з найбільшими сумарними підняттями в антропогені. Наявність однакової кількості спільних і одновікових денудаційних поверхонь вирівнювання на Малому Поліссі й обмежуючих його уступах Подільської і Волинської височин однозначно свідчать про їх єдність у геологічному минулому.

Одним з наслідків прояву неотектонічних рухів на Поділлі є тектонічна тріщинуватість гірських порід. Встановлено, що тектонічні тріщини в породах, які беруть участь в геологічній будові регіону, розташовані не хаотично, а утворюють стійкі закономірно орієнтовані системи. На усій дослідженій території переважають тріщини двох головних напрямків: північно-західного (295-315°) і північно-східного (35-55°). Крім цих двох головних систем, спостерігається ще дві менш виражені: меридіональна (355-5°) та широтна (275-95°). Головні напрямки простягання тектонічних тріщин в гірських породах осадового чохла виразно співпадають з напрямком розломів кристалічного фундаменту, що вказує на їх генетичний зв'язок.

Встановлено також, що напрямки більшості ярів і балок та прямих ділянок річкових долин теж виразно співпадають з головними системами

тектонічних тріщин. До них приурочені і численні перехоплення річкових долин.

Неотектонічні рухи сприяли інтенсивному розвитку поверхневого і підземного карсту. З цього напрямку опубліковано дев'ять наукових статей і дві рецензії на книги. Вивчено форми поверхневого карсту на Бережанському горбогір'ї, закономірності їх поширення та вплив на ландшафтну структуру території.

В останні роки увагу Й. М. Свинка привернули дуже рідкісні, майже зовсім не вивчені в Україні гірські породи-травертини, (що є відкладами джерельних вод, збагачених карбонатом кальцію). До проведення досліджень було залучено талановиту студентку географічного факультету О. Волік. За порівняно короткий термін (з 2001 по 2004 р.) обстежено близько 50-ти місцезнаходжень травертинів, описано їх будову, зібрано і опрацьовано сотні зразків викопної фауни і флори. Проведені дослідження стали основою для написання магістерської роботи та кандидатської дисертації, спільної книги «Травертинові скелі Середнього Придністров'я» (2004 р.), ряду наукових статей та монографії «Травертинові відклади Поділля» (2008) у співавторстві з О. Волік.

Охорона природи та раціональне використання природних ресурсів

Питання охорони природи та раціонального використання природних ресурсів займають особливе місце у науково-педагогічній діяльності Й. Свинка. Цей напрямок охоплює широкий спектр питань, що стосуються як живої, так і неживої природи. Йому присвячено понад п'ятдесят наукових статей, тез доповідей на наукових конференціях різних рангів. Крім цього, за його клопотанням в Тернопільській області взято під охорону держави кілька десятків цінних у науковому та пізнавальному відношеннях геологічних та ботанічних об'єктів (місця знаходження кристалів піщанистого кальциту, викопної фауни і флори, стратотипів відкладів різного віку тощо). Він був одним із ініціаторів створення заповідника «Медобори», державного природного парку «Дністровський каньйон» та низки інших заповідних територій і об'єктів. Також він був одним з ініціаторів проведення в м. Кременці першої міжвузівської науково-практичної конференції з вивчення, раціонального використання та охорони природних ресурсів Поділля (травень 1963 р.) та другої у Тернополі (1972 р.).

Йосип Михайлович одним з перших у педагогічних вузах України ще на початку 60-х років минулого століття почав читати курс охорони природи у Кременецькому педагогічному інституті. Спочатку лише вступну частину та розділи неживої природи, а згодом весь програмний курс. Він є укладачем програми «Актуальні проблеми охорони навколишнього середовища», затвердженої Міністерством народної освіти УРСР (1991), одним з авторів книги «Основи екології» (навчальні матеріали на допомогу учням загальноосвітніх шкіл, вчителям екології та студентам природничих факультетів (Тернопіль, 1994 та 1998), кольорових таблиць: «Рідкісні рослини Тернопільської області» (1981, 2007), «Рідкісні тварини Тернопільської

області» (1981), «Рідкісні комахи Тернопільської області» (1985). Питанням охорони природи та екологічного виховання присвячено десятки виступів на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях і семінарах, опубліковано ряд статей і тез доповідей у різних виданнях. На цю тематику під керівництвом Й. Свинка студентами природничого та географічного факультетів підготовлено десятки дипломних робіт, доповідей на наукові конференції та сотні індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Інженерно-геологічні дослідження

Інженерно-геологічні дослідження проводилися в основному в межах міста Тернополя, особливо в його найстарішій центральній частині, де неконтрольовані зміни геологічного середовища відбуваються під впливом антропогенних чинників і часто супроводжуються деформаціями споруд, а подекуди і їх повним руйнуванням.

Понад 50 % розташованих тут споруд мають різного ступеня ушкодження, значна частина з них знаходиться в аварійному стані. В основах споруд, біля будинків на вуличках, у цій частині міста утворюються суфозійні провали, руйнуються фундаменти будинків. Загалом в м. Тернополі виявлено близько 200 житлових будинків порушених тріщинами, причому значна частина з них є багатопверховими.

Матеріали досліджень викладені в одній колективній книзі та декількох статтях. В них вказано на необхідність розробки системи профілактичних заходів та обґрунтування методів боротьби з метою застереження катастрофічних явищ.

Дослідження ґрунтів

Цій темі присвячено 14 публікацій. Більшість з них стосується висвітлення результатів науково-дослідних робіт, які проводилися на кафедрі у 80-х роках минулого століття за госпдоговірними темами з участю кандидата сільськогосподарських наук, доцента Д. І. Ковалишин. Це такі роботи як: «Можливості застосування матеріалів аерофотозйомки при вивченні стану ґрунтового і рослинного покриву Закарпатської низовини і передгір'їв» (1987), «Причини заболочування ґрунтів на міжрічкових просторах Західного Поділля і проблеми меліорації» (1987), «Структура ґрунтового покриву Подільської височини» (1990), «Вплив осушення на розвиток деяких сучасних географічних процесів на Подільській височині» (1990) та ін. До цієї групи належать і декілька робіт загального плану, такі як: «Шляхи раціонального використання і охорони земельних ресурсів Тернопільської області» (1987), «Питання про ґрунт як середовище існування організмів» (розділ у посібнику «Основи екології», 1998) та ін.

Геологічна й географічна освіта

Йосип Свинко почав працювати у Тернопільському (колишньому Кременецькому) педагогічному інституті з осені 1960 року на посаді старшого

викладача геології. На цей курс тоді відводилося 100 годин аудиторних занять і десять днів польової практики. Він закінчувався двома іспитами (з загальної геології та історичної геології) на стаціонарному та заочному відділеннях. Набори студентів теж були великі: на денну форму 75–100, на заочну – 100–150 осіб. На заочній формі навчання значний відсоток становили колишні випускники учительських інститутів, яких приймали на третій курс для здобуття вищої освіти.

Викладання курсу геології розпочав з формування матеріальної бази: колекції мінералів, гірських порід, викопної фауни, посібників, карт тощо. Навів контакти з відомими тоді викладачами геології у педвузах країни, зокрема з професором В. Г. Музафаровим з Казані, викладачами геологічного факультету Львівського університету доцентами Л. М. Кудріним, В. О. Горецьким та ін. Постійно стежив за новими підручниками з геології та методичною літературою. Вчився і постійно вдосконалював свою майстерність у педагогічній діяльності. Склав свій визначник мінералів, розробив програму з навчальної польової практики з геології для біологів, формував експозиції геологічного музею тощо.

Невдовзі роботою молодого викладача геології зацікавилися районний та обласний відділи освіти, кабінет географії обласного інституту вдосконалення кваліфікації вчителів географії (завідувач І. Г. Процик). На базі кабінету геології почали організовувати обласні та районні семінари вчителів географії.

Відчувши нагальну потребу у підвищенні рівня геологічної підготовки вчителів географії (більшість їх тоді не мала спеціальної підготовки, в школах географією довантажували істориків, біологів, математиків та ін.), Йосип Михайлович почав ставити питання про відкриття набору на географію у Кременецькому педінституті. Особливо він активізував цю роботу, перебуваючи на посаді декана природничого факультету (1969–1973 рр.).

Однак, вона гальмувалася у зв'язку з відсутністю навчальних приміщень, але згодом все ж таки увінчалася успіхом. Перший набір на спеціальність «Географія і біологія» було здійснено у 1981 році, а згодом (у 1990 р.) відкрито окремий географічний факультет.

На новоствореному факультеті Йосип Михайлович залишив за собою лише першу половину курсу геології (загальну геологію з лабораторними заняттями і польовою практикою) та геологію з основами палеонтології на природничому (згодом хіміко-біологічному) факультеті, а також курс охорони природи. Згодом розробив ще два спецкурси для географів: «Геодинаміка земної кори і літосфери» та «Медична географія». З відкриттям у 2002 році магістратури йому доручено викладати ще три нові дисципліни: «Неотектоніка та її відображення в рельєфі України», «Екологічна геологія» та «Інженерна екологія».

За час роботи в Тернопільському державному педагогічному університеті Йосип Михайлович опублікував три навчальні програми з геології, два підручники з геології (у співавторстві з доцентом М. Я. Сивим), два лабораторні практикуми з геології (у співавторстві з доцентом М. Я. Сивим),

---

рекомендовані Міністерством освіти і науки України та цикл лекцій з загальної геології для студентів заочної форми навчання два випуски. Варто зазначити, що це перші підручники і посібники з геології для географів та біологів, видані на той час українською мовою.

Весь навчально-методичний комплекс з геології введено в електронну систему університету.

Зусиллями Йосипа Михайловича при кафедрі фізичної географії відкрито геологічний музей, один з найкращих навчальних музеїв такого профілю в Україні.

Йосип Михайлович постійно вдосконалював свою педагогічну майстерність. Лекції, лабораторні заняття і польову практику проводив цікаво, на високому науково-теоретичному і методичному рівнях, використовуючи нові досягнення науки і техніки, свій великий педагогічний досвід, глибокі знання фактичного матеріалу – як загальногеологічного, так і місцевого.

У 1992–1993 рр. кафедра фізичної географії працювала за дорученням Міністерства освіти України над держбюджетною темою «Розробка змісту підготовки вчителя географії» (науковий керівник професор Й. М. Свинко). Розроблено концепцію географічної освіти, програму трьохступеневої підготовки вчителя географії та кваліфікаційні характеристики різних ступенів, які послужили основою для складання навчального плану.

За час роботи в університеті опублікував біля 500 наукових та науково-методичних праць, в тому числі: підручників та посібників з грифом МОУ – 5, монографій – 10, посібників для студентів у місцевих виданнях – 7, навчальних програм рекомендованих Міністерством освіти і науки України – 3.

Під керівництвом Йосипа Михайловича випускниками природничого та географічного факультетів підготовлено і захищено: 3 кандидатські дисертації (Н. Б. Таранова, О. В. Волік, П. М. Дем'янчук), 7 – магістерських і 140 – дипломних робіт.

Дослідження внеску західноукраїнських вчених-геологів і географів у вивчення рідного краю та загальний розвиток наук про Землю

В останні роки Йосип Свинко опублікував цілу низку статей про українських вчених, яких колишня комуністична влада вважала «ворогами народу» і заборонила не тільки використовувати їхні праці, але й згадувати імена. Цю серію статей можна виділити як окремий напрямок досліджень під назвою «Забуті імена».

До цієї серії увійшли статті про визначного геолога, колишнього ректора і засновника геологічного музею Львівської політехніки Юліана Медвецького, природодослідників широкого профілю Івана Верхратського та Миколу Мельника, геолога, географа та археолога Юрія Полянського, географів Володимира Кубійовича та Івана Теслю, геолога і географа Івана Олексичина, а також визначних географів радянського періоду Каленика Геренчука та Петра Цися.

Особливо багато уваги Йосип Свинко приділив вивченню життєвого шляху та наукової спадщини Івана Теслі, уродженця села Настасів Тернопільського району. Був ініціатором і організатором проведення в Тернополі Всеукраїнської наукової конференції (у жовтні 2002 р.), присвяченої 100-річчю від дня народження вченого, видання книги «Професор Іван Тесля», відкриття пам'ятного знака та присвоєння школі його імені в рідному селі.

Всього з цього напрямку опубліковано близько 30 наукових статей у фахових виданнях та всеукраїнській періодичній пресі («Українське слово», «Урядовий кур'єр», «Краєзнавство, географія, туризм»).

Опубліковано також низку статей, присвячених своїм вчителям, викладачам Львівського державного університету імені Івана Франка, зокрема таким, як:

Колтун Леонід Іванович, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент, декан геологічного факультету;

Лазаренко Євген Костянтинович, академік, ректор Львівського державного університету ім. І. Франка, завідувач кафедри мінералогії;

Резвой Дмитро Петрович, доктор геолого-мінералогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної геології, мій науковий керівник;

Кудрін Лаврентій Миколайович, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент кафедри історичної геології;

Горецький Василь Олексійович, доктор геолого-мінералогічних наук, професор кафедри історичної геології;

Вялов Олег Степанович, академік, завідувач кафедри історичної геології;

Мерліч Борис Володимирович, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент кафедри корисних копалин;

Геренчук Каленик Іванович, доктор географічних наук, професор кафедри фізичної географії Львівського державного університету ім. І. Франка;

Цись Петро Миколайович, доктор географічних наук, декан географічного факультету та інші викладачі університету.

Еніологічні дослідження

Під час однієї із зустрічей на конференції з ландшафтознавства в Києві у травні 1998 р. тодішній завідувач кафедри фізичної географії, доктор географічних наук, професор Г. І. Швебе запропонував Йосипу Свинку взяти участь у проведенні моніторингу над сезонними змінами біополів п'яти видів дерев (дуба, клена, берези, ялини і яблуні) у своєму регіоні. Такі дослідження планувалися здійснювати в декількох регіонах України. Було сформовано групу дослідників-еніологів. До неї ввійшли аспіранти П. Дем'янчук, І. Довбака та студенти: В. Борщівський, Т. Борт, О. Волік і Ю. Шкіра, які стали операторами-дослідниками. Дослідження проводилися регулярно за єдиною методикою, рекомендованою Одеським центром еніології. Через рік наполегливої праці було одержано перші цікаві результати. В подальшому завдання ускладнювалися, результати перевірялися, уточнювалися. В процесі досліджень встановлено, що біополі дерев, конфігурація, потужність і форма їх шарів змінюється не тільки посезонно, а й протягом доби. На них суттєво впливають

такі метеорологічні чинники як температура повітря і опади. Пізніше було виявлено, що на них впливає також характер музики і церковний спів під час богослужіння. Гучна джазова музика призводить до тимчасового зникнення біополя, а повільна, лірична – до збільшення. На різних етапах Літургії біополе липи то збільшується і витягується в бік церкви, то зменшується. Цікаві результати було одержано також з виявлення тектонічних тріщин у твердих гірських породах, прихованих під товщею глини, а також давніх підземних ходів у центральній частині міста Тернополя.

З повідомленнями про одержані результати члени проблемної групи виступали на двох Міжнародних конгресах з еніології в Одесі (2001, 2002), на Міжнародних конференціях з біолокації у Львові (2001, 2002). З цієї тематики опубліковано 8 наукових статей у матеріалах міжнародних конгресів і конференцій. Про одержані цікаві результати повідомлялось у періодичній пресі.

Праці з історії, археології та інших галузей знань

Окрему групу становлять наукові статті з історичної тематики, які переважно стосуються примусового переселених (депортованих) українців зі споконвічних етнічних земель польсько-українського пограниччя в 1944–1946 рр. та різноманітних язичницьких і християнських культових споруд у гірських породах. Таких праць опубліковано 20.

І, нарешті, Й. Свинко є автором 19 статей в «Географічній енциклопедії України» та понад 100 статей в «Тернопільському Енциклопедичному словнику».

Особливу групу наукових робіт Йосипа Михайловича становить низка статей про своє рідне село. Цій темі присвячена книга «Ямна: знищене село Перемишльського краю» (природа, історія, спогади), що вийшла з друку в 2015 р. обсягом 227 сторінок (2-ге видання), 1-ше – у 2005 році. У цих книгах йдеться не лише про історію та життя селян, а й про важкі умови примусового переселення (депортації) людей з нього 1945–1946 рр.

Крім цього ним опубліковано десятки статей в обласній періодичній пресі, написано десятки рецензій на автореферати дисертацій, відгуки на дипломні роботи випускників географічного та хіміко-біологічного факультетів, здійснено багато виступів по обласному радіо та телебаченню.

Зусилля, спрямовані на створення географічного факультету

З перших років роботи Йосипа Свинка у Кременецькому педагогічному інституті кабінет геології стає центром підвищення кваліфікації вчителів географії. Тут була необхідна матеріальна база (колекції гірських порід та мінералів, таблиці, карти та інше унаочнення), яка давала можливість поглиблювати фахові знання вчителів. А потреба у цьому була велика, бо переважна більшість вчителів географії не мала спеціальної підготовки. Цей

предмет в школах викладали переважно вчителі інших галузей (історики, біологи, філологи, математики та ін.) в порядку учбового довантаження.

У 1962–1966 рр. при інституті функціонував загальнонауковий факультет, у якому було кілька відділень (філологічне, економічне агрономічне та ін.), серед них і географічне. Крім цього, географію вивчали також студенти економічного відділення. На загальнонауковому факультеті студенти навчалися впродовж двох років, а після цього їх направляли у спеціальні вузи для продовження і завершення навчання з обраної спеціальності. На географічному відділенні викладалися геологія загальна та історична і загальне землезнавство, на економічному – географія СРСР. Геологію викладав Йосип Свинко, землезнавство і економічну географію СРСР – Марія Михайлівна Свинко, а згодом доцент Матюха. Заступником декана загальнонаукового факультету працював Йосип Михайлович Свинко.

У кінці 60-х та на початку 70-х років ХХ століття у Тернопільській та сусідніх із нею областях (Волинській, Рівненській, Хмельницькій, Івано-Франківській, Чернівецькій, Закарпатській та Львівській) лише близько 30 % вчителів географії мали спеціальну освіту і цей предмет у багатьох школах викладали переважно не спеціалісти.

Після перебазування у 1969 році Кременецького державного педагогічного інституту в Тернопіль деканат природничого факультету (декан Й. Свинко) разом з ректоратом (ректор М. Л. Бригінець) зробили перші офіційні звернення у 1970 та 1972 роках до Міністерства освіти УРСР про дозвіл на відкриття набору на спеціальність «Географія з додатковою спеціальністю біологія».

Копія звернення:

Міністру освіти УРСР тов. Удовиченку П.П. (11 грудня 1970 р.).

Ректорат Тернопільського державного педагогічного інституту просить дати дозвіл на відкриття з 1 вересня 1971 року набору групи 50 осіб по спеціальності географія і біологія.

Зважаючи на те, що у західних областях УРСР немає жодного природничо-географічного факультету, а потреба у вчителях біології і географії є велика як у середніх, так і у восьмирічних школах. Збільшення набору на географічні спеціальності в університетах не може поправити становища, бо кількість годин, яка відведена на географію в школі становить лише половину мінімального навчального навантаження вчителя (у восьмирічних школах – 9 год., в середніх – 11 год. на тиждень) і він мусить бути довантаженим іншими предметами.

В даний час в школах Тернопільської області лише біля 50% вчителів географії мають спеціальну освіту. В 328 школах географію викладають вчителі інших спеціальностей. З них: 157 вчителів біології, 99 вчителів географії, 37 вчителів початкових класів, 28 вчителів мови і літератури і 7 вчителів математики.

Ще гірше становище з викладанням географії у Волинській, Рівненській і Закарпатській областях. Про це свідчать листи від

завідуючих об'єднань, надіслані на нашу адресу. Майже половина випускників природничого факультету нашого інституту, направлених в ці області, поряд з біологією викладають географію.

Без спеціальної підготовки вчитель не може забезпечити викладання географії за новою програмою на високому науково-теоретичному рівні. З цієї ж причини в школах надто повільно вводяться факультативні заняття з географії.

Тернопільський (колишній Кременецький вчительський) педагогічний інститут протягом низки років здійснював підготовку вчителів географії і біології. У зв'язку з цим в інституті є необхідна матеріальна база: добре обладнаний кабінет геології і землезнавства з багатими колекціями гірських порід і мінералів, навчальних карт і глобусів, є необхідні геодезичні прилади, обладнання для географічного майданчика та ін.

У Тернопільському філіалі Київського інституту народного господарства працює кандидат географічних наук доцент Петрига М. О., який може бути залучений до роботи в нашому інституті. Закінчує кандидатську дисертацію з географії методист обласного інституту вдосконалення кваліфікації вчителів тов. Процик І. Г.

Інститут має сталі зв'язки з географічним факультетом Львівського державного університету імені Івана Франка.

Отже, Тернопільський державний педагогічний інститут має можливість, без значних матеріальних затрат, вже в наступному навчальному році розпочати підготовку висококваліфікованих вчителів географії і біології.

Ми вважаємо доцільним поряд з спеціальностями біологія та хімія (спеціальність №2106) та хімія і біологія дозволити нашому інституту з 1971/1972 навчального року набір групи 50 чоловік на спеціальність географія і біологія.

В. о. ректора

Тернопільського педінституту

доц. М. Я. Касьяненко

Звернення до Міністерства освіти УРСР від 11 грудня 1970 року не дало позитивних результатів. Тому у 1972 році було підготовлено аналогічне звернення до нового міністра освіти професора О. М. Маринича. Ось його текст.

Міністру освіти УРСР професору Мариничу О. М.

Зважаючи на те, що в західних областях України немає жодного природничо-географічного факультету, а в школах Тернопільської, Рівненської, Волинської, Івано-Франківської та Закарпатської областей є велика потреба у вчителях географії із спеціальною освітою, ректора Тернопільського державного педінституту просить дати дозвіл на

відкриття з 1 вересня 1973 року набору двох груп (50 осіб) на спеціальність географія і біологія.

В даний час в школах Тернопільської області лише біля 50% вчителів географії мають спеціальну освіту. Ще гірше становище з забезпеченням шкіл вчителями географії у Волинській, Рівненській і Закарпатській областях. Про це свідчать листи від завідуючих облвно, надіслані на нашу адресу. Значна частина випускників природничого факультету Тернопільського педінституту направлених в ці області за останні роки, поряд з біологією викладає географію.

Без спеціальної підготовки вчитель не може забезпечити викладання географії за новою програмою на високому науко-теоретичному рівні.

В Тернополі склалися сприятливі умови для відкриття набору на спеціальність географія і біологія. Тернопільський (колишній Кременецький) педагогічний (учительський) інститут протягом багатьох років здійснював підготовку вчителів географії і біології. В інституті є необхідна матеріальна база: обладнаний кабінет геології, геодезичні прилади, обладнання для географічного майданчика, багаті колекції гірських порід і мінералів, навчальні карти, глобуси тощо.

На природничому факультеті Тернопільського педінституту в даний час працює 1 професор та 30 доцентів і кандидатів наук. В установах і навчальних закладах Тернополя працюють спеціалісти-географи, які мають вчені ступені або закінчують кандидатські дисертації і можуть бути залучені до викладання географічних дисциплін в нашому інституті.

Враховуючи те, що Тернопільський державний педагогічний інститут має можливість без значних матеріальних затрат приступити до підготовки вчителів географії і біології, просимо, поряд з спеціальністю біологія і хімія та хімія і біологія, дозволити нашому інституту з 1973-1974 н. р. набір двох груп (50 осіб) на спеціальність географія і біологія.

**Ректор Тернопільського
державного педінституту**

доц. М. Л. Бригінець

Однак, у зв'язку з відсутністю приміщень, не дивлячись на низку наступних звернень до Міністерства освіти та публікацій у періодичній пресі, питання про відкриття набору на цю спеціальність було відкладене на цілих одинадцять років, до завершення будівництва нового корпусу інституту.

Проте завдяки Йосипу Свинку, дух географії постійно вітав у стінах інституту. Ще у 1963 році у Кременецькому педагогічному інституті було проведено першу регіональну міжвузівську науково-практичну конференцію з вивчення і раціонального використання природних ресурсів Поділля, на якій однією з найчисленніших була секція геології та географії.

У 1969 р. тут проведено спільно з географічним факультетом Львівського державного університету ім. І. Франка науково-теоретичну конференцію, присвячену 130-й річниці від дня народження М. М. Пржевальського. Крім науковців Кременця і Львова у конференції брали участь вчителі географії

міста й області. Для учасників конференції було організовано екскурсію по місцях перебування М. М. Пржевальського у Кременці.

На базі кабінету геології спільно з обласним інститутом удосконалення кваліфікації вчителів регулярно проводилися заняття з учителями, які перебували на курсах підвищення кваліфікації, семінарах. Школам передавалися колекції гірських порід та мінералів, зібрані студентами під час польових практик, надавалася практична допомога в проведенні обласних та республіканських змагань юних геологів.

У 1971 році з ініціативи Й. Свинка відкрито Тернопільське відділення Географічного товариства УРСР. Його головою обрано кандидата геолого-мінералогічних наук, доцента, декана природничого факультету Й. М. Свинка, секретарем – завідувача кабінетом географії обласного інституту удосконалення кваліфікації вчителів І. Г. Процика.

У 1972 році в інституті, з ініціативи Й. Свинка, як декана, проведено другу міжвузівську науково-практичну конференцію з охорони природи і раціонального використання природних ресурсів Поділля, в якій взяли участь близько 200 науковців з різних наукових установ та навчальних закладів України.

У 70-х роках Й. Свинко брав активну участь спільно з науковцями Львова у підготовці двох важливих колективних монографій, які не втратили свого значення до наших днів, – «Природа Тернопільської області» (1979) та «Природа Хмельницької області» (1980). Обидві монографії вийшли у світ за редакцією професора К. І. Геренчука.

У 1981 р., після завершення будівництва нового навчального корпусу й збільшення площі навчальних приміщень, було відкрито набір студентів на спеціальність «Географія та біологія», а через рік, у 1982 році, відкрито кафедру географії, яка згодом стала основою майбутнього географічного факультету. Завідувачем було обрано Й. Свинка. Його головними завданнями на цьому етапі став підбір кваліфікованих кадрів та створення належної матеріальної бази.

Першими викладачами кафедри були кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент Й. М. Свинко (завідувач кафедри), кандидат географічних наук, ст. викладач Р. О. Сливка та асистент О. В. Заставецька. Навчальний процес обслуговувала лаборант Л. Д. Стула. Згодом, по мірі зростання учбового навантаження, на кафедру прибували нові викладачі: у вересні 1982 р. – кандидат географічних наук, доцент Р. Д. Бойко та кандидат геолого-мінералогічних наук, старший викладач М. Я. Сивий, у 1983 р. – кандидат географічних наук, доцент С. В. Трохимчук, кандидат сільськогосподарських наук Д. І. Ковалишин та асистент Б. І. Заставецький. Однак, у зв'язку з відсутністю квартир, старший викладач Р. О. Сливка та доцент С. В. Трохимчук пропрацювали недовго і повернулись у свої міста (Івано-Франківськ та Львів). У вересні 1984 року на кафедру прибула кандидат географічних наук, старший викладач Т. Ю. Платонова, кандидат педагогічних наук І. Г. Процик, у жовтні 1984 р. обрані за конкурсом асистенти М. В. Потокій, а в січні 1985 р. – З. Т. Думка.

За станом на 1 липня 1985 р. кількісний склад викладачів кафедри географії досяг 10 осіб.

Колектив кафедри інтенсивно працював над створенням матеріальної бази: було придбано необхідні прилади й обладнання для лабораторних досліджень, навчально-польових практик, карти, атласи, технічні засоби навчання, закладено географічний майданчик, суттєво поповнено новими зразками геологічний музей, створено спеціалізовані навчальні кабінети – геології, загального землезнавства, фізичної географії та економічної і соціальної географії. Вибрано місця і успішно проводилися польові практики з геології, географії ґрунтів з основами ґрунтознавства, метеорології, ландшафтознавства та інших дисциплін у різних районах області, а для комплексної практики з фізичної та економічної географії (IV курс) розроблено маршрути по Карелії та Кольському півострову.

Розпочато дослідження за госпдоговірною темою з науково-дослідним інститутом землеробства і тваринництва західних районів УРСР. При кафедрі успішно запрацювали студентські наукові гуртки. У 1985 році студентка В. Алфер'єва зайняла третє місце на республіканській олімпіаді з географії.

У липні 1985 року кафедру географії розділено на дві окремі кафедри: фізичної географії та економічної і соціальної географії, які спільно продовжили підготовку вчителів географії і біології, а згодом географії та історії.

У 1985–1986 навчальному році у складі кафедри фізичної географії нараховувалось 6 штатних викладачів. З них: 4 доценти, 1 ст. викладач і один асистент. Кількість викладачів з вченими ступенями складала 83 %. Обсяг учбового навантаження на кафедрі становив 1008 годин. Кафедра забезпечувала навчальний процес у дуже важких умовах постійної нестачі кадрів і перевантаження штатних викладачів. Йшли інтенсивні пошуки кваліфікованих викладачів, але й не зменшувалися темпи удосконалення навчального процесу, науково-дослідних робіт та якості підготовки студентів. Кафедра розпочала науково-дослідні роботи на основі госпдоговору з Українським науково-дослідним інститутом ґрунтознавства й агрохімії ім. Соколовського за темою «Зміна ґрунтів і ґрунтового покриву Західного Лісостепу в умовах інтенсивного землеробства» (виконавці канд. геол.-мін. наук, доцент Й. М. Свинко та канд. сільськогосподарських наук, доцент Д. І. Ковалишин). Завдяки зусиллям завідувача кафедри та старшого лаборанта М. О. Алексієвець кафедра суттєво поповнила свою матеріальну базу за кошти госпдоговірних тем.

Все це дало позитивні результати за низком показників: поліпшилась дисципліна й успішність студентів з навчальних предметів кафедри, активізувалась наукова діяльність викладачів, студентів, зросла кількість дипломних робіт. Студенти О. Василина і С. Гунько зайняли відповідно I і II місця на республіканській олімпіаді з географії серед педагогічних інститутів України та I і III місця серед географічних факультетів вузів УРСР.

За підсумками роботи в 1986 р. кафедра фізичної географії зайняла II місце серед кафедр природничого факультету.

У 1986–1987 н.р. до роботи на кафедрі приступили нові асистенти – Я. О. Мариняк і М. Р. Питуляк. Кількість викладачів досягла 8 осіб. Разом з цим зростав і набір студентів на спеціальність «Географія і біологія» і досяг 125 осіб, а загальна кількість студентів на цій спеціальності перевищила 500 осіб. Зважаючи на це, завідувачем кафедри було поставлено питання перед ректоратом інституту про необхідність розділення природничого факультету на два окремі факультети – географічний і природничий. Однак для реалізації цієї ідеї прийшлося докласти ще немало зусиль, але все ж таки вона була здійснена у 1990 році.

Набір студентів на природничому факультеті продовжував зростати. На 1.09.1989–1990 н.р. на ньому навчалось понад 1000 студентів денної форми навчання та 286 – заочної. Підготовка спеціалістів здійснювалася за 7-ма спеціальностями: географія і біологія, географія і природознавство, біологія і хімія, біологія і природознавство, хімія і біологія, хімія і природознавство та біологія (на заочній формі навчання), що значно затруднювало керівництво і координацію всіх аспектів його діяльності. В першу чергу страдала підготовка вчителів географії, бо в деканаті не було географа, який міг би компетентно зі знанням специфіки спеціальності спрямовувати організацію навчального процесу, а на цій спеціальності вже навчалася переважна більшість (560 або 56 %) студентів факультету. План набору на спеціальність географія і біологія досяг 150 осіб. Тоді Йосип Свинко, порадившись з колективом обох кафедр, знову звертається до ректорату інституту зі службовою запискою про необхідність створення окремого географічного факультету. Викладацький склад і матеріально-технічна база сприяли цьому. Функціонували дві кафедри, на яких працювали 19 штатних викладачів, 60 % з них мали вчені ступені і звання.

13 жовтня 1989 року проведено спільне засідання кафедр фізичної та економічної і соціальної географії, на якому розглянуто питання «Про виділення окремого географічного факультету зі складу природничого факультету». Із доповіддю по цьому питанню виступив завідувач кафедри фізичної географії, доцент Й. М. Свинко. Він сказав, що *«...ми неодноразово (в 1987, 1989 рр.) зверталися в деканат і ректорат інституту з цим питанням, але позитивної відповіді не одержали. Навпаки, деканат і ректорат звернулися у Міністерство освіти УРСР про скорочення набору на спеціальність географія і біологія (у 1989 р. планувалось прийняти на перший курс цієї спеціальності 150 осіб, а було прийнято 125)»*. Потім зачитав службову записку в ректорат і партком інституту, в якій було обґрунтовано необхідність створення окремого географічного факультету. Цю пропозицію підтримали всі виступаючі викладачі і лаборанти (Р. Д. Бойко, Д. І. Ковалишин, Л. П. Царик, М. Я. Сивий, Г. В. Чернюк, І. Л. Дітчук, З. Т. Думка, О. В. Заставецька, І. П. Рибак, Я. О. Мариняк та ін.) й ухвалили: *«Просити ректорат і партком інституту невідкладно створити географічний факультет»*.

На підставі цього рішення ректоратом було створено комісію на чолі з проректором з навчальної роботи В. П. Кравцем для вивчення доцільності створення окремого географічного факультету. Комісія ознайомила із змістом

доповідних записок від 22.03.1986 р., 25.06.1987 р. та 21.07.1989 р. з цього питання, зверненням студентів природничого факультету в ректорат і партком інституту з приводу поділу факультету, вивчила стан забезпечення географічних кафедр кадрами та матеріальною базою і прийшла до висновку про доцільність виділення зі складу природничого факультету окремого географічного факультету.

1 лютого 1990 р. було направлено в ректорат чергову службову записку такого змісту: *«Просимо включити до порядку денного найближчого засідання Ради інституту питання про створення географічного факультету. Позитивне вирішення цього питання дасть підставу для розгортання робіт по створенню матеріальної бази нового факультету і методичного забезпечення навчального процесу. Ми вважаємо, що даліше зволікання з вирішенням цього питання є недоцільним і шкодить загальній справі вдосконалення організації навчального процесу та підготовки кадрів».*

Службову записку підписали: завідувач кафедри фізичної географії Й. М. Свинко та завідувач кафедри економічної і соціальної географії І. М. Пушкар.

6 лютого 1990 р. Рада інституту розглянула питання про створення географічного факультету. З доповіддю по цьому питанню виступив завідувач кафедри фізичної географії доцент Й. М. Свинко. Рада прийняла відповідне рішення від 6.02.1990 р. (Протокол № 9), а на його підставі 23.04.1990 р. було видано наказ ректора № 17 «Про створення географічного факультету».

Витяг з наказу:

«На підставі рішення Ради інституту від 6.02.1990 р. (Протокол № 9) наказую:

1. 1.06.1990 р. природничий факультет розділити на два окремі факультети: природничий і географічний.

2. В складі природничого факультету залишити кафедри: ботаніки, анатомії та фізіології людини і тварин, хімії; у складі географічного факультету - кафедри фізичної географії, економічної і соціальної географії. За всіма кафедрами обох факультетів зберегти без змін штати професорсько-викладацького складу, обслуговуючого персоналу, навчальне і наукове обладнання.

3. Створити комісію для проведення підготовчої роботи до функціонування географічного факультету в такому складі:

- Свинко Й. М., зав. кафедри фізичної географії – голова комісії.*
- Пушкар І. М., зав. кафедри економічної і соціальної географії, секретар партбюро природничого факультету.*
- Бойко Р. Д. – голова профбюро природничого факультету.*
- Ковалишин Д. І., доцент.*
- Заставецька О. В., доцент.*
- Царик Л. П., ст. викладач.*
- Дітчук І. Л., асистент.*

---

4. *Вибори вченої ради і декана географічного факультету провести до 18 травня цього року.*

5. *Виділити з 01.06.90 р. ставку секретаря та відповідні кошти для оплати праці декана і заступника декана географічного факультету. Скоротити одну ставку заступника декана природничого факультету.*

6. *Начальнику відділу кадрів тов. Цимбалу М. М., головному бухгалтеру Мурій М. В. внести відповідні зміни в штатний розпис і зарплату декана і заступника декана природничого факультету».*

**Ректор Тернопільського
державного педінституту**

В. П. Кравець

У травні 1990 р. деканом географічного факультету було обрано випускника Московського університету, кандидата географічних наук Л. П. Царика, який після закінчення аспірантури у 1987 році приступив до роботи на посаді викладача кафедри фізичної географії.

Так закінчилася боротьба за створення географічного факультету, яка тривала понад двадцять років і коштувала немало зусиль та здоров'я.

Створення геологічного музею

Основою для створення геологічного музею послужили зразки мінералів, гірських порід та скам'янілих решток тварин і рослин, зібраних Й. М. Свинком протягом майже п'ятидесятиріч роботи (починаючи з 1960 р.) у колишньому Кременецькому, а з 1969 року в Тернопільському державному педагогічному інституті. Тут є також зразки з особистої колекції, зібрані ще у студентські роки під час польових практик в Карпатах, Криму, Центральному Казахстані. Значну допомогу в збиранні зразків, особливо рудних мінералів, надали близькі друзі-геологи, що працювали в різних регіонах України та колишнього СРСР (А. Богуцький, М. Павлунь, Ю. Ляхов, В. Харкевич та ін.).

З 1994 року до збору колекції скам'янілостей та їх впорядкування у музеї долучився старший лаборант кафедри П. Дем'янчук, нині доцент наук. Низку оригінальних зразків скам'янілостей передав музею великий ентузіаст збору геологічних утворень, колекціонер-аматор, художник за фахом О. Сталений.

Станом на 1 січня 2019 р. в музеї нараховувалось понад 2 000 експонатів. Це зразки з Поділля, Карпат, Донбасу, Полісся та інших регіонів України, а також Казахстану, Середньої Азії, Забайкалля, Кавказу, Уралу, Кольського півострова, Італії, Греції, Канади тощо.

Починаючи з 2001 року, музей поповнився колекцією порівняно рідкісних і оригінальних зразків гірських порід – травертинів, зібраних і опрацьованих спільно з асистентом кафедри фізичної географії О. Волік, нині кандидатом географічних наук.

До 1977 року зібрані на той час експонати зберігалися в основному в кабінеті геології у спеціальних скляних шафах, призначених для зберігання медичних препаратів та інструментів, решта – у підсобних приміщеннях

кафедри. Після завершення будівництва нового навчального корпусу інституту і переведення в нього кабінету геології, розпочато підготовку до створення геологічного музею.

Ректором інституту було дозволено використати для експозиції музею центральну рекреацію п'ятого поверху головного корпусу, що розташована поруч з кабінетом геології, та виділено кошти для оплати за виготовлення спеціальних шаф з вітринами для експозицій і зберігання зразків. Завдяки тому, що Й. М. Свинком в екстреному порядку, практично за одну ніч, було підготовлено ескізи шаф і вчасно їх передано Тернопільській меблевій фабриці, усі 15 шаф були виготовлені за порівняно короткий термін, всього за один місяць, і в них розміщено більшість експонатів. Згодом, професійний художник Олександр Синельников намалював серію картин із зображенням палеоландшафтів та окремих видів рослин і тварин, що населяли наш край в геологічному минулому. При малюванні картин для музею за основу було взято окремі картини з відомої книги «По путях розвитку життя» (вид-во Артія, Прага, 1971 р.) чеських авторів – професора-палеонтолога Йозефа Августі і художника Зденека Буріана.

Остаточо музей сформовано у 1991 році, коли було виготовлено і встановлено таблиці про утворення Землі за О. Шмідтом, формування материків, геохронологічну таблицю з основними етапами розвитку органічного світу та дванадцять майстерно виготовлених картин з палеоландшафтами.

Йосип Свинко зі студентами на екскурсії у геологічному музеї

Отже, геологічний музей університету можна вважати ровесником незалежної України. Тепер він займає відповідно обладнану рекреацію площею 68 м². Крім цього значна частина експонатів, що безпосередньо використовується у навчальному процесі, розміщена у розташованому поруч кабінеті геології площею 34 м², що збільшує загальну площу музею до 102 м².

У музеї, на час його створення, сформовано сім відділів: «Історія геологічного розвитку Землі», «Мінералогія», «Виробні та дорогоцінні камені», «Корисні копалини», «Гірські породи», «Палеонтологія», «Травертини».

Йосип Свинко у геологічному музеї

Музей зареєстрований як навчальний, що підтверджено відповідним свідоцтвом, виданим Тернопільським обласним управлінням освіти. Він служить матеріальною базою для підготовки студентів географічного та хіміко-біологічного факультетів, його часто відвідують вчителі та учні шкіл області, гості університету. У 2009 році Тернопільською телерадіокомпанією знято відеофільм, який декілька разів демонстрували по телебаченню.

Штрихи до портретів українських вчених та борців за незалежність України

У своїй науково-педагогічній діяльності Йосип Михайлович багато уваги приділяє висвітленню внеску західно-українських вчених у розвиток різних галузей знань, зокрема геології, географії, біології, біохімії, спогадам про своїх вчителів та друзів. До цієї серії відноситься ряд статей про: І. Верхратського, Ю. Медвецького, М. Мельника, В. Кубійовича, Ю. Полянського, І. Теслю, І. Горбачевського, І. Олексишина, Є. Лазаренка, К. Геренчука, К. Татарінова, П. Цися, А. Богуцького, М. Зарицького та ін. Вони опубліковані в наукових записках географічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, журналах «Історія української географії», «Освітнянин», збірниках наукових конференцій та Тернопільському енциклопедичному словнику (т. 1-4).

Ним написано ряд коротких нарисів про борців за незалежність України: М. Міхновського, Д. Донцова, Є. Коновальця, С. Бандеру, Р. Шухевича, А. Мельника, Я. Старуха, В. Галасу, М. Мізерного, П. Федоріва, С. Голяша, М. Лукасевича, Є. Лужецького.

У 2009 році з ініціативи Й. Свинка організовано і проведено для студентів географічного факультету магістрантську науково-практичну конференцію на тему «Внесок українських вчених у дослідження географії світу», присвячену 170-річчю від дня народження М. Пржевальського.

Суспільна активність

За 57 років роботи, спочатку в колишньому Кременецькому педагогічному інституті, а згодом у Тернопільському національному педагогічному університеті, Йосип Свинко проявив себе висококваліфікованим викладачем і вмілим організатором навчально-виховного процесу та активним громадським діячем. Був куратором академічних груп, кілька років працював головою профбюро природничого факультету, тричі обирався головою місцевого профспілкового комітету інституту, багато років обирався членом вчених рад університету і факультету. Був членом редколегії фахового наукового видання «Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія Географія» та щорічника «Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє», а також – членом спеціалізованої вченої ради К.35.051.15 у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Особливо багато уваги приділяв Йосип Михайлович організації і здійсненню природоохоронної роботи в університеті, місті та області від початку її розгортання в 1962 році, виконуючи обов'язки голови первинної організації Товариства охорони природи Кременецького педагогічного інституту, члена президії Кременецької районної, Тернопільської міської та обласної організацій охорони природи, члена республіканської громадської

ради з охорони природи, ректора Тернопільського міського народного університету «Природа» та голови Тернопільської обласної ради народних університетів «Природа», голови секції охорони надр, керівника студентської дружини з охорони природи. Брав участь в роботі і виступав з доповідями на численних нарадах, семінарах, міських, обласних, республіканських і всесоюзних конференціях. З його ініціативи взято під охорону держави десятки цінних геологічних та ботанічних об'єктів. У значній мірі завдяки його активності Тернопільська область уже тривалий час, починаючи з 70-х років ХХ століття, стійко отримує друге місце в Україні за кількістю геологічних пам'яток природи.

За активну участь в охороні природи Йосипа Михайловича нагороджено грамотами президії Українського товариства охорони природи, президій Тернопільської міської та обласної організацій Товариства, Державного Комітету УРСР з охорони природи, нагрудним знаком «Відмінник охорони природи УРСР» (1982), Грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1986); є «Почесним членом Українського Товариства охорони природи».

Починаючи з 1994 р. до 2008 р., Йосип Свинко працював головою Тернопільського обласного суспільно-культурного товариства «Надсяння», яке об'єднує українців примусово переселених (депортованих) зі своїх прадідівських земель, які після Другої світової війни відійшли до Польщі. Під його керівництвом товариство проводило значну роботу по збереженню культурних надбань свого краю, щорічно організовувало поїздки переселенців та їх дітей і внуків у Польщу для відвідування колишніх осель, впорядкування могил своїх рідних. Товариство підтримує тісні зв'язки з відділенням об'єднання українців Польщі та з українською початковою школою і ліцеєм в Перемишлі.

За особистий вагомий внесок у зміцнення міжетнічних відносин в Україні та за її межами, за активну участь у розбудові демократичного суспільства, за збереження звичаїв та традицій свого народу нагороджений відзнакою Держкомнацміграції (2009).

У 2003 р. Й. Свинко був обраний головою географічної комісії Тернопільського осередку Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. З 2017 р. дійсний член Тернопільського осередку Наукового Товариства ім. Т. Шевченка (Еколого-географічна комісія).

У 2014 р. Й. Свинко приймав активну участь у підготовці 3-томного енциклопедичного видання «Тернопільщина. Історія міст і сіл» (2014) – був членом редакційної колегії. Це перше в історії незалежної України і Тернопільської області енциклопедичне видання такого типу, де подано відомості про історію населених пунктів та видатних уродженців краю. Він є членом президії товариства «Україна–Світ» та координаційної ради громадських організацій Тернопільської області.

Петро ДЕМ'ЯНЧУК, Богдан ЗАБЛОЦЬКИЙ,
Богдан ГАВРИШОК, Сергій ГУЛИК

ПРОФЕСОР ЙОСИП СВИНКО – УЧЕНИЙ І ПЕДАГОГ ВИЩОЇ ШКОЛИ

(до 90-річчя від дня народження)

2 жовтня виповнилося 90 років від дня народження кандидата геолого-мінералогічних наук, професора, академіка Української екологічної академії наук, почесного члена Українського товариства охорони природи, почесного члена Українського географічного товариства, дійсного члена Наукового товариства імені Т. Шевченка, ветерана праці Йосипа Михайловича Свинка.

Народився Й. М. Свинко в селі Ямна Долішна, поблизу Перемишля (тепер територія Польщі) у небагатій селянській родині. Тут він закінчив три класи початкової школи. У 1945 р. примусово переселений з батьками на територію УРСР в село Лошнів Тербовлянського району Тернопільської області, де продовжив навчання у семирічці, а згодом у середній школі, яку закінчив у 1953 році. У цьому ж році вступив на геологічний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка, який закінчив у 1958 р.

Здобувши кваліфікацію інженера-геолога-розвідника рудних корисних копалин, два роки працював на виробництві: спочатку в Одеській геологорозвідувальній експедиції, згодом – у науково-дослідному секторі Львівського державного університету імені Івана Франка. Восени 1960 р. був запрошений на посаду старшого викладача Кременецького державного педагогічного інституту, який у 1969 р. було переведено у м. Тернопіль. Аспірантуру закінчив без відриву від виробництва при кафедрі загальної геології Львівського державного університету імені Івана Франка (керівник – док. геол.-мінер. н., проф. Д. П. Резвой). У 1968 р. успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Неотектоніка північної частини Поділля».

Захоплення геологією ще з дитинства переросло в справу всього життя й цілком закономірно трансформувалось у цілеспрямовану, систематичну професійну діяльність, яка тривала впродовж шестидесяти років.

Першим самостійним науковим дослідженням Йосипа Михайловича був дипломний проект на тему «Детальна розвідка південно-східного флангу Байназарського рідкіснометального родовища». Представлена до захисту робота була високо оцінена рецензентами та головою Державної екзаменаційної комісії академіком Л. Г. Ткачуком.

Другим важливим науковим дослідженням Й. М. Свинка був звіт по темі № 12 у науково-дослідному секторі Львівського державного університету ім. І. Франка на тему «Розробка оптимальної методики і організації руднично-геологічної служби на Бориславському озокеритовому родовищі» (1960). Розроблені ним рекомендації були використані у практичній діяльності геологічної служби Бориславського озокеритового рудника.

Весь трудовий шлях Йосип Михайлович, за винятком перших 10 років трудової діяльності (про що згадувалось вище), проходить у Тернопільському педагогічному університеті ім. В. Гнатюка. Тут він пройшов науковий шлях від викладача до професора.

У 1969–1973 рр. обирався заступником декана та деканом природничого факультету, був ініціатором створення Тернопільського відділу Географічного товариства УРСР (1971) та географічного факультету (1990). У 1982 році його було обрано завідувачем кафедри географії, а після її розділення на дві окремі кафедри (фізичної й економічної та соціальної) – завідувачем кафедри фізичної географії. На цій посаді працював до червня 2008 р. У цьому ж році обраний на посаду професора кафедри фізичної географії.

Слід особливо відзначити плідну науково-організаційну роботу, яку Йосип Михайлович виконував у 1982-2008 роках на цій посаді. Знаємо, наскільки це складна робота – робота, яка вимагає таких особистісних якостей як: високий професіоналізм, управлінський талант, вимогливість і, разом з цим, толерантність, доброзичливість.

До заслуг ювіляра належить також створення ним геологічного музею (1991), незмінним керівником якого був до 2008 р. (до виходу на пенсію). Основою музею стали зразки мінералів, гірських порід та скам'янілих решток органічного світу, зібраних ним власноруч, а також зразків гірських порід і мінералів, переданих його колегами геологами (А. Богуцьким, М. Павлуном, Ю. Ляховим, В. Харкевичем та ін.).

Й. М. Свинко одержимий дослідник, автор 468 наукових та науково-методичних праць, у тім числі десяти монографій (одноосібних та у співавторстві), двох посібників та двох підручників з грифом МОН України, підготовлених до друку у співавторстві з М. Я. Сивим.

Й. М. Свинко має широкий спектр наукових уподобань і великий науковий доробок у багатьох напрямках географічної науки:

1) геолого-геоморфологічні дослідження (понад 80 наукових статей, розділів до колективних монографій та тез доповідей):

2) охорона природи та раціональне використання природних ресурсів (понад 50 наукових статей, тез доповідей на наукових конференціях різних рангів). За активну участь в охороні природи вченого нагороджено грамотами президії Українського товариства охорони природи, президій Тернопільської міської та обласної організацій Товариства, Державного Комітету УРСР з охорони природи, нагрудним знаком «Відмінник охорони природи УРСР» (1982), Грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1986);

3) інженерно-геологічні дослідження (матеріали викладені в одній колективній книзі та декількох статтях);

4) дослідження ґрунтів (14 наукових статей і тез доповідей). У більшості з публікацій висвітлено результати науково-дослідних робіт, які проводилися на кафедрі у 80-х роках минулого століття за госпдоговірними темами з участю кандидата сільськогосподарських наук, доцента Д. І. Ковалишин;

---

5) дослідження внеску західноукраїнських вчених-геологів і географів у вивчення рідного краю та загальний розвиток наук про Землю (серія статей (близько 30) про українських вчених, яку можна виокремити під загальною назвою «Забуті імена»). Це наукові розвідки про геолога Юліана Медвецького, природодослідників Івана Верхратського та Миколу Мельника, геолога, географа та археолога Юрія Полянського, географів Володимира Кубійовича та Івана Теслю, геолога і географа Івана Олексичина та інших, які уславили вітчизняну і світову науку.

Крім цього, Йосипом Михайловичем опубліковано також низку статей-спогадів про своїх вчителів, викладачів Львівського державного університету ім. І. Франка, а саме: Л. І. Колтуна, Є. К. Лазаренка, Б. В. Мерліча, Л. М. Кудріна, В. О. Горецького, К. І. Геренчука, П. М. Цися та ін. *«Вони, – як зазначив в одному зі своїх спогадів Й. М. Свинко, – відіграли велику роль у формуванні моїх професійних знань, моральних якостей та загального кругозору. Я пишаюсь тим, що був їх учнем».*

Наполеглива багаторічна праця ювіляра отримала достойну оцінку. За вагомий внесок у розбудову національної педагогічної освіти Й. М. Свинка було відзначено нагрудним знаком «Відмінник народної освіти УРСР» (1970) та нагороджено Грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1986); у 2004 р. йому присвоєно вчене звання академіка Української екологічної академії наук, а в 2018 р. – дійсного члена Наукового товариства імені Шевченка, що є найвищим науковим званням у цій авторитетній світовій організації українських науковців.

Доволі плідними у науковому відношенні для вченого видалися 2015–2024 роки, упродовж яких ученим було опубліковано цілу низку наукових праць, зокрема, помітно виділяється глибоким аналітичним змістом ґрунтовна робота під назвою «Ямна: знищене село Перемишльського краю (природа, історія, спогади), де описано природу, історію села Ямна Долішна (від виникнення до повного його знищення), охарактеризовано звичаї, побут і традиції його мешканців. Особливо детально у книзі описано трагічній події депортації односельчан з рідного села, примусового переселення їх на територію УРСР у 1945–1946 роках та пережиті труднощі і поневіряння, що випали на їхню долю.

Упродовж зазначеного відрізка часу Йосипом Михайловичем опубліковано також серію науково-популярних книг з геології та палеогеографії Тернопільської області («Цікава геологія Тернопілля», «Цікава палеонтологія Тернопілля», «Геологія міста Тернополя та його околиць: інженерно-геологічний та екологічний аспекти», «Геологія та рідкісні мінеральні утворення Тернопільської області», «Геологічна будова, палеогеографія та геологічні пам'ятки Тернопільської області», «Геологічна унікальність Тернопільської області», «Кременецькі гори: геолого-геоморфологічний нарис»), до написання яких долучилися ми, його учні, зокрема: науковий співробітник університету Ватерлу (Канада) О. В. Волік, доценти кафедри географії та методики її навчання П. М. Дем'янчук, С. В. Гулик та Б. Б. Гавришок, а також вчителька ЗОШ № 10 м. Тернополя Б. Б. Гдаль.

Упродовж своєї шестидесятилітньої науково-педагогічної діяльності Йосип Михайлович долучився до підготовки кількох тисяч фахівців-педагогів –

учителів біології та географії. Автори цих рядків також належать до учнів, які в свій час штудіювали геологію й робили перші кроки в опануванні професії вчителя. З ретроспективи кількох десятиліть згадуються захоплення й інтерес, з якими ми сприймали кожну лекцію прочитану ним. Кожного з нас вражали глибина знань, ерудиція, блискучий дар переконання, велика життєва мудрість та вміння Йосипа Михайловича на яскравих прикладах і фактах доступно доносити ключові аспекти складної, але напрочуд цікавої дисципліни – геології. З його допомогою студенти заглиблювались у чарівний, загадковий світ цієї науки. Згодом, вже працюючи викладачами на кафедрі, очолюваної Йосипом Михайловичем, ми постійно ловили себе на думці, що й надалі продовжуємо вчитися у нього – досвідченого науковця, високопрофесійного викладача, знаного в наукових колах геолога, краєзнавця та ерудита. Передусім, намагалися перейняти досвід організації і проведення польових наукових досліджень, старалися навчитись критично аналізувати різні точки зору з тієї чи іншої проблематики, вести наукові дискусії тощо.

Щороку, в першу неділю квітня – в День геолога, незважаючи ні на які примхи погоди, ми завжди з Йосипом Михайловичем «відкривали» так званий геологічний сезон – відправлялись в ту чи іншу місцевість області, чи навіть за її межі, для проведення найрізноманітніших польових геолого-геоморфологічних спостережень, результати яких пізніше слугували основою для публікацій статей у фахових виданнях, або ж доповідались на наукових чи освітніх форумах різного рангу. У польових умовах ми зайвий раз переконувались в тому, що Йосип Михайлович не лише досвідчений польовик-геолог, а й людина, що наділена справді енциклопедичними знаннями, аналітичним мисленням, активним дослідницьким інтересом, вмінням бачити все те, що намагається приховати від нас Природа. Відмітимо й те, що ніколи не помічали його втоми, хоча під час польових спостережень ми «намотували доволі солідний кілометраж», – як любив казати Йосип Михайлович.

Широкі і глибокі професійні знання, всебічна ерудиція, високий інтелект та інші добрі якості посприяли тому, що Йосип Михайлович був і залишається одним з найпопулярніших і шанованих студентами професорів.

Одним з основних повчань для студентської молоді, яке Йосип Михайлович невтомно, раз-по-раз, нагадував студентам, був вірш В. Масляка:

*«Учися дитино, бо вчитися треба,
Учися голубко, хай розум не спить,
Чого ти навчишся, вода не забере,
Не візьме розбійник, вогонь не спалить».*

А одним із основних дороговказів для себе, яким він керувався упродовж усієї своєї трудової діяльності, був вислів Ф. Пікабло: *«Є лише один спосіб змусити людей йти за вами: рухатися вперед швидше, ніж вони».*

Йосип Михайлович не лише славетний учений-геолог, а й чудова, доброзичлива, напрочуд толерантна, цілеспрямована й винятково працелюбна людина. В народі кажуть, що у будь-якій людині можуть розквітнути сотні неочікуваних талантів і здібностей, якщо їй створити для цього умови та

можливості. Такі умови створив у свій час Йосип Михайлович на кафедрі фізичної географії (зараз кафедра географії та методики її навчання), якій самовіддано служив і де сам сформувався як авторитетний учений-лідер, на якого рівнялися не лише співробітники кафедри та факультету, а й усього університету. Саме він зумів у свій час об'єднати навколо себе однодумців – спочатку для створення кафедри географії, згодом – географічного факультету.

З квітня 2015 р. він на заслуженому відпочинку, однак продовжує підтримувати тісні наукові зв'язки з викладачами географічного, хіміко-біологічного, історичного факультетів та вченими інших вищих навчальних закладів України і зарубіжжя.

Йосип Михайлович є добрим прикладом для наслідування, прикладом самовідданого служіння науці, взірцем доброзичливого ставлення до людей, відповідальності та працелюбства.

Міцного здоров'я Вам Йосипе Михайловичу та ще довгих років життя у мирній та щасливій Україні!

Наталія ТАРАНОВА

ПРОФЕСОР ЙОСИП МИХАЙЛОВИЧ СВИНКО – УЧИТЕЛЬ, НАСТАВНИК І НАУКОВИЙ КЕРІВНИК

Сьогодні маю велику честь і задоволення виступити з нагоди 90-річчя професора Йосипа Михайловича Свинка – людини, яка стала для мене не лише науковим керівником, але й учителем та наставником на все життя.

Мій шлях у географію розпочався в 1995 році, коли я вступила на географічний факультет Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Саме тоді я вперше зустріла професора Йосипа Михайловича Свинка. Він був не лише видатним науковцем і викладачем, а й надзвичайно цікавим співрозмовником. Його лекції та заняття завжди вирізнялися глибиною знань, але найбільше нас, студентів, захоплювали його розповіді про власний досвід і подорожі, які надихали нас мріяти та прагнути пізнавати світ.

Однією з його найулюбленіших історій була мрія побувати в Єгипті, країні пірамід. Через політичні обмеження радянських часів він довгий час не міг реалізувати цю мрію. Також особливо запам'яталася його розповідь про поїздку на Соловецькі острови, де він брав участь у науковій конференції. Професор Свинко згадував, як ще тоді знав про трагічну історію цих місць, що додавало глибини його міркуванням про їх значення.

Незабутніми були його спогади про подорож до Індії в 1991 році. Він відвідав Делі, побував на західному та східному узбережжях, а також мав нагоду побачити Тадж-Махал. Кожна його розповідь була наповнена живими враженнями та деталями, що викликали у нас бажання подорожувати, відкривати світ і вдосконалюватися як науковці та люди.

Йосип Михайлович наголошував, що географія – це не лише наука про земну поверхню, а й пізнання світу через особистий досвід. Його подорожі

були для нас прикладом того, як важливо здійснювати свої мрії, навіть якщо для цього потрібен час.

Після завершення навчання в 2000 році я здобула повну вищу освіту, але мій науковий шлях не завершився. Завдяки підтримці професора Свинка я вирішила продовжити навчання в аспірантурі.

З 2000 по 2003 роки навчалася в аспірантурі на кафедрі фізичної географії за спеціальністю фізична географія, геофізика та геохімія ландшафтів. Йосип Михайлович був моїм науковим керівником, і цей період став для мене безцінним етапом професійного зростання. Окрім наукових досягнень, я відкрила для себе інший бік цієї видатної людини.

Особливо мене вразили стосунки професора з його коханою дружиною, Марією Михайлівною. Вона часто приєднувалася до наших зустрічей, пригощаючи чаєм та різними смаколикami. Їхня взаємна повага і любов стали для мене справжнім прикладом. Їхня турбота одне про одного назавжди залишилася в моєму серці, як зразок справжнього партнерства.

Під керівництвом Йосипа Михайловича я успішно захистила кандидатську дисертацію на тему «Фізико-географічна зумовленість топонімії Гологоро-Кременецької гряди та Малого Полісся» 6 квітня 2004 року в Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Після захисту дисертації я почала працювати асистентом, а потім доцентом кафедри фізичної географії, а згодом кафедри географії та методики її навчання. Співпраця з професором Свинком тривала, і його підтримка та поради сильно вплинули на мою наукову й викладацьку діяльність. Він завжди був для мене прикладом відданості науці та джерелом натхнення.

Сьогодні, на цій урочистій події, я хочу висловити найщиріші слова вдячності своєму науковому керівникові, наставнику та вчителю – професору Йосипу Михайловичу Свинку. Його відданість науці, любов до географії та глибока повага до студентів і колег назавжди залишаться для мене прикладом у житті.

**Любомир ЦАРИК, Любов ЯНКОВСЬКА, Ірина БАРНА,
Світлана НОВИЦЬКА, Ігор ЧЕБОЛДА**

СПОГАДИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ГЕОЕКОЛОГІЇ ТА ГІДРОЛОГІЇ ПРО ПРОФЕСОРА ЙОСИПА СВИНКА ЯК ВЧИТЕЛЯ, НАСТАВНИКА, КОЛЕГУ

Професор Любомир Царик: Зустрілись ми вперше з Йосипом Михайловичем у ректора педагогічного університету п. Іваценка у серпні 1987 році з питання мого працевлаштування на роботу. Запрошеним був декан природничого факультету п. Сергій Грушко. Ректор представив мене як готового викладача, який закінчив аспірантуру і пройшов попередній захист. Присутні погодилися з пропозицією пана ректора і сказали мені приносити документи й оформлятися. Документами займався тодішній начальник відділу кадрів, доброї душі людина, який запропонував мені місце в гуртожитку, оскільки приїхав я з сином Петром, який готувався у перший клас школи.

На кафедрі фізичної географія я зустрівся з п. Богданом Заставецьким і лаборантом, студентом п. Василем Бричем. Працівники кафедри займались відновленням географічного майданчика і ми утрюх із завідувачем кілька днів приділили цьому заняттю. За одно я проходив курс молодого викладача. Йосип Михайлович запропонував мені готуватися до читання нових предметів, серед яких актуальні проблеми охорони природи, біогеографія, географія материків і океанів, фізична географія.

Перші мої спілкування з Йосипом Михайловичем прийшлися мені до душі. На кафедрі панувала атмосфера відповідального ставлення до фахової підготовки викладачів. Оскільки усі були випускниками університетських шкіл, цікаво було згадувати провідних вчених, з якими доводилось спілкуватись, бачитися на наукових форумах, чи знайомитись з їхніми працями, чути якісь цікавинки про них. Йосип Михайлович розпитував про мої враження від м. Тернополя, про батьків, допомагав з фаховою методичною літературою.

Одними з перших громадських доручень були – відповідальний за роботу зі студентами в гуртожитку та куратор академічної групи, що дало можливість швидше влитися в студентське середовище, започатковувати кураторські зустрічі. Окрім того, я був долучений до роботи студентської дружини з охорони природи, що посприяло відновленню славних традицій студентів любителів і поціновувачів природи. В перспективі при допомозі міських природоохоронних структур це дало можливість організувати перші експедиційні дослідження викладачів і студентів долинами річок Стрипа і Серет.

Завдячуючи Йосипу Михайловичу у молодих викладачів і студентів виховувались почуття відповідальності за доручену справу, за збереження та відродження природи, за підготовку не просто кваліфікованих вчителів, а й надійних патріотів рідного краю.

Доцент Любов Янковська: Із Йосипом Михайловичем ми познайомились ще у 1995 році, коли я навчалась на першому курсі географічного факультету. Це була перша лекція у нашому студентському житті. Пригадую, в аудиторію зайшов усміхнений професор, з очима, що випромінювали мудрість, інтелігентність, доброту. Від його постаті віяло позитивом, врівноваженістю і спокоєм. Нам – студентам, які вперше опинились за межами звичної домашньої чи шкільної атмосфери, якимось одразу стало затишно, і напруга, що витала в повітрі, розсіялась. Йосип Михайлович одразу «захопив» увагу аудиторії. Його лекції було цікаво слухати: пізнавальні, насичені фактами, прикладами з професійного життя. Відчувались любов до своєї справи, глибокі знання, якими Професор був готовий щедро ділитись зі своїми студентами.

Під час особистого спілкування я зрозуміла, що Йосип Михайлович – дуже багатогранна особистість. Дивують його обізнаність у інших галузях знань, зокрема, з історії, археології, екології, психології, релігієзнавства.

Завжди толерантний у спілкуванні і людський. Відчувалось, що Йосип Михайлович хотів передати нам не тільки знання з його улюбленої науки геології, а ще й поділитись своїм життєвим досвідом, прищепити почуття патріотизму, «спрямувати» на життєвому шляху.

Я пам'ятаю вірш, якого мене навчив професор Йосип Свинко:

*«Учися, дитино, учитися треба.
Учися, голубко, хай розум не спить.
Того, що навчися, вода не забере,
Не вкраде розбійник, в вогні не згорить».*

І при виборі життєвих пріоритетів я часто згадувала ці рядки, й якось одразу з'являлось відчуття, що я на правильному шляху.

Я дякую Вам, Професоре, не тільки за знання, але й за життєву мудрість, якою Ви з нами так щедро ділились. І щиро бажаю Вам здоров'я, творчої наснаги і ще багато років життя!

Доцент Ірина Барна: Моє перше знайомство з Йосипом Михайловичем Свинком відбулось у далекому 1991 році, коли він розпочав читати лекції для студентів географічного факультету, серед яких була і я. Лекції Йосипа Михайловича, які були прочитані нам в рамках навчальної дисципліни «Геологія», вирізнялись особливою структурованістю та розміреним темпом викладання, що було особливо цінним для першокурсників, які звісно не мали сформованих навиків конспектування. У той час, на перших заняттях першого курсу, ми інтерпретувати конспект лекції як її стенографію, що вимагало встигнути записати всі почуті слова, мало не в повній редакції, що було вкрай важко на лекціях, де лектор обирав для себе інтенсивний темп читання лекції. Зважаючи на це, розмірена лекція з вуст Йосипа Михайловича була пізнавальною і одночасно дозволяла студенту бути задоволеним собою, оскільки зберігались шанси записати все, ще й паралельно сформувані свою унікальну систему скорочень слів, термінів... У сучасних умовах студентоорієнтованого навчання такий тип викладання безумовно був би взірцевим, оскільки забезпечував реалізацію освітнього компонента в умовах позитивного емоційного фону, сформованого лектором, який глибоко «в темі».

Не можу оминати й приємного моменту нашого особистісного знайомства на практичному занятті, про яке можливо б навіть і забула, якби не уважність Йосипа Михайловича як педагога, який навчав предмету і водночас формував наші не зовсім зрілі особистості у такі, які б відповідали як високим професійним вимогам, так і загальнолюдським. Йосипу Михайловичу завжди була властива цікава дихотомія характеру – толерантність та вимогливість, які й проявились тоді на практичному занятті, коли він, розуміючи усю вагу своїх слів, зауважень, високо оцінив ведення мною конспекту і поставив у приклад для одногрупників, про що згадав навіть через 15 років, коли привітав мене як колегу, яка прийшла працювати на факультет. Звісно я намагалась бути старанною студенткою, але похвала з вуст викладача для першокурсниці – це подія, яка ще більше мотивувала для досягнення високих результатів. От тоді я й переконалася, що позитивізм у навчанні – інструмент, яким педагог не може нехтувати. За згадані моменти, пережиті події, лекції і практики, приємні спогади, які не стерлись протягом 33 років, велике «дякую» Йосипу Михайловичу Свинку як знаному вченому, педагогу, наставнику й людині, яка продовжує дивувати цей світ натхненим оптимізмом та наснагою!

Доцент Світлана Новицька: Йосип Михайлович Свинко – український науковець, педагог, краєзнавець, громадський діяч, кандидат геолого-мінералогічних наук з 1969 року, професор, академік Української екологічної академії наук, член Українського географічного товариства і дійсний член НТШ. Так про нього пише українська вікіпедія, а ми – його колишні студенти (а деякі згодом і колеги), пам’ятаємо Йосипа Михайловича як надзвичайно добру і чуйну людину, висококласного фахівця своєї справи, здатного закохати в геологічну науку кожного, хто слухав його лекції, насичені не лише теорією, а прикладами з життя. Але не «геологією єдиною» цікавиться Йосип Михайлович, адже різноплановості його інтересів можна лише позаздрити – екологічні (за його участі, а часто і за його ініціативи, створено кілька десятків геологічних та ботанічних заповідних об’єктів), наукові (він є автором понад 460 наукових праць), краєзнавчі і ще багато-багато інших. Завжди привітний і доброзичливий, взірець інтелігентності та ввічливості він навчав нас, тогочасних майбутніх вчителів географії та екології найкращим з можливих методів – власним прикладом. Педантичність в підготовці до лекцій і практичних занять, людяність в стосунках з колегами, а найголовніше зі студентами ми запам’ятали на все життя, і через багато десятків років згадуємо Йосипа Михайловича лише теплими і добрими словами і зичимо ювіляру в його 90-річчя яernih Божих благословінь, міцного здоров’я та наснаги в творчості.

Доцент Ігор Чеболда: Спогади про минулі роки як окремі фото, які розглядаєш у альбомі. Усі вони так чи інакше пов’язані з викладачами новоствореного у 1990 році географічного факультету. Теплих та вдячних слів про професора Йосипа Михайловича Свинка можна говорити багато. Особливою рисою якого була - завжди підтримувати молодих дослідників, які роблять перші кроки в науці, допомагати їм стати на ноги й обрати свій шлях. Не оминув такої участі і я. У 1995 році я захистив дипломну роботу «Вплив кліматичних факторів на серцево-судинні захворювання (на прикладі Тернопільської області)»; під керівництвом Й.М. Свинка і отримав направлення в аспірантуру. А у 1968 році моя мама Марія Василівна Чеболда слухала лекції Й.М. Свинка з економічної географії на загально-науковому факультеті Кременецького педагогічного інституту.

Сердечні вітання наставнику з нагоди ювілею від родини Чеболдів.

Вітаємо Вас із видатною подією – 90-річчям! Ваш життєвий шлях, багатий на досягнення та наукові відкриття, є прикладом для багатьох поколінь. Ваш внесок у науку не лише збагачує світ новими знаннями, але й надихає молодих дослідників на пошук істини та прагнення до вдосконалення. Ваше терпіння, мудрість і відданість справі є справжньою цінністю для наукової спільноти. Ми висловлюємо Вам щире подяку за все, що Ви зробили і продовжуєте робити для розвитку науки. Бажаємо, щоб теплі спогади завжди наповнювали Ваше серце зворушливими почуттями та любов’ю. Щоб життя продовжувало грати яскравими фарбами та приносило все більше дивовижних відкриттів. Щоб здоров’я дозволяло прожити ще не один десяток років.

Будьте щасливі!

З повагою та найкращими побажаннями.

ВІДОМИЙ ПРИРОДОДОСЛІДНИК ПОДІЛЛЯ (до 80-ліття професора Йосипа Свинка)

Йосип Михайлович Свинко народився 2 жовтня 1934 р. у с. Ямна Долішня поблизу Перемишля (тепер Республіка Польща). У 1945 р. примусово переселений на Тернопільщину, з якою пов'язане усе його майбутнє життя. З осені 1960 р. спочатку у Кременецькому державному педагогічному інституті, який 1969 р. був переведений у Тернопіль і тепер має назву Тернопільський педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, він пройшов шлях від старшого викладача до професора.

Професор Й. Свинко – одержимий дослідник, автор близько 450 наукових та науково-методичних праць, у тім числі десяти монографій і п'яти підручників з грифом Міністерства освіти і науки України. Він став легендою географічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, стаж його педагогічної роботи – 55 років!

У жовтні 2014 р. професор Й. Свинко святкував свої 80! Вітаючи з цим поважним ювілеєм, назвемо тільки деякі його досягнення. Він є академіком Української екологічної академії наук, почесним членом Українського товариства охорони природи, Українського географічного товариства, членом Наукового товариства імені Шевченка, відмінником освіти, відмінником охорони природи тощо.

Й. Свинко має широкий спектр наукових уподобань і великий науковий доробок у багатьох напрямках географічної науки:

геолого-геоморфологічні дослідження, серед яких особливо виділяються його праці з неотектоніки;

природоохоронні дослідження, зокрема обґрунтування, виділення і вивчення значної кількості пам'яток природи Тернопілля;

геологічна, геоморфологічна і природоохоронна освіта;

історія геологічних, географічних і біологічних досліджень у персоналіях та ін.

Перелік наукових уподобань Й. Свинка можна було б продовжити, проте й наведене достатньо засвідчує різнобічність наукових пошуків ювіляра.

Професор Й. Свинко – активний громадський діяч. Він багато зробив для відкриття географічного факультету у Тернопільському педагогічному інституті, організації у ньому прекрасного геологічного музею, висвітлення внеску західноукраїнських учених-природодослідників у розвиток української і світової науки тощо. Він продовжує плідно працювати і впродовж останніх років видав низку монографічних праць, з якими ми хочемо ознайомити географічну спільноту.

Ми згрупували нові видання проф. Й. Свинка за декількома напрямами. Перш за все, це узагальнювальні праці, присвячені природі Тернопілля і Хмельниччини в геологічному минулому. Справді, наповнені новим фактичним матеріалом, ілюстровані численними картами, схемами, описами розрізів, фотографіями – це дуже цінні видання для широкого кола читачів. Особливо корисні ці книги для науковців, студентів, учителів, учнів, тих, кому дорога рідна земля та її природа. Хочеться вірити, що рецензовані видання стануть прикладом для підготовки таких праць по інших областях України.

Дуже добре, що Йосип Свинко підготував і опублікував ілюстровані видання «Геологія Тернопілля у світлинах» і «Дністровський каньйон очима допитливих». Кожен, хто перегляне ці книги, збагатить свої знання про природу і, головне, пересвідчиться у тому, що прекрасне поряд, що його варто побачити самому і рекомендувати іншим.

Глибокими, змістовними, новаторськими є дослідження Й. Свинком травертинів Поділля – унікальних вапнякових утворень, що урізноманітнюють на багатьох ділянках схили Дністра і його лівих подільських приток. Опублікована велика кількість оригінальних статей, посібник-путівник і монографія. Монографія О. Волік і Й. Свинка «Травертинові відклади Поділля» сьогодні є найповнішим дослідженням травертинів Поділля, їхнього поширення, морфогенетичних особливостей та ін. Відтворено палеогеографічні умови утворення травертинових відкладів Поділля, окреслено способи їхнього практичного використання. Ці праці потрібно продовжити. Віримо, що на Поділлі будуть виявлені не тільки голоценові, а й травертини давніших геологічних епох.

У більшості праць Й. Свинка чітко простежується природоохоронний аспект, зокрема, і в книзі «Нарис про природу Тернопільської області: геологічне минуле, сучасний стан», колективній монографії «Екосистема зарегульованої водойми в умовах урбанавантаження: на прикладі Тернопільського водосховища», а також у спільній з П. Дем'янчуком монографії «Західно-Подільське горбогір'я як географічний екотон». Західноподільське горбогір'я – цікавий регіон, перехідний від Східноєвропейської платформи до Карпатської складчастої зони. Автори висвітлили теоретичні засади дослідження географічних екотонів, детально схарактеризували природні умови горбогір'я, з'ясували роль екотонів у господарській діяльності людини. Понад половину обсягу книги присвячено аспектам природокористування й охорони природи. Самостійне значення мають додатки до цієї монографії (ендеміки, рідкісні види рослин Західноподільського горбогір'я й ті, що занесені до Червоної книги України та міжнародних європейських списків тощо).

Серед наукових інтересів проф. Й. Свинка є чимало історичних, історико-географічних та інших питань. Він писав про вчених і природодослідників, чий імена уславили вітчизняну і світову науку (Юрія Полянського, Івана Теслю, Степана Рудницького, Миколу Мельника, Олександра Чекановського, Івана Олексичина і багатьох інших), про примусове переселення українців з етнічних земель на території сучасної Польщі, про рідне село Ямна Долішня.

Наукові здобутки і публікації професора Йосипа Свинка можна було б ще довго характеризувати. Його успіхи на ниві освіти і науки безперечні. Професор повний сил і продовжує активно працювати. Бажаємо йому не знижувати темпів і тішити українську наукову спільноту новими публікаціями! Додамо, що в його успіхах чималу роль відіграє його дружина Марія і вся родина, які його постійно підтримують, створюючи максимально сприятливі умови для наукової творчості.

Богуцький А., Томенюк О. Відомий природодослідник Поділля (до 80-ліття професора Йосипа Свинка) // Вісник Львівського університету. Сер. Географічна. – Львів, 2014. – Вип. 47. – С. 320–322.

ПРОФЕСОР Й. СВИНКО – ВЧЕНИЙ, ПЕДАГОГ, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

(з нагоди 75-річчя від дня народження)

2 жовтня 2009 року виповнилося 75 років від дня народження та 50 років наукової, педагогічної та громадської діяльності кандидата геолого-мінералогічних наук, професора, академіка Української екологічної академії наук, почесного члена Українського товариства природи й Українського географічного товариства імені Т. Шевченка, ветерана праці, донедавна завідувача, а нині професора кафедри фізичної географії Тернопільського педагогічного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Йосипа Михайловича Свинка.

Народився Й. М. Свинко в мальовничому й національному свідомому селі Ямна Долішня у передгір'ї Карпат, поблизу Перемишля (тепер Польща) у небагатій, але працьовитій селянській родині. Батько Михайло і мати Анастасія (до одруження Грибік) обробляли невеликий клаптик власної землі й тим забезпечували проживання своєї сім'ї. Тут у рідному селі майбутній учений у 1944 р. закінчив три класи початкової школи. У 1945 р. примусово переселений з батьками на територію УРСР у село Лошнів Тербовлянського району Тернопільської області, де продовжив навчання у семирічній, а згодом середній школі, яку закінчив у 1953 р. У цьому ж році поступив на геологічний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка, який закінчив у 1958 р. здобувши кваліфікацію інженера-геолога, розвідника рудних корисних копалин.

Під час навчання виробничі практики проходив у Центральному Казахстані на розвідці родовищ рідкісних металів, одночасно працював робітником на бурінні свердловин, що не тільки давало можливість поглибити свої професійні знання, здобути певні навички в роботі, а й заробити кошти для забезпечення себе під час подальшого навчання в університеті. У 1954 р. від серцевого нападу померла мати, батько-колгоспник ледве зводив кінці з кінцями.

Після закінчення університету два роки працював на виробництві: спочатку в Одеській геологорозвідувальній експедиції, а згодом у науково-дослідному секторі Львівського державного університету. Восени 1960 року був запрошений на посаду старшого викладача Кременецького державного педагогічного інституту. Працюючи в Кременці, він без відриву від виробництва закінчив аспірантуру і в 1968 р. захистив кандидатську дисертацію. У березні 1969 р. обраний деканом природничого факультету. В липні цього ж року Кременецький інститут переведено в Тернопіль. Новообраний декан приклав багато зусиль до перебазування факультету на нове місце, створення на ньому матеріальної бази й організації навчального процесу. Став ініціатором створення Тернопільського відділу Українського географічного товариства (1971 р.) та географічного факультету (1990 р.). У 1982 році обраний завідувачем кафедри географії, а після її поділу в 1985 р. –

завідувачем кафедри фізичної географії. На цій посаді працював до червня 2008 р.

У 1970 році відзначений нагрудним знаком «Відмінник народної освіти УРСР», у 1982 р. – нагрудним знаком «Відмінник охорони природи УРСР», а у 1986 р. нагороджений Грамотою Президії Верховної Ради УРСР. У 1991 р. йому було присвоєно вчене звання професора, у 2004 – академіка Української екологічної академії наук.

Перші кроки в наукових дослідженнях студенти-геологи Львівського державного університету робили в студентських наукових гуртках і геологічних експедиціях. Цей шлях пройшов і Йосип Свинко. Надзвичайно змістовні й цікаві недільні геологічні екскурсії з великим ентузіастом цієї справи доцентом Л. М. Кудріним околицями Львова та Прикарпаттям, навчальні геологічні польові практики в Карпатах і Закарпатті (перша) та в Криму в околицях Бахчисараю (друга), дві виробничі практики в Центральному Казахстані на розвідці рудних родовищ корисних копалин – це початкові практичні сходинки до пізнання таємниць геологічної науки. На кожному з цих етапів юний геолог вчився спостерігати, збирати польовий матеріал, аналізувати його, прогнозувати, пізнавати сутність геологічних процесів і явищ. Починаючи з третього курсу, обов'язковим елементом наукової роботи студентів були мікроскопічні, рентгенометричні та хімічні дослідження гірських порід, мінералів і руд.

Першим вагомим самостійним науковим дослідженням Йосипа Свинка був дипломний проект на тему «Детальна розвідка південно-східного флангу Байназарського родовища рідкісних металів у Центральному Казахстані», в якій висвітлені закономірності поширення вольфрамових руд та розроблено рекомендації щодо їх розробки. Робота була високо оцінена рецензентами та головою Державної екзаменаційної комісії академіком Л. Г. Ткачуком.

Другим важливим і завершеним науковим дослідженням Й. Свинка можна вважати звіт, про виконання теми «Розробка оптимальної методики й організації руднично-геологічної служби на Бориславському озокеритовому родовищі», яка була закінчена у науково-дослідному секторі Львівського державного університету ім. І. Франка в 1960 р. У звіті викладено результати круглорічного інтенсивного дослідження групи дослідників у Бориславській озокеритовій шахті на чолі зі старшим інженером-геологом Й. Свинком. Розроблені рекомендації щодо напряму подальшого ведення гірничо-видобувних робіт на шахті були використані у практичній діяльності геологічної служби Бориславського озокеритового рудника – єдиного у світі гірничорудного підприємства такого профілю.

Після завершення роботи з названої теми Йосип Свинко розпочав збір матеріалів для підготовки кандидатської дисертації на тему «Закономірності поширення й формування ртутних родовищ України», але невдовзі ця робота була припинена у зв'язку з переїздом до Кременця на постійну роботу викладачем геології в педагогічному інституті. Поступивши в 1961 р. до аспірантури при кафедрі загальної геології Львівського державного

університету ім. І. Франка, він без відриву від виробництва розпочав роботу над іншою темою, доступнішою для виконання в нових умовах: «Неотектоніка північної частини Поділля» (під науковим керівництвом доктора геолого-мінералогічних наук, професора Д. П. Резвого). Цей напрям став пріоритетним у наукових дослідженнях Й. Свинка протягом усіх подальших років роботи в Кременецькому державному педагогічному інституті та Тернопільському державному педагогічному університеті, хоч потреби реального життя часто вимагали значних відхилень від нього.

Працюючи в цьому напрямі Й. Свинко встановив, що в історії розвитку неотектонічних рухів і Поділля наявні два головні етапи: міоценовий і пліоцен-четвертинний. Впродовж першого (міоценового) тектонічні рухи мали чітко виражений диференційований характер як у просторі, так і в часі. Свідчення цьому – значне коливання потужностей відкладів, зміна їх фаціального складу, неодноразові перерви в осадконагромадженні та широкий розвиток підводних гравітаційних процесів. На другому (пліоцен-четвертинному) етапі розмах тектонічних рухів теж був неоднаковим. Більша частина території характеризується високими значеннями сумарних амплітуд неотектонічних піднять (350–400 м). При цьому спостерігається закономірне зменшення сумарних амплітуд неотектонічних рухів з південного заходу від краю платформи на північний схід. Відзначена загальна закономірність у ряді пунктів порушується локальними їх змінами в бік збільшення або зменшення, що теж вказує на диференційований характер неотектонічних рухів.

Доведено також, що рельєф рівнини Малого Полісся та обмежуючих її уступів Подільської і Волинської височин має виразну східчасту будову, зумовлену різновіковими денудаційними поверхнями вирівнювання. Вони мають суцільне поширення і належать до трьох головних рівнів: нижнього, середнього і верхнього. За віком вони відповідно відносяться до нижнього, середнього та верхнього плейстоцену. Різні висоти антропогенових денудаційних поверхонь вирівнювання на різних ділянках регіону пояснюються прямою залежністю висоти поверхонь від величини неотектонічних підіймань. При цьому максимальні позначки поверхонь вирівнювання відповідають ділянкам з найбільшими сумарними підняттями в антропогені. Наявність однакової кількості спільних і одновікових денудаційних поверхонь вирівнювання на Малому Поліссі й обмежуючих його уступах Подільської і Волинської височин однозначно свідчать про їх єдність у геологічному минулому.

Одним із наслідків прояву неотектонічних рухів на Поділлі є тектонічна тріщинуватість гірських порід. Встановлено, що тектонічні тріщини в породах, які беруть участь у геологічній будові регіону, розташовані не хаотично, а утворюють стійкі закономірно орієнтовані системи. На всій дослідженій території переважають тріщини двох головних напрямів: північно-західного (295–315°) і північно-східного (35–55°). Крім цих двох головних систем, спостерігаються ще дві менш виразні: меридіональна (355–5°) та широтна (275–95°). Головні напрями простягання тектонічних тріщин в гірських породах

осадового чохла чітко співпадають з напрямом розломів кристалічного фундаменту, що вказує на їх генетичний зв'язок.

Встановлено також, що напрями більшості ярів і балок та прямих ділянок річкових долин теж чітко співпадають з головними системами тектонічних тріщин. До них приурочені й численні перехоплення річкових долин. Неотектонічні рухи сприяли інтенсивному розвитку поверхневого й підземного карсту. Вивчено форми поверхневого карсту на Бережанському горбогір'ї, закономірності їх поширення та вплив на ландшафтну структуру території.

Особливе місце у науково-педагогічній діяльності Йосипа Свинка займають проблеми охорони природи та раціонального використання природних ресурсів. Цей напрям охоплює широкий спектр питань, що стосуються як живої, так і неживої природи. Йому він присвятив кілька десятків наукових праць. На підставі досліджень Й. Свинка та за його клопотанням у Тернопільській області взято під охорону держави десятки цінних у науковому та пізнавальному відношеннях геологічних та ботанічних об'єктів (місць знаходження кристалів піщанистого кальциту, викопної фауни й флори, стратотипів відкладів різного віку тощо). Він був одним з ініціаторів створення природного заповідника «Медобори», регіонального ландшафтного парку «Дністровський каньйон», а також проведення міжвузівських науково-практичних конференцій з вивчення, раціонального використання та охорони природних ресурсів Поділля – першої (1963 р., м. Кременець.) та другої (1972 р., м. Тернопіль).

Йосип Михайлович одним із перших у педагогічних вузах України ще на початку 60-х років минулого століття почав читати курс з охорони природи в Кременецькому педагогічному інституті. Спочатку лише вступну частину та розділи, присвячені неживій природі, а згодом весь програмні курс. Він є укладачем програми «Актуальні проблеми охорони навколишнього середовища», затвердженої Міністерством народної освіти УРСР (1991 р.), одним із авторів книги «Основи екології» (навчальні матеріали на допомогу учням загальноосвітніх шкіл, вчителям екології та студентам природничих факультетів (Тернопіль, 1994 і 1998), кольорових таблиць: «Рідкісні рослини Тернопільської області» (1981, 2007), «Рідкісні тварини Тернопільської області» (1981), «Рідкісні комахи Тернопільської області» (1985). Питанням охорони природи та екологічного виховання присвячено десятки виступів на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях і семінарах, опубліковано ряд статей і тез доповідей у різних виданнях. На цю тематику під керівництвом Й. Свинка студентами природничого та географічного факультетів підготовлено десятки дипломних робіт, доповідей на наукові конференції та сотні індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Долучився Й. Свинко і до дослідження ґрунтів, які провадив у співпраці з кандидатом сільськогосподарських наук, нині професором кафедри фізичної географії ТНПУ Д. І. Ковалишин у рамках госпдоговору. Так, було проведено дослідження дуже своєрідних лугово-чорноземних ґрунтів Серет-Стрипівського вододілу (степ Панталиха) і зміни спрямованості їхнього

розвитку внаслідок осушення. Встановлено, що перезволоження й оглеєння нижньої частини профілю цих ґрунтів зумовлене плоскорівнинним, западинним рельєфом і відсутністю поверхневого стоку, що сприяло формуванню потужної верховодки, водотривом для якої послужив похований фунт. Осушення цих чорноземів привело до зникнення верховодки та їх розвитку в бік остеповіння.

У рамках госпдоговору проведені й аеровізуальні та наземні дослідження на Іршавському полігоні в Закарпатській області з вивчення відповідності зображень на аерофотознімках тим географічним об'єктам, які є на місцевості. В результаті були описані дешифрувальні ознаки, за якими можна встановити ареали поширення й стан природних і культурних фітоценозів, типи ґрунтів, стан їхньої поверхні, ступінь змитості та розвиток глибинної ерозії.

Згідно з кафедральною тематикою вивчався розвиток ерозійних процесів у Тернопільській області, його зв'язок із тектонічними процесами, меліорацією заплавної терас, високим ступенем розораності території тощо. Встановлено значне посилення ерозійних процесів на сільськогосподарських землях області. Вони почали охоплювати не тільки прирічкові та балкові схили, а й широкохвилясті вододіли, проявляються навіть на схилах стрімкістю 1–3°.

У 1998 р. на запрошення тодішнього завідувача кафедри фізичної географії Одеського університету професора Г. І. Швєбса Йосип Свинко взяв участь у проведенні моніторингу над сезонними змінами біополів п'яти видів дерев (дуба, клена, берези, ялини і яблуні) у Тернопільській області. Такі дослідження планувалися в декількох регіонах України. Було сформовано групу дослідників-еніологів, до якої ввійшли аспіранти П. М. Дем'янчук, І. В. Довбака та студенти В. Борщівський, Т. Борт, О. Волік і Ю. Шкіра. Дослідження провадилися регулярно за єдиною методикою, рекомендованою Одеським центром еніології.

У процесі досліджень встановлено, що біополя дерев, конфігурація, потужність і форма їх шарів змінюється не тільки посезонно, але й протягом доби. На них суттєво впливають такі метеорологічні чинники, як температура повітря й опади. Пізніше було виявлено, що на них впливає і характер музики й церковний спів під час богослужіння. Гучна джазова музика призводить до тимчасового зникнення біополя, а повільна, лірична – до його збільшення. На різних етапах Літургії біополе липи то збільшувалося і витягувалося в бік церкви, то зменшувалося. Цікаві результати було отримано з виявлення за біополями тектонічних тріщин у твердих гірських породах, прихованих під товщею глини, а також давніх підземних ходів у центральній частині міста Тернополя.

Останніми роками увагу Й. М. Свинка привернули доволі рідкісні та мало вивчені в Україні гірські породи – травертини, які є відкладами джерельних вод, збагачених карбонатом кальцію. До проведення досліджень було залучено талановиту студентку географічного факультету Олену Волік. За порівняно короткий термін (з 2001 по 2004 рік) обстежено близько 50-ти місцезнаходжень травертинів на Поділлі, вивчено їх будову, морфологічні ознаки, зібрано й опрацьовано сотні зразків викопної флори й малакофауни.

На підставі проведених досліджень показано, що травертини слід розглядати не як звичайні осадові породи, а як системно організовані природні тіла, залучені у безперервний колообіг речовини та енергії, що існує в природі. Встановлено, що переважна більшість травертинів розташована в подністровській частині Поділля. Виділено чотири етапи формування травертинових скель. На підставі вивчення видового складу виявлених викопних молюсків встановлено, що травертини формувалися в умовах теплого й вологого клімату на стрімких і середньострімких, сухих і добре прогрітих схилах, вкритих здебільшого, тепло- й вологолюбною деревною рослинністю різного видового складу. Почали формуватися травертини в аллереді (близько 11,8–11 тис. років тому). У ранньому голоцені травертиноутворення через похолодання сповільнилося або й, частково, припинилося, а в середньому голоцені (8–2,6 тис. років тому) у зв'язку з потеплінням, особливо в атлантичний період, знову посилювалося. Тепер воно відбувається переважно в південній частині Поділля.

Результати дослідження травертинів Поділля стали предметом захисту кандидатської дисертації О. Волік, підготовленої під керівництвом проф. Й. Свинка, і опубліковані у співавторстві з нею в монографії «Травертинові відклади Поділля» (2008).

Значну увагу Йосип Свинко приділяв вивченню внеску українських учених у розвиток геологічної та географічної наук. Він опублікував цілу низку статей про українських учених, яких колишня комуністична влада вважала «ворогами народу» й заборонила не тільки використовувати їхні праці, але й згадувати імена. Цю серію статей можна виділити як окремий напрям досліджень під назвою «Забуті імена». До неї увійшли статті про визначного геолога, колишнього ректора і засновника геологічного музею Львівської політехніки Юліана Медвецького, природодослідників широкого профілю Івана Верхратського та Миколу Мельника, геолога, географа та археолога Юрія Полянського, географів Володимира Кубійовича та Івана Теслю, геолога й географа Івана Олексичина, а також визначних географів радянського періоду Каленика Геренчука та Петра Цися.

Особливо багато уваги Й. Свинко приділив вивченню життєвого шляху та наукової спадщини Івана Теслі, уродженця села Настасів Тернопільського району. Він був ініціатором і організатором проведення у жовтні 2002 р. в Тернополі Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 100-річчю від дня народження вченого, видання книги «Професор Іван Тесля», відкриття пам'ятного знаку та присвоєння школі його імені в рідному селі.

Окрему групу становлять наукові статті професора Свинка з історичної тематики, які переважно стосуються примусового виселення (депортації) українців зі споконвічних етнічних земель польсько-українського пограниччя в 1944–1946 рр., а також різноманітних язичницьких і християнських культових споруд у гірських породах.

Окрім того, Й. М. Свинко є автором майже двох десятків статей у «Географічній енциклопедії України» та понад ста статей у «Тернопільському енциклопедичному словнику».

Попри вагомий внесок у розвиток геологічної та географічної наук професор Й. Свинко відіграв надзвичайно велику роль у становленні та розвитку географічної освіти в Тернопільській області. Свою освітянську діяльність він розпочав у 1960 р. в Кременецькому педагогічному інституті викладанням геології на природничому факультеті. Насамперед зайнявся формуванням матеріальної бази для навчання: збором колекцій мінералів, гірських порід, викопної фауни, посібників, карт тощо. Навів контакти з відомими тоді викладачами геології у педвузах колишнього СРСР, зокрема професором В. Г. Музафаровим з Казані, доцентами Л. М. Кудріним, В. О. Горецьким та ін. викладачами геологічного факультету Львівського університету Постійно стежив за появою нових підручників з геології та методичної літератури. Вчився і постійно вдосконалював свою майстерність як педагог. Склав свій визначник мінералів, розробив програму з навчальної польової практики з геології, формував експозиції геологічного музею тощо.

Невдовзі роботою молодого викладача геології зацікавилися районний та обласний відділи освіти, кабінет географії обласного інституту вдосконалення кваліфікації вчителів географії, яким керував І. Г. Процик (у майбутньому – професор кафедри економічної і соціальної географії ТНПУ). На базі кабінету геології почали організовувати обласні та районні семінари вчителів географії.

Відчувши нагальну потребу в підвищенні рівня знань учителів географії як з геології, так і з географії (більшість їх тоді не мала спеціальної підготовки, в школах географією довантажували істориків, біологів, математиків та ін.), Йосип Михайлович почав ставити питання про відкриття набору на географію у Кременецькому педінституті. Особливо він активізував цю роботу, перебуваючи на посаді декана природничого факультету (1969–1973 рр.). Однак через відсутність навчальних приміщень вона гальмувалася, але згодом все ж таки увінчалася успіхом. Перший набір на спеціальність «Географія і біологія» було здійснено вже у Тернопільському педагогічному інституті в 1981 р., а згодом (у 1990 р.) тут відкрито окремий географічний факультет.

На новоствореному факультеті Йосип Михайлович залишив за собою лише першу половину курсу геології (загальну геологію з лабораторними заняттями й польовою практикою) та геологію з основами палеонтології на природничому (згодом хіміко-біологічному) факультеті, а також курс охорони природи. Згодом розробив ще два спецкурси для географів: «Геодинаміка земної кори й літосфери» та «Медична географія». З відкриттям у 2002 р. магістратури йому доручено викладати ще три нові дисципліни: «Неотектоніка та її відображення в рельєфі України», «Екологічна геологія» та «Інженерна екологія».

За час роботи в Тернопільському державному педагогічному університеті Й. Свинко опублікував три навчальні програми з геології, цикл лекцій із загальної геології для студентів заочної форми навчання, а у співавторстві з

нині професором М. Я. Сивим – два підручники та два лабораторні практикуми з геології; всі вони рекомендовані Міністерством освіти й науки України. Варто зазначити, що це перші підручники й посібники з геології для географів і біологів країни, які видані українською мовою.

Окрім цього, ще в 70-х роках ХХ ст. Й. Свинко брав активну участь спільно з науковцями Львова у підготовці двох важливих колективних монографій, які не втратили свого значення до наших днів: «Природа Тернопільської області» (1979) та «Природа Хмельницької області» (1980). Обидві монографії вийшли в світ за редакцією професора К. І. Геренчука. У 2007 р. професор Й. Свинко опублікував свою монографію «Нарис про природу Тернопільської області: геологічне минуле, сучасний стан».

Зусиллями Йосипа Михайловича при кафедрі фізичної географії відкрито геологічний музей, який є одним із найкращих навчальних музеїв такого профілю в Україні. Основою для створення музею стали зразки мінералів, гірських порід та скам'янілих решток тварин і рослин, зібраних Й. М. Свинком протягом майже п'яťох десятиріч роботи в інституті. Останніми роками до збору колекцій окам'янілостей та впорядкування їх долучився викладач кафедри кандидат географічних наук П. Дем'янчук. Ряд оригінальних зразків скам'янілостей передав музею великий ентузіаст збору геологічних утворень, художник за фахом О. Сталений. Станом на 1 січня 2009 р. в музеї нараховується понад 1 100 експонатів. Тут є зразки з Поділля, Карпат, Донбасу, Полісся та інших регіонів України, а також Казахстану, Середньої Азії, Забайкалля, Кавказу, Уралу, Кольського півострова, Італії, Греції, Канади тощо. У музеї є сім відділів: «Істрія геологічного розвитку Землі», «Мінералогія», «Виробні та дорогоцінні камені», «Корисні копалини», «Гірські породи», «Палеонтологія», «Травертини». Інтер'єр музею прикрашає кілька десятків субтропічних і тропічних рослин.

Музей зареєстрований як навчальний, він служить матеріальною базою для підготовки студентів географічного та хіміко-біологічного факультетів. Його часто відвідують учителі та учні шкіл області, гості університету.

У 1992–1993 рр. кафедра фізичної географії працювала за дорученням Міністерства освіти України над держбюджетною темою «Розробка змісту підготовки вчителя географії», науковим керівником теми був професор Й. М. Свинко. Розроблено концепцію географічної освіти, програму трьохступеневої підготовки вчителя географії та кваліфікаційні характеристики різних ступенів, які послужили основою для складання навчального плану.

Йосип Михайлович постійно вдосконалює свою педагогічну майстерність. Лекції, лабораторні заняття й польову практику проводить цікаво, на високому науково-теоретичному і методичному рівнях, використовуючи нові досягнення науки й техніки, свій великий педагогічний досвід, глибокі знання фактичного матеріалу як загальногеологічного, так і місцевого.

Ставши завідувачем кафедри географії, а пізніше фізичної географії Й. Свинко приклав максимум зусиль для її формування й становлення. Він відповідально підійшов до підбору кадрів, вишукував їх, можна сказати, по всій

Україні й не тільки, слідкував, щоб їх освіта й напрям наукової діяльності відповідали тим дисциплінам, на викладання яких він їх запрошував. Працював над згуртуванням колективу, підвищенням його фахового рівня. Для цього часто організував відкриті лекції, які всебічно й дуже коректно обговорювалися на засіданні кафедри, методичні семінари, сам часто відвідував лекції й лабораторні заняття викладачів, давав свої поради. Дбав про розширення аудиторного фонду, створення спеціалізованих кабінетів. Були створені й відповідно оснащені кабінети з геології, геоморфології, фізичної географії й географії ґрунтів та геологічний музей.

Особливу увагу професор Й. Свинко приділяв організації наукової роботи викладачів і студентів. Вона велася як на держбюджетній, так і на госпдоговірній основі. Кошти від останньої були направлені на розширення матеріальної бази кафедри. Дбав Йосип Михайлович і про поповнення кафедри молодими фахівцями з випускників географічного факультету. За його науковим керівництвом захистили кандидатські дисертації й стали викладачами кафедри Петро Дем'янчук, Олена Волік та Наталя Таранова.

Окрім всього відзначеного, Й. Свинко завжди був і є активним науково- й суспільно-громадським діячем. Він був організатором багатьох наукових і науково-практичних конференцій, ініціатором відкриття Тернопільського відділу Українського географічного товариства (1971) і першим його головою (тепер він почесний член цього товариства), є членом спеціалізованої вченої ради К.35.051.15 у Львівському національному університеті ім. І. Франка, членом редколегії фахового наукового видання «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: Географія» та щорічника «Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє».

Особливо багато уваги приділяє Йосип Михайлович природоохоронній роботі в університеті, місті та області від початку її розгортання в 1962 році до наших днів, виконуючи обов'язки голови первинної організації Товариства охорони природи Кременецького педагогічного інституту, члена президії Кременецької районної, Тернопільської міської та обласної організацій охорони природи, члена республіканської громадської ради з охорони природи, ректора Тернопільського міського народного університету «Природа» та голови Тернопільської обласної ради народних університетів «Природа», голови секції охорони надр. Завдяки його активності Тернопільська область уже тривалий час, починаючи з 70-х років ХХ століття, утримує друге місце в Україні за кількістю геологічних пам'яток природи.

За активну участь в охороні природи Йосипа Михайловича нагороджено численними грамотами президії Українського товариства охорони природи, Тернопільської міської та обласної організацій товариства, Державного Комітету УРСР з охорони природи, нагрудним знаком «Відмінник охорони природи УРСР» (1982), Грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1986). Він був учасником виставки народного господарства СРСР (1971), є Почесним членом Українського Товариства охорони природи.

З 1994 по 2008 рік Йосип Свинко був головою Тернопільського обласного суспільно-культурного товариства «Надсяння», яке об'єднує українців, примусово виселених зі своїх прадідівських земель, які після Другої світової війни відійшли до Польщі. За його керівництва товариство проводило значну роботу зі збереження культурних надбань свого краю, щорічно організовувало поїздки переселенців та їх дітей і внуків у Польщу для відвідування колишніх осель, впорядкування могил своїх рідних, підтримувало зв'язки з відділенням об'єднання українців Польщі та українською початковою школою і ліцеєм у м. Перемишлі. Як вірний син своєї батьківської землі Й. Свинко видав книгу «Ямна: знищене село Перемишльського краю : історія, спогади» (2005).

За особистий вагомий внесок у зміцнення міжетнічних відносин в Україні та за її межами, за активну участь у розбудові демократичного суспільства, за збереження звичаїв та традицій свого народу Йосип Свинко нагороджений відзнакою Держкомнацміграції (2004 р.).

У 2003 р. Й. Свинко обраний головою географічної комісії Тернопільського осередку Наукового Товариства імені Шевченка, яка успішно розгортає свою діяльність. Він є членом президії товариства «Україна – Світ та координаційної ради громадських організацій Тернопільської області.

Сьогодні у свої 75 років професор Й. М. Свинко залишається прекрасним викладачем і учителем для студентів, шанованим колегою для викладачів, взірцем відповідального ставлення до своїх обов'язків, діяльним у науковій і громадській роботі. Дай Боже, щоб таких Людей і Учителів в Україні було більше, а Йосипу Михайловичу здоров'я та довгії літа творчого життя.

Деонізія КОВАЛИШИН

Ковалишин Д. Професор Йосип Свинко – вчений, педагог, громадський діяч : з нагоди 75-річчя від дня народження // Історія української географії. Всеукраїнський науково-практичний часопис – Тернопіль, 2009. – Вип. 20. – С. 135–140.

ВІДОМОСТІ ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ Й. М. СВИНКА

- 1934** – народився 2 жовтня в селі Ямна Долішня Риботицького району Перемишльської області.
- 1943** – закінчив три класи початкової школи в с. Ямна Долішня.
- 1945** – переселений (депортований) з родиною в с. Лошнів Струсівського (тепер Терехівського) району Тернопільської області
- 1953** – закінчив Лошнівську середню школу Струсівського району Тернопільської області.
– вступив до Львівського державного університету імені Івана Франка
- 1958** – закінчив університет за спеціальністю «Розвідка родовищ корисних копалин».
- 1959** – призначений на посаду геолога Одеської геологорозвідувальної експедиції.
- 1960** – переведений на посаду старшого лаборанта корисних копалин Львівського державного університету імені Івана Франка.
– призначений на посаду старшого викладача геології Кременецького державного педагогічного інституту.
- 1962** – заступник декана природничого факультету Кременецького державного педагогічного інституту.
- 1963** – старший викладач кафедри хімії.
- 1968** – успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Неотектоніка північної частини Поділля».
- 1969** – декан природничого факультету Кременецького державного педагогічного інституту.
– призначений на посаду декана Тернопільського державного педагогічного інституту.
- 1970** – доцент кафедри хімії Тернопільського державного педагогічного інституту.
- 1973** – завідувач кафедри основ сільськогосподарського виробництва Тернопільського державного педагогічного інституту.
- 1976** – доцент кафедри неорганічної хімії.
- 1981** – завідувач кафедри фізичної географії.
- 1982** – завідувач кафедри географії.
- 1991** – професор кафедри фізичної географії.
- 1993–2008** – завідувач кафедри фізичної географії.
- 2015** – пенсіонер

НАШ РОДОВІД

Родовід моїх батьків

Встановити родовід простих селян зі зруйнованого сімдесят п'ять років тому села Ямна нині надзвичайно важко, бо архівних матеріалів дуже мало, в більшості вони пропали у вирі Другої світової війни, а ті, що лишилися в Польщі не доступні для вільного користування. Старожилів, які щось пам'ятають, теж залишилось дуже мало.

Основними матеріалами для відтворення нашого родоводу послужили спогади мого батька, сестри Вікторії, двоюрідної сестри Магди, записані при їх житті та деякі архівні матеріали, виявлені в архівах Польщі зятем двоюрідної сестри Марії, що живе в Австралії.

На основі цих матеріалів вдалося встановити наступне.

Родовід батька

Мій дідусь Свинко Олекса народився 26 березня 1872 р. в сусідньому селі Бориславка. Помер в 1937 р. в Ямні, проживши 65 років.

Бабуся Магда (дівоче прізвище Сорока) народилася в с. Ямна Долішня 26 квітня 1870 р. Вона була дочкою Антона Шевчика і Катерини Балуш. Прізвище Балуш відоме в Ямні Долішній з 18 ст. У Йосифінській метриці (1785) воно згадується двічі (Балуш Іван, Балуш Микола), у Францисканській метриці (1820) – тричі (Балуш Єва, Балуш Петро, Балуш Василь). Ймовірно, один з них міг бути батьком моєї бабусі.

У дідуся і бабусі народилося три сини і одна дочка: Василь (1898), Михайло (1903), Микола (1907) і Марія (1910).

Найстарший син Василь одружився з Катериною (1904 р.) дочкою Івана Бучери та Анни Вітик. У них народилося п'ятеро дітей: дві дочки і три сини: Софія (1920), Марія (1922), Василь (1927), Микола (1930) і Михайло (1932).

Свинко Михайло Олексевич (мій батько) одружився в 1926 р. з Анастасією Грибік (моєю мамою) дочкою Степана Грибіка і Марії (з Сиваків). У них народилося четверо дітей: Вікторія (1927), Ярослава (1930), Йосип (1934) та Ярослав (1940). Ярослава померла в 1938 р., Ярослав – в 1940 р., проживши лише три місяці.

Свинко Микола Олексевич (1907), перебуваючи на заробітках у Литві, одружився 1938 р. з римо-католичкою Софією. У них народилося семеро дітей: Ядвіга (1939), Гелена (1912), Ян (1944), Анелія (1947), Ірена (1950), Марія (1951) і Зигмунд (1955). Троє з них (Ядвіга, Анелія і Зигмунд) померли малими, не проживши й двох років.

Свинко Марія Олексівна (1910) наймолодша з дітей Олекси і Магди Свинко вийшла заміж за Цебенка Павла. У них народилося четверо дітей: Йосип (1934), Ярослав (1937), Марія (1938), Василь (1940). Після переселення з Ямни Долішньої в с. Лошнів у 1945 р. вся їх сім'я у 1950 р. виїхала на Донбас в Єнакієве. Голова сім'ї Павло невдовзі помер, тітка Марія з сином Ярославом

переїхала в м. Рівне. Син Йосип і дочка Марія нібито переїхали в м. Харків і зв'язок з ними давно втрачений, як і з тими, хто був в Рівному.

У першій половині ХХ ст. люди нашого краю пережили дві світові війни, які лавиною прокотилися по Галичині і не лише порушили мирний уклад життя людей, але й призвели до важких страждань, репресій та жертв. Не обійшли ці події і нашої родини.

У ці буремні роки по-різному склалася доля для нащадків Олекси і Магди Свинко (моїх дідуся і бабусі). На старості літ у 1926 р. вони офіційно поділили своє убоге майно між п'ятьма дітьми, що підтверджено нотаріальним актом від 18 лютого 1926 р. Згідно з цим документом дідусь і бабуся записали половину свого майна (землю і хату) моєму батькові з умовою проживання з ним та догляду їх в старості й до кінця свого життя. Другу половину майна поділено між рештою дітей, яким батька зобов'язано сплатити кожному з них відповідну частину: найстаршому синові Василеві виплатити 200 злотих (до 15.10.1926 р.), молодшим дітям (Миколі і Марії) – по 150 злотих по досягненні ними повноліття.

Василь та його дружина Катерина (з дому Бучера) жили окремо. У них народилося п'ятеро дітей: Софія (Зося 1920), Марія (1922), Василь (1927), Микола (1930) і Михайло (1932).

Софія (Зося) ще в юності влаштувалася на роботу в Перемишлі там вийшла заміж за місцевого поляка, пережила німецьку окупацію, важкі довоєнні і післявоєнні роки, там і померла у 2005 р. і похоронена на міському цвинтарі. Двічі виходила заміж, але дітей у неї не було.

Марія, щоб хоч якось полегшити життя батькам, теж ще в юності пішла в найми у сусіднє село Макову. Звідти у 1942 році її забрали на примусові роботи до Німеччини і там важко працювала до кінця війни. Після війни виїхала до Англії, вийшла заміж за Івана Борецького, який теж був на роботі в Німеччині, народила дочку Ірину, а відтак у 1948 році всією сім'єю вони переїхали в Австралію. Там умови життя поліпшились, сім'я збільшилася. Дочка Ірина вийшла заміж за сина також переселенця з Івано-Франківська Михайла Карашкевича. У них народились два сини, які вже мають своїх дітей і стали корінними австралійцями. Не дивлячись на те, що Ірина і Михайло народилися на чужині і слабо володіють українською мовою, вони палко люблять Україну – батьківщину свого роду, вболівають за її долю. Якщо тільки стало можливим відвідувати її, вони часто приїжджають на батьківщину своїх батьків, відвідують їх нащадків, в тому числі і нашу сім'ю. Отже, в далекій Австралії, вже проживає четверте покоління ямнян (Свинків). Марія Свинко, проживши 92 роки, померла в Австралії у 2014 році. Але її рід продовжується.

Стрийко Василь, найстарший син Олекси Свинка з дружиною Катериною та синами: Василем, Миколою і Михайлом проживали в Ямні Долішній до 14 жовтня 1945 р., тобто до примусового переселення (депортації) з Польщі в тодішню УРСР. Переїхавши кордон, вони спочатку поселилися в с. Бубло поблизу кордону, де жив брат матері Катерини Михайло Бугера, сподіваючись, що весною повернуться додому в Ямну, але не вийшло. Весною 1946 р. батько

змушений був шукати нове місце проживання, бо у прикордонній зоні їм не дозволяли жити. Так сім'я опинилася в с. Раково Старосамбірського району. Менш-більш влаштувалися, але ненадовго. У 1947 р. разом з іншими мешканцями с. Раково, за підозру у зв'язках з УПА, всю сім'ю вивезли на Урал, не давши нічого взяти з собою.

Як писав мені у листі брат Микола, везли їх у закритих «телячих» вагонах під суворою охороною енкаведистів з собаками. В одному вагоні знаходились 97 людей, з вагонів нікого не випускали навіть в туалет. Замість туалету у підлозі вагона було прорубано невеликий отвір. А була холодна осінь, в таких умовах їхали 14 днів. По приїзду в Челябінську область частину сімей поселили в землянки, в яких до цього жили військовополонені німці, а решту – просто на полі в палатки, а була вже зима і 25° морозу. Там всіх переписали і сказали: «ви здесь навечно». Було заборонено без дозволу комендатури йти в місто за продуктами. Кожного тижня всі мусіли відмічатися в комендатурі і працювати по 8–12 годин на зміну у вугільній шахті або на будівництві голодні, в холоді (мороз доходив до 45°). Так прожили там до 1956 р., до звільнення з під нагляду комендатури.

Після цього почалися нові митарства. На Україні не дозволяли поселятися, не давали прописок. З великими труднощами, протягом шести років кожен з членів сім'ї окремо, першим Микола, останнім батько прописалися в м. Червонограді Львівської області і влаштувалися на роботу у вугільних шахтах, створювали свої сім'ї.

У Миколи народилися дві дочки. Марія вийшовши заміж переїхала в м. Миколаїв, Надія – у Словаччину. Микола довго хворів і після важкої хвороби помер 2011 р., проживши 81 рік. Похований у Миколаєві, куди забрала його дочка.

Найважчою була доля найстаршого сина Василя, 1927 р. народження. У червні 1947 р. його арештували в с. Ракова і засудили за підозрою в участі УПА на 10 років тюремного ув'язнення та 5 років заслання. Був у тюрмах Дрогобича, Воркути, Мордовії. У 1956 р. звільнений з-під варти і переведений у Джезказган, а згодом в Челябінську область до родини. У 1962 р., завдяки старанням брата Миколи, переїхав в м. Червоноград, прописався, працював на шахті. Помер в 2003 р. Мав одного сина, який невдовзі помер після батька.

З трьох синів стрийка Василя найдовше прожив наймолодший син Михайло, який помер 2017 р. на 85 році життя. У нього залишилось два сини: Микола, проживає в Нововолинську та Василь – в Ізраїлі. Обидва мають свої сім'ї.

Молодший брат мого батька Микола в кінці 30-х років виїхав на заробітки в Литву і там одружився. Його дружиною була така ж заробітчанка полька (римо-католичка). Там його застала війна. Десь під кінець війни, ще в Ямні ми одержали від нього листа і довідалися, що він у складі Війська Польського перебуває на фронті. Це було останнє повідомлення. Після цього зв'язок з ним перервався, бо нас переселили в Україну і ні він нас, ні ми його не змогли знайти. Про його долю ми довідалися аж у 2010 році завдяки пошукам

Михайла Карашкевича, зятя двоюрідної сестри Марії з Австралії, який розшукав сім'ю стрийка Миколи за допомогою інтернету. Нажаль, його вже не було серед живих, але про його життя ми дещо довідалися від його дочок. Вони повідомили, що після війни за участь у бойових діях польська влада виділила йому хату і невелику ферму на так званих повернутих землях у маленькому селі Хенриків у Нижній Сілезії біля міста Любань Шльонський, щоби почати нове життя. Помер 19.06.1991 р.

У них з дружиною Софією народилося сім дітей: Ядвіга (1939), Гелена (1942), Ян (1944), Анеля (1947), Ірена (1950), Марія (1951) і Зигмунд (1955). Троє з них (Ядвіга, Анелія і Зигмунд) померли ще маленькими, проживши лише 1-2 роки.

Стрийко Микола, живучи в польському середовищі весь час тужив за своєю батьківщиною, за рідним селом Ямною, але мусів приховувати своє походження, бо у післявоєнні роки в околицях Ямни почалася жорстока боротьба між УПА і польськими банд формуваннями, НКВД та польською комуністичною армією, про це він напевно знав з засобів масової інформації. Проте, в душі він зберігав свою національну гідність, дотримувався українських звичаїв і, як згадує старша дочка Гелена, дуже хотів відвідати Ямну, але це йому не вдалося. Дочка Гелена жаліє, що не змогла йому допомогти в цьому.

Внучка Бригіда згадує: «Мій дідусь був греко-католиком, а бабуся римо-католицькою. Свята у нас відзначали за двома традиціями: для дідуся – за греко-католицькою, а для бабусі і дітей – за римо-католицькою. Їх діти є римо-католиками. Але для мого дідуся греко-католицькі традиції були важливими. Наприклад, моя мама Марія була римо-католицькою, її наречений теж, але коли вони планували одружитися, мій дідусь просив їх підготувати весілля за двома традиціями. І моя мама одружилася з моїм татом за греко-католицькою і римо-католицькою традиціями».

Наймолодша сестра мого батька (Свинко Марія) проживала в Ямні Долішній. Вийшла заміж за односельця Цебенка Павла. У них народилися четверо дітей: Йосип, Ярослав, Марія і Василь. В 1945 році їх сім'я, як і інші мешканці Ямни Долішньої, були примусово переселені на територію УРСР і поселились в с. Лошнів тодішнього Струсівського району Тернопільської області. В зв'язку з важким матеріальним становищем і настирливою агітацією та заохоченням тодішньої влади, у 1950 р. вся сім'я переїхала на Донбас, в м. Єнакієве. Але щастя й там вони не знайшли. Невдовзі чоловік Павло помер. Тітка Марія з сином Ярославом переїхали в м. Рівне, а Йосип і Марія нібито – в Харківську область. Сліди їхні згубилися, зв'язок з ними втрачено.

Мої батьки Свинко Михайло Олексович і Грибік Анастасія Степанівна одружилися у 1926 р. У них народилося четверо дітей: Вікторія (1927), Ярослава (1930), Йосип (1934) і Ярослав (1940). Ярослава померла у 1938 р. від запалення легенів. Пасла худобу, скупалася у гірській річці і за тиждень «згоріла». У моїй пам'яті донині лунають її слова: «Тату, рятуй мене!», але батько був безсилий що-небудь зробити. На той час запалення легенів

вважалося однією з найважчих хвороб, антибіотики селянам були невідомі та й лікаря в селі не було. Наймолодший Ярослав прожив лише три місяці.

Після переселення в Україну, в с. Лошнів, сестра Вікторія вийшла заміж за односельця з Ямни Іванчука Йосипа, працювала в колгоспі як і батьки, народила двох дочок. Померла 5.06.2006 р.

Родовід мами

Мамин батько Грибік Степан і мати Марія (з Сиваків) народилися в Ямні Долішній. Обидва ці прізвища згадуються у Йосифінській і Францисканській метриках. Це свідчить про те, що їхні предки були ямнянами.

У сім'ї Степана і Марії Грабіків, тобто моїх дідуся і бабусі по мамі, було три сини (Василь, Михайло і Іван) та чотири дочки (Марія, Катерина, Олена і Анастасія, моя мама).

Старший брат Василь і Михайло на початку ХХ ст. виїхали в США на заробітки і залишилися там. Наймолодший брат Іван з дружиною Анною і дочкою Іриною жив в Ямні Долішній. У 1945 р. вони були переселені в с. Ступниця Дрогобицького району. Згодом, коли дочка Ірина закінчила медучилище в Бориславі і була направлена на роботу в м. Комарно Городоцького району Львівської області, батьки переїхали до неї, там збудували хату і жили разом. В м. Комарно Ірина вийшла заміж за Івана Ілеківа. У них народився син Орест. В даний час він має свою сім'ю: дружину, сина і три дочки, які здобули відповідну освіту і живуть з батьками. Батьки Орест і Галина – вчителі.

Доля маминих сестер склалася по-різному. Старша сестра Марія вийшла заміж за учасника Першої світової війни Данька Павла з с. Ямна Горішня. Катерина в дитинстві захворіла на скарлатину, стала інвалідом і невдовзі померла. Олена ще до війни виїхала в Англію на заробітки і пропала безвісти.

У Марії і Павла Даньків народилося п'ять синів: Василь (1915), Йосип (1917), Микола (1927), Гриць (1930) і Кароль (1933) та чотири дочки: Люся (Юлія), Зося, Олена і Магда. Йосип, Зося і Магда під час німецької окупації були в Німеччині на примусових роботах.

Після війни Йосип і Зося переїхали до Англії і там залишилися. Олена переїхала до Австралії і там померла. Василь, Люся, Кароль і Гриць під час акції Вісла були депортовані на так звані повернуті землі у північно-західній Польщі. Микола був в УПА в сотні Ластівки, під час переселення в 1945 р. залишився в Ямні і ймовірно загинув в останньому бою сотні «Ластівка» з поляками в лісовому масиві «Реберець» біля міста Бірче 4 червня 1947 р. Кароль у 1950-х роках повернувся до Перемишля, одружився з полькою і жив в с. Коровинки. Займався сільським господарством. Помер. Наймолодша дочка Магда під час акції «Вісла» в 1947 році була арештована і один рік перебувала в концтаборі в Явожно. Після звільнення переїхала до родини у Щецінське воєводство. Згодом вийшла заміж за учасника війни Малковського Степана і в 1951 році повернулася в с. Коровинки біля Перемишля. Там жила до останніх днів свого життя.

У Магди і Степана Малковських народилося двоє дітей: син Андрій і дочка Марія. Вони мають свої сім'ї, живуть в с. Коровники, працюють на різних роботах.

Моя сім'я

Після закінчення Лошнівської середньої школи у 1953 р. я вступив на геологічний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка, який закінчив у 1958 р. Закінчуючи університет, 14 червня 1958 р. одружився з студенткою четвертого курсу географічного факультету Андрец Марією Михайлівною, теж переселенкою з Польщі з с. Беско Сяніцького повіту Кросненського (тепер Підкарпатського) воєводства. Дружина недавно померла.

Маємо сина Володимира і дочку Лесю (Олександру). Обоє мають свої сім'ї.

Син одружився з однокурсницею студенткою природничого факультету Тернопільського державного педагогічного інституту Соловей Людмилою. Згодом вони закінчили аспірантури при інститутах фізколоїдної хімії та хімії води (Володимир) та неорганічної хімії (Людмила) НАН України. У них є двоє дітей, які також мають вищу освіту. Син Володя недавно помер.

Дочка Леся закінчила факультет іноземних мов Львівського державного (тепер національного) університету ім. Івана Франка. Вона – кандидат педагогічних наук, доцент. Тривалий час працювала у Тернопільському національному педагогічному університеті ім. Володимира Гнатюка. Тепер проживає з сім'єю в м. Чикаго в США. Її чоловік Демченко Віктор Павлович закінчив Тернопільський фінансово-економічний інститут, працює в м. Чикаго.

У Лесі і Віктора є дочка Наталя і син Володимир. Обоє мають вищу освіту. Наталя закінчила факультет іноземних мов Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Володя – економічний факультет Чикагського університету. Обоє проживають і працюють в м. Чикаго.

Наталя одружена, має чоловіка Романа і двоє дітей (хлопчиків): Марко і Алекс. Чоловік Наталі Роман Заболотівський походить з Пустомитівського району Львівської області, працює комп'ютерщиком у приватній фірмі в м. Чикаго.

Син Лесі Володя ще не одружився, живе і працює в м. Чикаго.

Дочка сина, Олена, закінчила хімічний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Працює за спеціальністю в м. Києві. Чоловік її Артем теж хімік. Живуть і працюють в м. Києві. Мають одного сина Ярославчика. Син Володі, Андрій закінчив Київський політехнічний інститут. Одружений, має з дружиною Олею дочку Ганусю. Живуть і працюють в Києві.

Отже на 90-му році мого життя у моїй сім'ї є дочка Леся, чотири внуки (Наталя, Володя, Андрій, Олена) та чотири правнуки: Ярославчик, Марко, Алекс і Гануся. Я пишаюсь ними. Дай Боже їм здоров'я, успіхів і щастя на життєвому шляху!

МОЇ ЖИТТЄВІ ДОРОГОВКАЗИ

*«Народитися, жити, їсти, пити, і, нарешті вмерти може й комаха...
Людина живе життям корисним для інших».*

Народний герой Італії Джузеппе Гарібальді

Хто рано встає, тому Бог дає

Народна мудрість

Обжити пустелю, збудувати житло, виростити пшеницю, сад, викопати криницю, викопати дитину і навчити її корисної праці – це благородний вияв людського творчого генія, який прагне до щасливого майбутнього людського роду.

Джузеппе Гарібальді

*Учися, дитино, бо вчитися треба,
Учися голубко, хай розум не спить,
Чого ти навчишся, вода не забере,
Не візьме розбійник, вогонь не спалить!*

В. Масляк

Завтра, завтра, але не сьогодні, кажуть завжди ліниві люди.

З підручника 2 класу, 1942 р.

*Книги – морська глибина,
Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч і труду мав досить,
Дивнії перли виносить.*

І. Франко

До сорока років людина працює на авторитет, після сорока – авторитет на людину.

Народна мудрість

Є лише один спосіб змусити людей йти за вами, а саме: рухатися вперед швидше, ніж вони.

Ф. Пікабло

Чтобы чего-либо достичь, надо от многого отказаться

Авіаконструктор О. К. Антонов

*Та нехай собі як знають
Божеволіють, конають, –
Нам своє робить.*

П. Тичина

*Треба жити довго, жити добре, повноцінно.
Старості не уникнути, але «відсунути» її можна.*

професор Б. Рудик

НАУКОВИЙ ДОРОБОК ПРОФЕСОРА Й. М. СВИНКА

Професору СВИНКУ Й.М., ініціатору створення географічного факультету 90

1960

1. **Разработка оптимальной методики и организации руднично-геологической службы на Роздольском серном и Бориславском озокеритовом месторождениях** : звіт по госпдоговірній темі / И. М. Свинко, М. Г. Головченко, М. В. Кравець ; н.-д. сектор Львів. держ. ун-ту ім. І. Франка. – Львів, 1960. – 168 с.

1963

2. **Крейдяні відклади північно-західної частини Поділля та їх використання** / Й. М. Свинко // Матеріали до вивчення природних ресурсів Поділля. – Тернопіль, 1963. – С. 58–59.
3. **Маршрути екскурсій** : путівник для учасників міжвузівської конф. по вивченню природних ресурсів Поділля / Й. М. Свинко, І. В. Марисова, К. А. Татаринів, В. О. Шиманська. – Тернопіль ; Кременець, 1963. – С. 32.
4. **Про ресурси стінового каменю в Тернопільській області** / Й. М. Свинко // Матеріали до вивчення природних ресурсів Поділля. – Тернопіль, 1963. – С. 60–62.

1964

5. **Літологія і фізико-механічні властивості сарматських відкладів північно-східної частини Волино-Подільської плити** / А. Б. Богуцький, Й. М. Свинко // Доповіді звітно-наукової конференції кафедр Кременецького педінституту за 1963 рік : тези доп. – Кременець, 1964. – С. 109–112.
6. **Найновіші і сучасні рухи земної кори та їх вираження в рельєфі північної частини Тернопільської області** / Й. М. Свинко // Доповіді звітно-наукової конференції кафедр Кременецького педінституту за 1963 рік : тези доп. – Кременець, 1964. – С. 113–115.
7. **О минералах марганца из сарматских известняков района г. Кременца** / Й. М. Свинко // Минералогический сборник Львовского геологического общества. – Львов, 1964. – № 18. – Вып. 2. – С. 203–207.

1965

8. **Про зв'язок гідрографічної сітки Північного Поділля з тектонічною тріщинуватістю порід** / Й. М. Свинко // Доповіді звітно-наукової конференції кафедр Кременецького педінституту за 1964 рік – Кременець, 1965. – С. 139–140.

1966

9. **Допалеогеновий карст серед верхньокрейдєвих відкладів Поділля** / А. Б. Богуцький, Й. М. Свинко // Доповіді АН УРСР. – Київ, 1966. – № 1. – С. 103–106.

-
10. **О характере вертикального расчленения северной части Подольского плато** / И. М. Свинко // *Материалы научной конференции выпускников геологического факультета Львовского университета (1945–1965 гг.)*. – Львов : Изд-во Львов. ун-та, 1966. – С. 53–54.
11. **Про крем'яні утворення з туронських відкладів околиць Кременця на Поділлі** / Й. М. Свинко // *Доповіді АН УРСР*. – Київ, 1966. – № 4. – С. 496–498.
12. **Про проявлення найновіших тектонічних рухів в сучасному рельєфі Гологоро-Кременецької гряди** / Й. М. Свинко // *Звітно-наукова конференція кафедр Кременецького державного педінституту : тези доп.* – Кременець, 1966. – С. 132–135.
13. **Тектонічна тріщинуватість порід і її вплив на формування рельєфу та цінних геологічних пам'яток Гологоро-Кременецького низькогірного краю Поділля** / Й. М. Свинко // *Охорона природи західних областей України*. – Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1966. – С. 234–236.

1967

14. **Основні етапи неотектонічного розвитку північної частини Поділля** / Й. М. Свинко // *Звітно-наукова конференція кафедр Кременецького державного педінституту : тези доп.* – Кременець, 1967. – С. 94–97.

1968

15. **Неотектоника северной части Подолии** : автореф. дис. на соис. ученой степени канд. геол.-мин. наук : спец. 123 – геотектоніка / И. М. Свинко ; Львов. гос. ун-т им. Ив. Франко ; науч. руков. Д. П. Резвой. – Львов, 1968. – 24 с.
16. **Неотектоника северной части Подолии** : дис. на соиск. ученой степени канд. геол.-мин. наук / И. М. Свинко ; Львов. гос. ун-т им. Ив. Франко ; науч. руков. д-р геолого-минеорологических наук, профессор Д. П. Резвой. – Кременец, 1968. – 246 с.

1970

17. **Геологічні пам'ятки Західного Поділля та необхідність їх охорони** / Й. М. Свинко // *Охорона природи та раціональне використання природних ресурсів УРСР*. – Київ : Наук. думка, 1970. – С. 238–241.
18. **Расчленение поверхности северной части Подольского плато и его связь с новейшими тектоническими движениями** / Й. М. Свинко // *Доклады и сообщения Львовского отдела Географического общества УССР за 1966 г.* – Львов : Изд-во Львов. ун-та, 1969. – С. 65–68.

1973

19. **О тектонической трещиноватости пород западной части Подолии** / Й. М. Свинко // *Геологический сборник Львовского геологического общества*. – Львов, 1973. – № 14. – С. 64–66.

-
20. **Основные черты новейшей тектоники Вольно-Подольской плиты /** Й. М. Свинко // Тектоника и полезные ископаемые запада УССР. – Киев, 1973. – Вып. 1. – С. 90–91.

1974

21. **Основные черты новейшей тектоники северной части Подолии /** Й. М. Свинко // Материалы по четвертичному периоду Украины : к IX конгрессу междунар. ассоциации по изучению четвертичного периода. – Киев, 1974. – С. 376–385.
22. **Про охорону поверхневих вод Поділля /** Й. М. Свинко // Охорона природи та раціональне використання природних ресурсів у західних областях УРСР. – Львів, 1974. – С. 74–75.

1975

23. **Антропогенні денудаційні поверхні вирівнювання північного краю Подільської височини /** А. Б. Богуцький, Й. М. Свинко // Доповіді АН УРСР. Серія Б. – Київ, 1975. – № 6. – С. 483–486.

1976

24. **О закономерностях пространственного размещения деформаций продольных профилей русел рек Подолии Подолии /** Й. М. Свинко // Геологический сборник Львовского геологического общества. – Львов, 1975. – № 15. – С. 62–65.
25. **Об ускорении учета и обеспечении охраны ценных памятников неживой природы Подолии /** Й. М. Свинко // Четвертичный период. – Киев, 1976. – Вып. 16. – С. 176–178.

1977

26. **О связи овражно-балочной и речной сети Вольно-Подольской возвышенности с тектонической трещиноватостью пород Подолии /** Й. М. Свинко // Физическая география и геоморфология. – Киев, 1977. – Вып. 17. – С. 22–25.
27. **Организация Подольского государственного природного парка /** Й. М. Свинко // Охрана, воспроизводство и рациональное использование почвенно-растительных и охотничьих ресурсов УССР. – Киев, 1977. – Вып. 1. – С. 46.

1978

28. **К вопросу об экзогенной складчатости в миоценовых отложениях Вольно-Подольской плиты /** И. М. Свинко // Тектоника и стратиграфия. – Киев, 1978. – Вып. 15. – С. 51–53.

-
29. **Новые находки скоплений кристаллов песчанистого кальцита в северной части Подолии** / И. М. Свинко // Минералогический сборник Львовского геологического общества. – Львов, 1978. – Т. 32. – С. 96–98
30. **Первоочередные задачи обнаружения, изучения и охраны геологических памятников природы позднего кайнозоя Карпат и Приднестровья** / И. М. Свинко, М. С. Демедюк // Природные ресурсы Карпат и Приднестровья, вопросы их рационального использования и охраны. – Черновцы, 1980. – С. 64–65.

1979

31. **Він був великим мандрівником** : до 140-річчя від дня народження М. М. Пржевальського / Й. М. Свинко // Вільне життя. – 1979. – 13 квіт.
32. **Природа Тернопільської області** : монографія / К. І. Геренчук, Й. М. Свинко, С. В. Трохимчук [та ін.] ; за ред. К. І. Геренчука. – Львів : Вища шк., 1979. – 167 с.

1980

33. **Антропогенні денудаційні поверхні вирівнювання Малого Полісся** / А. Б. Богуцький, Й. М. Свинко // Доповіді АН УРСР. Серія Б. – Київ, 1980. – № 5. – С. 5–8.
34. **Вопросы экологии и охраны природы в курсе физики средней школы** / И. Свинко, А. Бугайов, Р. Струбицкий // Проблемы экологического образования и воспитания в средней школе : тезисы докл. – Таллин, 1980. – Ч. 1. – С. 181–183.
35. **Екскурсії на геологічні відслонення в шкільному курсі неорганічної хімії** : методичний лист / Й. М. Свинко, Л. Г. Кравченко. – Тернопіль, 1980. – 12 с.
36. **Елементи геології в курсі хімії середньої загальноосвітньої школи** / Й. М. Свинко, А. С. Дробоцький // Методика викладання біології і хімії. – Київ : Рад. школа, 1980. – Вип. 6. – С. 93–97.
37. **Основные итоги палеогеографических исследований антропогена Запада Украины** / К. И. Геренчук, А. Б. Богуцький, И. М. Свинко [и др.] // Палеоландшафты, фауна и флора ледниковых и перигляциальных зон плейстоцена : препринт ин-та геолог. АН УССР. – Киев, 1980. – С. 4–6.
38. **Природа Хмельницької області** : монографія / К. І. Геренчук, Й. М. Свинко, С. В. Трохимчук [та ін.] ; за ред. К. І. Геренчука. – Львів : Вища школа, 1980. – 152 с.

1981

39. **Воспитание бережного отношения учащихся к природе** / Й. М. Свинко // Воспитание в процессе обучения. – Львов : Вища школа, 1981. – С. 42–46.

-
40. **Геология : для спец. «Химия с дополн. спец. биология»**) / Й. М. Свинко // Программы педагогических институтов. : сборник. – Москва : Просвещение, 1981. – № 21. – С. 112–124.
41. **Западно-Подольский меридиональный разлом** / Й. М. Свинко // Тектоника и стратиграфия. – Киев : Наук. думка, 1981. – Вып. 21. – С. 29–32.
42. **Ентузіасти підземних мандрівок** / Й. М. Свинко // Вільне життя. – 1981. – № 90 (9972). – 5 черв.
43. **Інспектор з дипломом вчителя (досвід природоохоронців в Тернопільському педінституті)** / Й. М. Свинко // Робітнича газета. – 1981. – № 128 (7411). – 5 черв.
44. **Новая книга о карстовых пещерах Украины** / Й. М. Свинко // Геологический журнал. – Киев, 1981. – Т. 41, вып. 5. – С. 157.
45. **О деформациях слоев нижнетортонских песчаников в районе г. Черткова на Подолии** / Й. М. Свинко // Геология и геохимия горючих ископаемых. – Киев, 1981. – Вып. 57. – С. 58–62.
46. **Рідкісні рослини Тернопільської області** : навчальні таблиці / Й. М. Свинко, С. В. Зелінка. – Тернопіль : Збруч, 1981. – 2 табл.
47. **Рідкісні тварини Тернопільської області** : навчальні таблиці / Й. М. Свинко, Б. Р. Пилявський. – Тернопіль, Збруч, 1981. – 1 табл.

1982

48. **Антропогенів денудаційні поверхні вирівнювання Волинської височини** / А. Б. Богуцький, Й. М. Свинко // Доповіді АН УРСР. Серія Б. – Київ, 1982. – № 6. – С. 5–8.
49. **Вилийский разлом Вольно-Подольской плиты** / И. М. Свинко // Тектоника и стратиграфия. – Киев, 1982. – Вып. 23. – С. 30–32.
50. **Неотектоника и формирование плейстоценового покрова юго-западной окраины восточно-европейской платформы** / А. Б. Богуцький, И. М. Свинко // Проблемы неотектоники и современной динамики литосферы : тезисы докл. – Таллин, 1982. – Т. 2. – С. 105.
51. **Пещеры Тернопольской области** / Й. М. Свинко // Состояние, задачи и методы изучения глубинного карста СРСР : тезисы докл. III Всесоюзного карстово-спелеолог. совещ. (1–3 октября, 1982 г.) / И. М. Свинко, Ю. Л. Зимельс. – Москва, 1982. – С. 178–179.

1983

52. **Возможности факультетов общественных профессий вузов в подготовке общественных инспекторов охраны природы** / И. М. Свинко // Актуальные проблемы охраны окружающей природной среды : тезисы докл. – Запорожье, 1983. – С. 153–154.

1984

53. **Некоторые вопросы охраны и рационального использования земельных ресурсов Тернопольской области** / И. М. Свинко // Географические основы регионального природопользования. – Киев, 1984. – С. 148.

1985

54. **Геологические памятники Тернопольской области** / И. М. Свинко // Геологические памятники Украины. – Киев, 1985. – С. 106–117.
55. **Людам на добро** : з досвіду роботи первинної організації Товариства охорони природи ТДП : буклет / Й. М. Свинко. – Тернопіль : Облполіграфвид, 1985.
56. **Направленность современного развития ландшафтов Тернопольской области и вопросы рационального природопользования** / И. М. Свинко, Д. И. Ковалишин // V съезд Географического общества Украинской ССР : тезисы докл. – Киев, 1985. – С. 124.
57. **Рідкісні комахи Тернопільської області** : навчальні таблиці / Й. М. Свинко – Тернопіль, Збруч, 1985.

1986

58. **Вивчення природи своєї області в курсі «Загальне землезнавство і краєзнавство» (на прикладі Тернопільської області)** : методичні рекомендації / Й. М. Свинко, О. В. Заставецька, Б. І. Заставецький. – Тернопіль, 1986. – 39 с.
59. **Геоморфологическая корреляция денудационных и аккумулятивных поверхностей выравнивания центральной части Волыно-Подольской возвышенности** / А. Б. Богущкий, И. М. Свинко // Всесоюзное совещание по проблеме геоморфологической корреляции : тезисы докл. – Тбилиси, 1986. – С. 155.
60. **Зберегти для нащадків** : буклет / Й. М. Свинко. – Тернопіль : Облполіграфвид, 1986.
61. **Изучение творческого наследия М. В. Ломоносова в курсе геологии для студентов пединститутов** / И. М. Свинко // М. В. Ломоносов и значение его деятельности для развития просвещения : тезисы докл. Всесоюзной науч.-практ. конф. – Архангельск, 1986. – С. 146–148.
62. **Оптимизация природно-ресурсного потенциала АПК Тернопольской области** / И. М. Свинко, С. В. Трохимчук // Географические исследования для развития АПК. – Київ : Наук. думка, 1986. – С. 165–170.
63. **Разрывные нарушения Волыно-Подольской плиты и их выражение в современном рельефе** / Й. М. Свинко // Тектоника и стратиграфия. – Киев, 1986. – Вып. 27. – С. 21–24.
64. **Свідки доісторичних епох** / Й. М. Свинко // Вільне життя. – 1986. – 12 лютого.

-
65. Система экологического образования и воспитания студентов на факультете естествознания / Й. М. Свинко // Проблемы социальной экологии : тезисы докл. – Львов, 1986. – Ч. 1. – С. 167–168.
66. Своеобразие генезиса и место в классификации черноземов Серет-Стрыпского междуречья / И. М. Свинко, Д. И. Ковалишин // Тезисы докладов II съезда почвоведов и агрохимиков УССР. – Харьков, 1986.
67. Усе про ґрунти / Й. М. Свинко // Вільне життя. – 1986. – 24 листоп.

1987

68. Возможности применения материалов аэрофотосъемки при изучении состояния почвенного и растительного покрова Закарпатской низменности и предгорий / И. М. Свинко, Д. И. Ковалишин // Картографическое обеспечение основных направлений эконом. и соц. развития УССР и ее регионов : тезисы докл. – Черновцы, 1987. – Ч. 2. – С. 201–203.
69. Геологические памятники Тернопольской области / И. М. Свинко // Геологические памятники Украины : справочник-путеводитель. – 2-е изд. – Киев, 1987. – С. 106–129.
70. Карстовые пещеры Гологоро-Кременецкого низкогорного края Подолии, задачи их дальнейших исследований и охраны / И. М. Свинко // Проблемы изучения, экологии и охраны пещер : тезисы докл. – Киев, 1987. – С. 162–164.
71. О картографическом обеспечении преподавания школьного курса географии СССР по усовершенствованной программе / И. М. Свинко, О. Т. Витрук // Картографическое обеспечение основных направлений эконом. и соц. развития УССР и ее регионов : тезисы докл. – Черновцы, 1987. – Ч. 2. – С. 224–225.
72. Причины гидроморфности лессовых почвогрунтов водораздела Серет-Стрыпа на Волыно-Подольской возвышенности и специфика их мелиорации / И. М. Свинко, Д. И. Ковалишин, З. Т. Думка // Физическая география и геоморфология. – Киев, 1987. – Вып. 34. – С. 92–95.
73. Причины заболачивания почвогрунтов на междуречных пространствах Западного Подолья и проблемы мелиорации / И. М. Свинко, Д. И. Ковалишин // Повышение эффективности мелиорации и водного хозяйства : тезисы докл. – Владивосток, 1987.
74. Пути рационального использования и охраны земельных ресурсов Тернопольской области / И. М. Свинко, Б. И. Заставецкий // Вопросы взаимодействия общества и природной среды в Юго-Западном экономическом районе : сборник науч. трудов. – Ленинград, 1987. – С. 73–78.
75. Экологическое воспитание студентов в педвузе : сценарий диафильма / И. М. Свинко. – Киев : Укрфильм, 1987.

1988

76. **Водоспади Тернопільщини** / Й. М. Свинко // Рідна природа : інформаційно-методичний бюлетень. – Київ, 1988. – № 2. – С. 37.
77. **Геологічні пам'ятки** / Й. М. Свинко // Рідна природа : інформаційно-методичний бюлетень. – Київ, 1988. – № 4. – С. 44–45.
78. **Дипломні роботи з фізичної географії** : методичні рекомендації виконання дипломних робіт / Й. М. Свинко. – Тернопіль, 1988. – 23 с.
79. **Про роль неотектонічних рухів у формуванні рельєфу Малого Полісся** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 1998. – С. 17–20.
80. **Пути повышения эффективности экологического образования и воспитания будущих учителей географии и биологии в педвузе** / И. М. Свинко // Совершенствование природоохранного образования и воспитания ученической и студенческой молодежи в свете требований реформы общеобразовательной и профессиональной школы : тезисы докл. – Мелитополь, 1988. – Ч. 1. – С. 18–20.
81. **Пути повышения эффективности экологического образования и воспитания школьников в процессе изучения физической географии СССР** / И. М. Свинко, О. Т. Витрук // Там само. – С. 30–31.
82. **Структура почвенного покрова Подольской возвышенности** / И. М. Свинко, Д. И. Ковалишин, И. М. Брус, Г. В. Чернюк // Бюллетень почвенного института имени В. Докучаева. – Москва, 1988. – № 46.
83. **Фізична географія СРСР (регіональний огляд)** : методичні рекомендації до проведення лабораторних робіт для студ. IV–V курсів / Й. М. Свинко, Г. В. Чернюк. – Тернопіль, 1988. – 49 с.
84. **Формирование у будущих учителей географии и биологии ответственного отношения к природе** / И. М. Свинко // Дидактические проблемы подготовки учительских кадров : тезисы докл. – Тернополь, 1988. – С. 153–15.

1989

85. **Из опыта экологического образования и воспитания студентов Тернопольского пединститута** / И. М. Свинко // Актуальные проблемы воспитания учащейся молодежи (на материалах г. Тернополя) : научно-методический сборник. – Тернополь, 1989. – Вып. 1. – С. 309–312.
86. **Культурная дендрофлора района Кременецких гор и перспективы ее использования** / И. М. Свинко, В. Н. Черняк // Роль ботанических садов в охране и обогащении растительного мира : тезисы докл. республ. науч. конф., посвящ. 150-летию Ботанического сада им. акад. А. В. Фомина. – Киев, 1989. – Т. 1. – С. 87–89.
87. **Направленность современного почвообразования в осушаемых почвах Подольской возвышенности** : тезисы докл. Кн. 4 / И. М. Свинко, Д. И. Ковалишин, Н. М. Брус. – Новосибирск, 1989.

-
88. **Основные методы и подходы к исследованию комплексного экономического развития территории (на примере администр. области) /** И. М. Свинко, О. В. Заставецкая, И. Н. Пушкар, Б. И. Заставецкий // Методические основы географического исследования природных и общественных комплексов. – Киев, 1989.
89. **Пути уменьшения негативного влияния разработок месторождений полезных ископаемых на окружающую среду (на примере Тернопольской области) /** И. М. Свинко // Охрана и рациональное использование геологической среды в районах интенсивного хозяйственного освоения УССР и юга РСФСР : тезисы докл. и сообщ. межресп. семинара. – Киев, 1989. – С. 86–87.
90. **Розвиток геологічних і фізико-географічних наук у вузах західних областей України в 1939–1989 роках /** Й. М. Свинко // Розвиток освіти і культури в західних областях УРСР (1939–1989 рр.) : тези доп. наук.-практ. конф. [редкол.: А. В. Вихрущ, А. В. Гром'як, Р. Т. Іващенко [та ін.]. – Тернопіль, 1989. – Ч. 1. – С. 61–63.
91. **Роль шкільних лісництв Тернопільської області у відтворенні і охороні лісових ресурсів /** Й. М. Свинко, В. М. Черняк // Развитие лесного хозяйства в зап. обл. УССР за годы советской власти. – Львов, 1989. – С. 76–77.

1990

92. **Антропогенний вплив на геологічне середовище в сільських місцевостях Поділля і його шкідливі наслідки /** Й. М. Свинко // Проблеми охорони природи і відтворення природно-ресурсного потенціалу Західного Поділля : тези доп. – Тернопіль, 1990. – С. 48–50.
93. **Використання перспективних екзотів в лісових культурах /** Й. М. Свинко, В. М. Черняк, Т. Б. Трофим'як // Там само. – С. 64–66.
94. **Використання садово-паркового мистецтва у формуванні екологічної та естетичної культури /** Й. М. Свинко, В. М. Черняк // Педагогічне стимулювання художньо-естетичної діяльності учнів : тези доповідей – Тернопіль, 1990. – С. 95–96.
95. **Влияние осушения на направленность современного почвообразования черноземов контактно-луговых Подольской возвышенности /** И. М. Свинко, Д. И. Ковалишин, З. Т. Думка // Мелиорация и освоение тяжелых минеральных почв : тезисы докл. – Ровно, 1990. – С. 101–103.
96. **Вплив осушення на розвиток деяких сучасних географічних процесів на Подільській височині /** Й. М. Свинко, Д. І. Ковалишин, Н. М. Брус, І. В. Мацько // Сучасні географічні проблеми УРСР : тези доп. – Київ, 1990. – С. 150–151.
97. **Застосування автоматизованого аналізу рельєфу для розробки проектів протиерозійної організації території /** Й. М. Свинко, Я. В. Голда, Д. І. Ковалишин // Сучасні географічні проблеми УРСР : тези доп. – Київ, 1990. – С. 105–106.

-
98. **Західно-Подільська височинна лісостепова фізико-географічна область** / Й. М. Свинко, Г. В. Чернюк // Географічна енциклопедія України. – Київ, 1990. – Т. 2 : 3–О. – С. 37
99. **Західно-Українська лісостепова фізико-географічна провінція** / Й. М. Свинко, Г. В. Чернюк // Там само. – С. 38.
100. **Екологічні наслідки осушення ґрунтів Подільської височини** / Й. М. Свинко, Д. І. Ковалишин, Н. М. Брус, І. В. Мацько // Проблеми охорони природи і відтворення природно-ресурсного потенціалу Західного Поділля : тези доп. – Тернопіль, 1990. – С. 17–19.
101. **Кармалюкова гора** / Й. М. Свинко // Географічна енциклопедія України. – Київ, 1990. – Т. 2 : 3–О. – С.109.
102. **Основні етапи формування рельєфу Малого Полісся в антропогені** / Й. М. Свинко // Перша звітна наукова конф. викладачів та студентів географічного ф-ту Тернопільського пед. інституту : тези доповідей. – Тернопіль, 1991. – С. 3.
103. **Перебудова і екологічна освіта** / Й. М. Свинко // Проблеми охорони природи і відтворення природно-ресурсного потенціалу Західного Поділля : тези доп. регіон. наук.-практ. конф. – Тернопіль, 1990. – С. 98–101.
104. **Поетапний контроль знань як стимул активізації самостійної роботи студентів в процесі вивчення курсу загальної геології** / Й. М. Свинко // Зміст, форми і методи самостійної роботи студентів : тези обл. наук.-практ. конф. викладачів / [відп. ред.: Іващенко Ю. В., Ломакович А. М.]. – Тернопіль, 1990. – С. 381–383.
105. **Про екологічну освіту і виховання студентів небіологічних спеціальностей педагогічних інститутів** / Й. М. Свинко // Розвиток педагогічної освіти і науки в західних областях України : тези доповідей наук.-практ. конф. / редкол.: А. В. Вихрущ, Р. Т. Гром'як, Ю. В. Іващенко [та ін.]. – Тернопіль, 1990. – Ч. 2. – С. 241–242.
106. **Розвиток географічної освіти в Тернопільському педагогічному інституті в 1940–1990 рр.** / Й. М. Свинко // Розвиток педагогічної освіти і науки в західних областях України : тези доповідей наук.-практ. конф. / редкол.: А. В. Вихрущ, Р. Т. Гром'як, Ю. В. Іващенко [та ін.]. – Тернопіль, 1990. – Ч. 1. – С. 106–109.
107. **Формування естетичного відношення до оточуючої дійсності у процесі вивчення курсу геології** / Й. М. Свинко // Педагогічне стимулювання художньо-естетичної діяльності учнів : тези доп. – Тернопіль, 1990. – С. 64–65.

1991

108. **Актуальні проблеми охорони навколишнього середовища** : програми пед. ін-тів для студ. небіологічних спец. / уклад. Й. М. Свинко. – Київ : РНМК, 1991. – 12 с.

-
109. **Навчально-виховні аспекти вивчення унікальних геологічних об'єктів і пам'яток природи Тернопільської області в процесі підготовки вчителя географії** / Й. М. Свинко // Учитель національної школи : тези наук.-практ. конф. / [відп. ред. А. В. Вихрущ]. – Тернопіль, 1991. – Ч. 2. – С. 213–217.
110. **Основні риси геологічної будови і корисні Тернопільської області** / Й. М. Свинко // Природа, населення, господарство Тернопільської області і їх вивчення в ЗОШ. – Тернопіль, 1991. – С. 1–9.
111. **Природознавство** : посібник для учнів 6 кл. ЗОШ. Ч. 1 / Й. М. Свинко, Н. В. Царьова, М. П. Пастушенко [та ін.] ; авторизований пер. вид.: А. Г. Хрипкової [та ін.]. – Тернопіль, 1991. – 161 с.
112. **Роль географічної експозиції шкільного краєзнавчого музею в поглибленні знань з географії та вихованні в учнів національної і громадянської свідомості** / Й. М. Свинко, М. О. Алексієвець // Природа, населення, господарство Тернопільської області і їх вивчення в ЗОШ. – Тернопіль, 1991. – С. 169–173.
113. **Сторінки геологічного минулого рідного краю** : нариси про геологічну історію і пам'ятки природи Тернопільської області / Й. М. Свинко. – Тернопіль, 1991. – 46 с.
114. **Унікальні геологічні об'єкти і пам'ятки природи Тернопільської області** / Й. М. Свинко // Природа, населення, господарство Тернопільської області і їх вивчення в ЗОШ. – Тернопіль, 1991. – С. 75–80.
115. **Шляхи підвищення ефективності формування екологічної культури майбутніх вчителів природничих дисциплін** / Й. М. Свинко, Л. М. Романишина // Биологическая фиксация азота и азотный метаболизм бобовых растений : тезисы докл. – Тернополь, 1991. – С. 89–90.

1992

116. **Геологія з основами палеонтології** : для студ. біологічних спец. : програми пед. ін-тів / уклад. : Й. М. Свинко, О. П. Фісуненко. – Київ : РНМК, 1992. – 14 с.
117. **Мінерально-сировинні ресурси Поділля та шляхи їх використання** / Й. М. Свинко, М. Я. Сивий // Актуальні проблеми соц.-економ. розвитку Подільського регіону : тези доп. – Тернопіль, 1992. – С. 121–123.
118. **Незабутні зустрічі** / Й. М. Свинко // Матеріали наукової конференції, присвяченої 80-річчю від дня народження академіка Євгена Костянтиновича Лазаренка. – Львів, 1992. – С. 77–79.
119. **Проблеми удосконалення змісту «Навчального атласу України»** / Й. М. Свинко, І. М. Пушкар // Всеукраїнська конференція про «Навчальний атлас України» (18–19 грудня, 1992) : тези доповідей – Луцьк, 1992. – С. 62–64.
120. **Про створення та використання в навчальному процесі нетрадиційних картографічних творів** / Й. М. Свинко, І. П. Рибак, І. М. Пушкар // Там само. – С. 64–65.

1993

121. **Вплив аварії на Чорнобильській АЕС на захворюваність дітей у Чортківському районі Тернопільської обл.** / Й. М. Свинко, Т. А. Рудь // Матеріали першої звітної конференції викладачів і студентів географічного факультету ТДПІ за 1992 р. – Тернопіль, 1993. – С. 123.
122. **Кваліфікаційні характеристики трьохступеневої підготовки вчителя географії** / Й. М. Свинко, І. М. Пушкар // Удосконалення змісту підготовки вчителя географії : матеріали республіканської наук.-метод. конф. – Тернопіль, 1993. – С. 7–12.
123. **Медико-географічні дослідження поширення захворювання населення карієсом та їх висвітлення в курсі географії та біології** / Й. М. Свинко, О. М. Забоклицька, Т. А. Рудь // Матеріали першої звітної конференції викладачів і студентів географічного факультету ТДПІ за 1992 р. – Тернопіль, 1993. – С. 121–122.
124. **Медико-географічні дослідження поширення захворювання населення карієсом на території Тернопільської області** / Й. М. Свинко, Т. А. Рудь // Матеріали звітної наукової конференції викладачів і студентів природничого факультету за 1992 р. – Тернопіль, 1993. – С. 31–32.
125. **Мінерально-сировинні ресурси Поділля та їх використання** / Й. М. Свинко, М. Я. Сивий // Там само. – С. 2–5.
126. **Основи концепції розвитку географічної освіти** / Й. М. Свинко, І. М. Пушкар // Проблеми географічної освіти України. – Київ, 1993. – С. 17–18.
127. **Основи концепції трьохступеневої підготовки вчительських кадрів з географії** / Й. М. Свинко, І. М. Пушкар // Удосконалення змісту підготовки вчителя географії : матеріали республіканської наук.-метод. конф. – Тернопіль, 1993. – С. 3–7.
128. **Палеоботанічні об'єкти Західного Поділля та їх наукове значення** / Й. М. Свинко // Матеріали звітної наук. конф. викладачів і студентів природничого факультету за 1992 р. – Тернопіль, 1993. – С. 35.
129. **Парки-пам'ятники садово-паркового мистецтва Середнього Придністров'я и перспективо их использования** / И. М. Свинко // Международная экологическая конференции по защите и возрождению р. Днестр. – Одесса, 1993. – С. 156–158.
130. **Природно-заповедный фонд Среднего Придністров'я, его значение и пути дальнейшего использования** / Й. М. Свинко, В. Н. Черняк // Международная экологическая конференция по защите и возрождению р. Днестр. – Одесса, 1993. – С. 147–149.
131. **Причорноморська рівнина** / Й. М. Свинко // Географічна енциклопедія України. – Київ : Укр. енциклопедія, 1993. – Т. 3 : П–Я. – С. 78–79.
132. **Роль геології в підготовці вчителя інтегрованого курсу природознавства** / Й. М. Свинко // Українознавство та проблеми інтеграції природничих знань в умовах сучасної школи : тези доп. – Тернопіль, 1993.

-
133. **Середньо-подільська височинна лісостепова фізико-географічна область** / Й. М. Свинко, Г. В. Чернюк // Географічна енциклопедія України. – Київ : Укр. енциклопедія, 1993. – Т. 3 : П–Я. – С. 177.
134. **Стави** / Й. М. Свинко // Географічна енциклопедія України. – Київ : Укр. енциклопедія, 1993. – Т. 3 : П–Я. – С. 224 ; Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2008. – Т. 3. : П–Я. – С. 325.
135. **Стрілка** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 240 ; С. 363.
136. **Східна Золота Липа** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 257 ; С. 376.
137. **Тайна** / Й. М. Свинко // Там само – С. 260 ; С. 379.
138. **Теребовлянський пісковик** / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2008. – Т. 3. : П–Я. – С. 397.
139. **Теребовлянський район** / Й. М. Свинко, О. В. Заставецька // Географічна енциклопедія України. – Київ : Укр. енциклопедія, 1993. – Т. 3 : П–Я. – С. 276.
140. **Тернопільська область (природні умови і ресурси)** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 284–286.
141. **Тернопільський район** / Й. М. Свинко, О. В. Заставецька // Там само. – С. 289–290.
142. **Унікальні геологічні об'єкти Товтрової гряди, їх наукове і навчально-виховне значення** / Й. М. Свинко // Подільський національний парк: доцільність і проблеми створення : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 84–87.

1994

143. **Динаміка ерозійних процесів в Тернопільській обл. за період 1958–92 рр.** / Й. М. Свинко, О. І. Кіреєва, Д. І. Ковалишин // Матеріали 4 звітної-наукової конф. викладачів і студентів географічного факультету за 1993. – Тернопіль, 1994. – С. 8–9.
144. **Зміна властивостей та бонітету основних типів ґрунтів Тернопільської області під впливом ерозії** / Й. М. Свинко, О. І. Кіреєва, Д. І. Ковалишина, Л. М. Станчак // Там само. – С. 10–11
145. **Медико-географічні дослідження захворювання населення ендемічним зобом і їх висвітлення в курсах географії та біології в школі** / Й. М. Свинко, О. І. Забокрицька, М. М. Романко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного інституту. Сер. Біологія, хімія, педагогіка. – Тернопіль, 1994. – Вип. 1. – С. 32–34.
146. **Медико-географічні дослідження захворювання населення ендемічним зобом і їх висвітлення в курсах географії та біології в школі** / Й. М. Свинко, М. М. Романко, А. В. Царенко // Матеріали 4 звітної-наукової конференції викладачів і студентів географічного факультету за 1993. – Тернопіль, 1994. – С. 17–19.

-
147. **Основи екології** : навчальні матеріали на допомогу учням загальноосвітніх шкіл, вчителям екологам, студ. природничих ф-тів / Й. М. Свинко, В. М. Черняк, Т. Б. Трофим'як [та ін.]. – Тернопіль, 1994. – 123 с.
148. **Про екологічну обстановку в м. Тернополі і шляхи її поліпшення** / Й. М. Свинко, В. М. Черняк // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного інституту. Сер. Біологія, хімія, педагогіка. – Тернопіль, 1994. – Вип. 1. – С. 118–121.
149. **Сторінки природи рідного краю** : нариси про природу Тернопільської області / Й. М. Свинко, П. М. Холява, Л. П. Запорожан ; відп. за вип. І. І. Дацюк. – Тернопіль, 1994. – 116 с.

1995

150. **Володимир Кубійович як фізико-географ** / Й. М. Свинко // Історія української географії і картографії : матеріали міжнар. наук. конф. присвяч. 95-річчю від дня народж. В. Кубійовича / ред. О. Шаблій. – Тернопіль, 1995. – С. 32–34.
151. **Геологія з основами палеонтології** : підручник для студ. біолог. спец. вищ. навч. закл. / Й. М. Свинко, М. Я. Сивий. – Київ : Вища шк., 1995. – 255 с.
152. **Місце і роль геології в підготовці вчителів біології, хімії та географії** / Й. М. Свинко // Проблеми геологічної освіти та науки в Україні : матеріали наук. конф. присвяч. 50-річчю геолог. ф-ту Львів. ун-ту. – Львів, 1995. – С. 56–57.
153. **Основні штрихи з історії вивчення неотектоніки і геоморфології Західного Поділля** / Й. М. Свинко // Історія української географії і картографії : матеріали Міжнар. наук. конф. присвяч. 95-річчю від дня народж. В. Кубійовича. – Тернопіль, 1995. – С. 163–171.
154. **Перемишль – осередок українського культурно-національного відродження в Галичині у ХІХ столітті** / Й. М. Свинко // Творці українського національного гімну «Ще не вмерла Україна». – Тернопіль, 1995. – С. 6–11.
155. **Проблеми удосконалення змісту географічної освіти в Україні** / Й. М. Свинко, І. М. Пушкар // Сьомий з'їзд Українського географічного товариства : тези доп. – Київ, 1995. – С. 426–427.
156. **Про мету і зміст польової практики з геології в педагогічних інститутах** / Й. М. Свинко // Проблеми геологічної освіти та науки в Україні : матеріали наук. конф. присвяч. 50-річчю геолог. ф-ту Львів. ун-ту. – Львів, 1995. С. 59–60.
157. **Формування естетичного ставлення у студентів-географів і біологів до праці на лабораторних заняттях з геології** / Й. М. Свинко // Формування у школярів естетичного ставлення до праці : тези доп. – Тернопіль, 1995. – С. 12–14.
158. **Хмельницька область (природні умови і ресурси)** / Й. М. Свинко // Географічна енциклопедія України. – Київ : Укр. енциклопедія, 1993. – Т. 3 : П–Я. – С. 370–372.

-
159. **Ценіївка** / Й. М. Свинко // Географічна енциклопедія України. – Київ : Укр. енциклопедія, 1993. – Т. 3 : П–Я. – С. 384 ; Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2008. – Т. 3. : П–Я. – С. 570–571.
160. **Циганка** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 387 ; С. 573.
161. **Чортківський район** / Й. М. Свинко, О. В. Заставецька // Географічна енциклопедія України. – Київ : Укр. енциклопедія, 1993. – Т. 3 : П–Я. – С. 436
162. **Черкаська** – річка / Й. М. Свинко // Географічна енциклопедія України. – Київ : Укр. енциклопедія, 1993. – Т. 3 : П–Я. – С. 397 ; Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2008. – Т. 3. : П–Я. – С. 591.
163. **Шпиківка** – річка / Й. М. Свинко // Географічна енциклопедія України. – Київ : Укр. енциклопедія, 1993. – Т. 3 : П–Я. – С. 451.
164. **Шумський район** / Й. М. Свинко, О. В. Заставецька // Там само. – С. 452–453.

1996

165. **Ґрунти «Степу Панталіха» і напрям їх сучасного розвитку** / Й. М. Свинко, Д. І. Ковалишин, З. Т. Думка // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конференції. – Тернопіль, 1996. – С. 31–33.
166. **Іван Верхратський – творець української мінералогічної термінології** / Й. М. Свинко // Матеріали національної наук. конф., присвячені 150-річчю від дня народж. видатного українського вченого-природодослідника І. Верхратського. – Тернопіль, 1996. – С. 24–25.
167. **Декілька зауважень з приводу програми навчального курсу «Основи соціоекології»** / Й. М. Свинко // Теоретичні та прикладні аспекти соціоекології : матеріали I Всеукр. конф. – Львів., 1996. – С. 183–185.
168. **Депортація : до 50-річчя масового примусового переселення українців зі своїх споконвічних земель – Надсяння, Лемківщини, Холмщини і Підляшшя** / Й. М. Свинко // Тернопільська газета. – 1996. – № 33. (15 серп.).
169. **Роль народних традицій і звичаїв в екологічному вихованні молоді** / Й. М. Свинко // Екологічна освіта та виховання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Луцьк, 1996. – С. 148–149.
170. **Роль Перемишльської української державної чоловічої гімназії у підготовці національної еліти в кінці XIX і першій половині XX ст.** / Й. М. Свинко // Українська еліта: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали міжрегіональної конф. – Тернопіль, 1996. – С. 34–40.
171. **Юрій Полянський – видатний український геолог і геоморфолог** / Й. М. Свинко // Тернопілля'96 : регіональний річник. – Тернопіль, 1996. – С. 128–129.

1997

172. **Вплив тектоніки на розвиток ерозійних процесів на Подільській височині** / Й. М. Свинко, Д. І. Ковалишин // *Современные проблемы охраны земель : труды межгосударственной науч. конф.* – Киев : СОПС, 1997. – Ч. 1. – С. 234–235.
173. **Депортація українців з рідних прадідівських земель у Перемишльському Передгір'ї в 1944–47 рр. та її наслідки** / Й. М. Свинко // *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє : щорічник.* – Тернопіль, 1997. – С. 53–56.
174. **Лабораторний практикум з геології з основами палеонтології** : навчальний посібник для студ. біол. спец. вищих пед. закл. Освіти / Й. М. Свинко, М. Я. Сивий. – Київ : ІЗМН, 1997. – 108 с.
175. **Михайло Грушевський про польсько-українські взаємини в Галичині та сучасність** / Й. М. Свинко // *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Історія.* – Тернопіль, 1997. – Вип. 5. – С. 120–122.
176. **Про сучасний стан українських церков колишньої Перемишльської Єпархії на території Польщі і його вплив на розвиток українсько-польських стосунків** / Й. М. Свинко // *Проблеми трансформації в гуманітарній, соціально-економічній та науково-освітній сферах : українсько-польський симпозіум : тези доп.* – Тернопіль, 1997. – С. 50–51.
177. **Проблеми природокористування на локальному рівні** / Й. М. Свинко // *Современные проблемы охраны земель : труды межгосударственной науч. конф.* – Киев : СОПС, 1997. – Ч. 1. – С. 225–226.
178. **Сучасні геоморфологічні процеси на території Кременецького філіалу державного заповідника «Медобори»** / Й. М. Свинко // *Українська геоморфологія: стан і перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* – Львів, 1997. – С. 154–156.

1998

179. **Депортація українців з рідних прадідівських земель у Перемишльському Передгір'ї в 1944–47 рр. та її наслідки** / Й. М. Свинко // *Депортації українців та поляків: кінець 1939-початок 50-х рр. (до 50-річчя операції «Вісла»).* – Львів, 1998. – С. 79–80.
180. **Загальна геологія** : цикл лекцій для студ. хіміко-біологічного та геогр. ф-ту / Й. М. Свинко. – Тернопіль, 1998. – 104 с.
181. **Іван Тесля** / Й. М. Свинко // *Освітнянин.* – 1988. – № 4 (34). – С. 32.
182. **Іван Тесля як вчений-географ і педагог** / Й. М. Свинко // *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія.* – Тернопіль, 1998. – № 1. – С. 10–11.
183. **Освітня діяльність Івана Теслі** / Й. М. Свинко // *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка і психологія.* – Тернопіль, 1998. – № 5 (3). – С. 103–106.

-
184. **Основи екології** : навчальні матеріали на допомогу студ., вчителям екології, любителям природи / Й. М. Свинко, В. М. Черняк, І. І. Бабин [та ін.]. – 2-е вид. з змінами і допов. – Тернопіль : Астон, 1998. – 116 с.
185. **Про зміну ментальності українців, примусово переселених із своїх споконвічних земель Надсяння на територію колишньої УРСР** / Й. М. Свинко // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє / за ред. Б. Д. Лановика : щорічник. – Тернопіль : Економічна думка, 1998. – С. 121–125.
186. **Про навчання і виховання учнівської молоді в Перемишльській українській державній чоловічій гімназії** / Й. М. Свинко // Освітязини. – 1988. – № 6. – С. 37.
187. **Про нові знахідки кристалів піщанистого кальциту в Кременецьких горах** / Й. М. Свинко // Вісник фонду Олександра Смакули. – Тернопіль, 1998. – № 2 (4). – С. 32–34.
188. **Про роль неотектонічних рухів у формуванні рельєфу Малого Полісся** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Сер. Географія. – Тернопіль, 1998. – № 1. – С. 17–20.
189. **Розвиток сучасних фізико-географічних процесів на території Західного Поділля та його негативні наслідки** / Й. Свинко, Д. Ковалишин, О. Кіреєва // Там само. – С. 26–28.
190. **Розривні тектонічні порушення Товтрової гряди та їх відображення в сучасному рельєфі** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 1998. – № 2 (7). – С. 18–20.
191. **Юліан Медвецький – визначний український галицький геолог кінця XIX початку XX ст.** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 1998. – № 2 (7). – С. 9–11.

1999

192. **Внесок українських галицьких геологів і географів з діаспори у вивчення рідного краю та загальний курс наук про Землю** / Й. М. Свинко // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє : щорічник. – Тернопіль : Економічна думка, 1999. – С. 195–200.
193. **Вплив неотектоніки на ландшафтну структуру Західно-Подільського горбогір'я** / Й. М. Свинко, Г. В. Чернюк, П. М. Дем'янчук // Ландшафт як інтегруюча концепція XXI сторіччя : збірник наукових праць. – Київ, 1999. – С. 316–318.
194. **Геологічний заповідний фонд області** / Й. М. Свинко // Мінерально-ресурсний потенціал Тернопільської області / М. Сивий, В. Кітура. – Тернопіль, 1999. – С. 241–248.

-
195. **Загальна геологія** : цикл лекцій для студ. хіміко-біологічного та географічного ф-тів (заочна форма навчання) / Й. М. Свинко. – Тернопіль, 1999. – 111 с.
196. **Іван Олексинин – український геолог, географ і педагог** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 1999. – № 1. – С. 184–186.
197. **Поверхневий карст околиць села Гутисько та закономірності його поширення** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 1999. – С. 20–23.
198. **Про створення Голицького державного заповідника** / Й. М. Свинко, В. М. Черняк, П. М. Дем'янчук // Еколого-географічне дослідження в сучасній географічній науці : матеріали Міжнар. наук. конф. (6–7 жовтня, 1999 р.) / редкол.: П. Г. Шищенко, Л. П. Царик, О. В. Сингалевич. – Тернопіль : РВВ ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1999. – С. 86–87.
199. **Розломно-блокова тектоніка і рельєф Західно-Подільського горбогір'я** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 1999. – № 1. – С. 21–25.
200. **Роль географічного краєзнавства у патріотичному вихованні учнівської та студентської молоді** / Й. М. Свинко // Матеріали першого Міжнар. семінару з теорії і практики регіонального географічного краєзнавства. – Тернопіль, 1999. – С. 125–128.

2000

201. **Визначні галицькі геологи й географи західної української діаспори та їх внесок у розвиток географічної науки і освіти** / Й. М. Свинко // Україна та глобальні процеси: географічний вимір : збірник наукових праць. – Київ ; Луцьк : Вежа, 2000. – Т. 3. – С. 353–356.
202. **Вплив карсту на ландшафтну структуру Західно-Подільського горбогір'я** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук // Ландшафти і сучасність : збірник наукових праць. – Київ ; Вінниця, 2000. – С. 257–261.
203. **Геологічна експозиція шкільного краєзнавчого музею** / Й. М. Свинко // Освітнянські музеї як осередки національного відродження : збірник матеріалів. – Тернопіль, 2000. – С. 56–60.
204. **Геологічний музей географічного факультету** / Й. М. Свинко // Освітнянські музеї як осередки національного відродження : збірник матеріалів наради-семінару керівників музеїв при закладах освіти Тернопільської області / ред. З. М. Бичко. – Тернопіль, 2000. – С. 30–37.
205. **Іван Тесля як метеоролог і кліматолог** / Й. М. Свинко // Історія української географії та картографії: проблеми і перспективи : матеріали II Всеукраїн. наук. конф., 4–5 грудня 2000 р. / редкол.: О. В. Заставецька, Я. О. Мариняк, А. В. Кузишин. – Тернопіль, 2000. – С. 39–42.

-
206. **Медобори** / Й. М. Свинко // Вісник фонду Олександра Смакули. – Тернопіль, 2000. – № 1 (5). – С. 42–45.
207. **Роль краєзнавства в системі підготовки вчителя географії на сучасному етапі** / Й. М. Свинко // Краєзнавство в системі підготовки сучасного вчителя : матеріали наук.-метод. конф. – Тернопіль, 2000. – С. 6–9.

2001

208. **Визначний український галицький геолог Юліан Медвецький** / Й. Свинко, Г. Бойко, Р. Лещух // Перемишль і Перемишльська земля протягом віків. Видатні діячі Перемишляни. – Перемишль ; Львів, 2001. – Кн. 2 : Видатні діячі Перемищини : зб. наук. праць та матеріалів Міжнар. наук. конф., Перемишль, 14–15 листоп. 1998 р. – С. 114–120.
209. **Вплив метеорологічних чинників на біополя дерев** / Й. М. Свинко, Ю. Шкіра, Т. Борт // Еніология ХХІ века : матеріали междунар. конгресса (10–15 сентября 2001 г.). : докл. – Одесса : Еніо, 2001. – Ч. 1. – С. 106.
210. **Загальна геологія** : цикл лекцій для студ. хім.-біолог. та геогр. ф-ту (заочна форма навчання) / Й. М. Свинко. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2001. – 112 с.
211. **Значення праць Івана Теслі у патріотичному вихованні молодого українства** / Й. М. Свинко // Історія української географії. – Тернопіль, 2001. – Вип. 4. – С. 34–36.
212. **Іван Олексинин – український географ і педагог** : до 100-річчя від дня народження / Й. М. Свинко // Історія української географії. – Тернопіль, 2001. – Вип. 3. – С. 71–73.
213. **Історичний аспект українознавчої методології географічних наук** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Історія. – Тернопіль, 2001. – Вип. 14. – С. 128–132.
214. **Лабораторний практикум з геології з основами палеонтології** : для студ. біологічних спец. вищ. пед. закл. освіти / М. Я. Сивий, Й. М. Свинко. – Тернопіль, 2001. – 108 с.
215. **Неотектоніка і рельєф Західно-Подільського горбогір'я** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук // Наукові записки ТДПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 2001. – Вип. 1. – С. 17–26.
216. **Поверхневий карст Бережанського горбогір'я** / Й. М. Свинко // Вісник фонду Олександра Смакули. – Тернопіль, 2001. – № 6.
217. **Порівняльна характеристика сезонних змін біополів дерев у Скала-Подільському парку Тернопільської області** / Й. М. Свинко, В. М. Борщівський, П. М. Дем'янчук // Еніология ХХІ века : матеріали Междунар. конгресса (10–15 сентября, 2001 г.). : докл. – Одесса : Еніо, 2001. – Ч. 1. – С. 104–105.
218. **Природні умови села Бишки та його околиць** / Й. М. Свинко // Село Бишки. Історія і боротьба за волю. – Лондон ; Бишки ; Чікаго : Вид. комітет, 2001. – С. 73–74.

-
219. **Про вплив літургії на зміну конфігурації і щільності біополів дерев** / Й. Свинко, О. Волік, Ю. Шкіра, І. Довбака // Експериментальна етіологія : матеріали другої Міжнар. конф. з біолокації. – Львів, 2001. – С. 120–122.
220. **Про сезонні зміни конфігурації біополів дерев** / Й. Свинко, В. Борщівський, П. Дем'янчук // Там само. – С. 133–135.
221. **Четвертинні вапнякові туфи Середнього Придністров'я та закономірності їх поширення** / Й. М. Свинко, О. В. Волік // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 2001. – Вип. 2. – С. 14–18.

2002

222. **Географія для вас : до 100-річчя з дня народження видатного вченого-географа та організатора освіти Івана Теслі** / Й. Свинко, В. Шендеровський // Українське слово. – 2002. – Ч. 41 (3145). – 10–16 жовт.
223. **З досвіду застосування методу біолокації для виявлення тектонічних тріщин в гірських породах, покритих товщею континентальних четвертинних відкладів** / Й. Свинко, Т. Борт, П. Дем'янчук, І. Довбака // Експериментальна етіологія : матеріали 3 Міжнар. наради. – Львів, 2002. – Вип. 7. – С. 104–106.
224. **З досвіду застосування методу біолокації для пошуку стародавніх підземних ходів у центральній частині міста Тернополя** / Й. Свинко, В. Борщівський, Т. Борт [та ін.] // Етіологія ХХІ века : матеріали ІV Міжнарод. конгреса. – Одеса, 2002. – С. 204–207.
225. **Значення праць вчених Кременецького ліцею та Віленського університету у вивченні геологічної будови Волині і Поділля та загальному розвитку геологічної науки** / Й. М. Свинко // Місто Кременець в історії освіти, науки і культури. – Кременець, 2002. – С. 139–141.
226. **Іван Тесля як історик** / Й. Свинко, І. Дітчук // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 2002. – № 2 (7). – С. 46–50.
227. **Іван Тесля як один з організаторів і активних діячів наукового Товариства ім. Шевченка в Канаді** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 15–20.
228. **Кафедра географії – основа географічного факультету : до 20-річчя відкриття кафедри географії ТДПУ ім. В. Гнатюка** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – 2002. – Вип. 1 (7). – С. 97–106.
229. **Місто Кременець як центр зародження і розвитку географічної освіти на Волині і Поділлі** / Й. М. Свинко // Місто Кременець в історії освіти, науки і культури. – Кременець, 2002. – С. 33–38.
230. **Основні напрями підготовки географів в Тернопільському Державному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка** / Й. Свинко, О. Заставецька, І. Пушкар, Л. Царик // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 2002. – № 2 (7). – С. 268–271.

-
231. **Про вплив різних видів богослужінь на зміну потужності біополя липи** / Й. Свинко, Т. Борт, О. Волік [та ін.] // *Еніологія ХХІ века : матеріали ІV Міжнарод. конгреса.* – Одеса, 2002. – С. 208–210.
232. **Професор Іван Тесля – талановитий український вчений-географ, організатор освіти, громадський діяч** / Й. М. Свинко // *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія.* – Тернопіль, 2002. – № 2 (7). – С. 3–11.
233. **Професор Ковалишин Деонізія Іванівна : до 45-річчя наукової і педагогічної роботи** / Й. М. Свинко // *Історія української географії.* – Тернопіль, 2002. – Вип. 6. – С. 109–110.
234. **Про добові зміни потужності шарів біополів дерев та вплив на них метеорологічних чинників** / Й. Свинко, Ю. Шкіра, В. Борщівський, О. Волік, І. Довбака // *Експериментальна етіологія : матеріали 3 Міжнар. наради.* – Львів, 2002. – Вип. 7. – С. 107–111.
235. **Професор Іван Тесля: вчений-географ, педагог, організатор освіти** / Й. М. Свинко // *Професор Іван Тесля / упоряд. О. Шаблій.* – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – С. 8–28.
236. **Розвиток учення про провідну роль неотектоніки у формуванні рельєфу геоморфологами ЛНУ ім. І. Франка** / Й. М. Свинко // *Геоморфологічні дослідження в Україні: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали Міжнар. наук-практ. конф.* – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – С. 64–66.
237. **Структури і текстури четвертинних вапнякових туфів Середнього Придністров'я** / Й. М. Свинко, О. В. Волік // *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія.* – Тернопіль, 2002. – № 1 (7). – С. 18–23.
238. **Травертинові скелі Тернопільського Придністров'я як привабливі краєзнавчі екскурсійні об'єкти** / Й. М. Свинко, О. В. Волік // *Регіональне географічне краєзнавство: теорія і практика : матеріали 2 Всеукр. семінару, присвяч. 125-річчю з дня народж. С. Рудницького.* – Тернопіль, 2002. – Ч. 2. – С. 149–154.
239. **Усе життя залишався географом... : [до 100-річчя від дня народження українського вченого-географа Івана Теслі]** / Й. М. Свинко // *Краєзнавство, географія, туризм.* – 2002. – №. 43 (288). – С. 1–6.
240. **Цінна книга з географії України : до 60-річчя виходу у світ книги Івана Теслі «Наша Батьківщина»** / Йосип Свинко // *Історія української географії : всеукр. наук.-теоретичний часопис / ред. Заставецька О. В.* – Тернопіль, 2002. – Вип. 6. – С. 104–105.

2003

241. **Видатний географ і педагог** / Й. Свинко, В. Шендеровський // *Урядовий кур'єр.* – 2003. – 5 квіт.

-
242. **Всеукраїнська науково-практична конференція «Географічна наука і освіта: погляд у XXI століття»** / Й. М. Свинко // Історія української географії. – Тернопіль, 2003. – Вип. 7. – С. 80–81.
243. **Географічна наука і освіта: погляд у XXI століття** / Й. Свинко // Наукові записки ТДПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 2003. – № 1 (7). – С. 124–125.
244. **Геологія** : підручник для студ. геогр. спец. вузів / Й. М. Свинко, М. Я. Сивий. – Київ : Либідь, 2003. – 480 с.
245. **Іван Олексинин: географ, геолог, вчитель гімназій, професор Бостонського університету** / Й. Свинко // Освітянин. – Тернопіль, 2003. – № 6 (66). – С. 28–29.
246. **Іван Тесля (1902–1996): педагог, географ** / Й. Свинко, В. Шендеровський // Визначні постаті Тернопілля : бібліографічний збірник. – Київ : Дніпро, 2003. – С. 198–199.
247. **Культові споруди у травертинових скелях Середнього Придністров'я та їх історичне значення** / Й. Свинко, О. Волік // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Історія. – Тернопіль, 2003. – Вип. 2. – С. 162–166.
248. **Микола Мельник – талановитий український геоботанік і педагог першої половини ХХ ст.** / Й. Свинко, О. Волік // Освітянин. – Тернопіль, 2003. – № 4 (64). – С. 30–32.
249. **Микола Мельник – талановитий український природознавець, геолог і педагог** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 2003. – № 2 (7). – С. 8–12.
250. **Нові знахідки рослинних решток у четвертинних травертинах Середнього Придністров'я** / Й. Свинко, О. Волік // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 2003. – № 1 (7). – С. 32–37.
251. **Про генезис травертинових скель Середнього Придністров'я** / Й. Свинко, О. Волік // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Сер. Географія. – Вінниця, 2003. – Вип. 6. – С. 174–178.
252. **Про удосконалення методики навчання геології студентів хіміко-біологічного та географічного факультетів** / Й. М. Свинко // Природничо-наукова освіта школярів: реалії та перспективи : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. – С. 86–87.

2004

253. **Авратинська височина** / Й. Свинко, Б. Пиндус // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 1 : А–Й. – Тернопіль : Збруч, 2004. – С. 21.
254. **Бариш – річка** / Й. Свинко // Там само. – С. 85.
255. **Бибелка – річка** / Й. Свинко // Там само. – С. 118.

-
256. **Білка** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 133.
257. **Божа (Бужа гора)** / Й. Свинко // Там само. – С. 154.
258. **Боричівка** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 171.
259. **Брідок (Руда)** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 187.
260. **Буглівка** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 191.
261. **Вербівець** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 245.
262. **Верховинка** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 252.
263. **Витриховський Микола Іванович** / Й. Свинко // Там само. – С. 264.
264. **Вілія** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 279.
265. **Вільховець** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 281.
266. **Вільховий потік** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 281–282.
267. **Володимир Кубійович та Іван Тесля: організатори шкільництва на західноукраїнських землях у 1939–1944 рр.** / Й. Свинко // Актуальні проблеми географічного українознавства на зламі тисячоліть : матеріали Міжнар. наук. конф. – Львів, 2003. – Т. 11. – С. 91–96.
268. **Восушка** – річка / Й. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 1 : А–Й. – Тернопіль : Збруч, 2004. – С. 310.
269. **Вчені-природодослідники, вихідці з Тернопільщини, – визначні діячі НТШ, педагоги** / Й. Свинко // Збірник праць Тернопільського міського осередку Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка. – Тернопіль : Рада, 2004. – Т. 1. – С. 201–226.
270. **Геологічний музей Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка** : путівник / Й. Свинко. – Тернопіль, 2004. – 24 с.
271. **Гнила** – річка / Й. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 1 : А–Й. – Тернопіль : Збруч, 2004. – С. 370.
272. **Гніздечна** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 371.
273. **Гнізна** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 374.
274. **Горинка (Горинька)** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 396.
275. **Горинь** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 396–397.
276. **Горожанка** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 403.
277. **Депортація українців з етнічних земель – трагічна сторінка в історії нашого народу** : матеріали регіон. наук. конф. присвяч. 60-річчю початку виселення українців з території Польщі в 1944–1946 рр. (Тернопіль, 24 верес. 2004 р.) / упоряд.: Й. М. Свинко, Т. М. Гонтар. – Тернопіль : Воля, 2004. – 84 с.
278. **Джурин** / Й. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 1 : А–Й. – Тернопіль : Збруч, 2004. – С. 487.
279. **Дзвинячка** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 490.
280. **Дінотерія** / Й. Свинко // Там само. – С. 501.
281. **Дністер** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 504–505.
282. **Довжанка** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 515–516.
283. **Драпака (Глибочок)** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 531.
284. **Дупла (Тупа)** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 546.

-
285. **Жаб'як** – яр / Й. Свинко // Там само. – С. 568–569.
286. **Жердь** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 572.
287. **Жирак** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 577.
288. **Замкова гора (Бона)** / Й. Свинко // Там само. – С. 616.
289. **Збруч** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 641.
290. **Золота Липа** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 657.
291. **Зусилля Володимира Кубійовича та Івана Теслі, спрямовані на розвиток освіти на західно-українських землях під час німецько-фашистської окупації в 1939–1944 рр.** // Історія української географії. – Тернопіль, 2004. – Вип. 10. – С. 32–35.
292. **Іква** – річка / Й. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 1 : А–Й. – Тернопіль : Збруч, 2004. – С. 678.
293. **Межовий край у вогні** : польсько-українські взаємини у 1944–1947 рр.) / Й. М. Свинко, Б. Д. Лановик. – Тернопіль : Воля, 2004. – 340 с.
294. **Микола Мельник – талановитий український природодослідник і педагог** / Й. М. Свинко // Історія української географії. – Тернопіль, 2004. – Вип. 9. – С. 33–36.
295. **Мінерально-петрографічні особливості травертинів Поділля** / Й. М. Свинко // Мінералогія: історія, теорія і практика : міжнар. наук. конф., присвяченої 140-річчю кафедри мінералогії Львівського нац. ун-ту ім. І. Франка : тези доп. – Львів, 2004. – С. 151–152.
296. **Мінерально-петрографічні особливості травертинів Поділля** / Й. М. Свинко, О. В. Волік // Мінералогічний збірник. – 2004. – № 54. – С. 143–147.
297. **Мої незабутні зустрічі з професором Калеником Івановичем Геренчуком** / Й. Свинко // Професор Каленик Геренчук. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – С. 303–312.
298. **Морфологія травертинових утворень Поділля** / Й. М. Свинко, О. В. Волік // Україна: географічні проблеми сталого розвитку. – Київ : Обрії, 2004. – Т. 2. – С. 274–276.

2005

299. **Вчені-природодослідники, вихідці з Тернопільщини – визначні діячі НТШ, педагоги** / Й. М. Свинко // Збірник праць Тернопільського осередку НТШ. – Тернопіль, 2004. – Т. 1. – С. 201–225.
300. **Геологічну умови формування карстових ландшафтів Бережанського горбогір'я** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук, Д. І. Ковалишин // Ландшафти та геоecологічні проблеми Дністровсько-Прутського регіону : матеріали Міжнар. наук. конф. – Чернівці, 2005. – С. 177–180.
301. **Коропець** – річка / Й. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 2 : К–О. – Тернопіль : Збруч, 2005. – С. 184.
302. **Крейда на Тернопільщині** / В. Кітура, Й. Свинко, М. Сивий // Там само. – С. 222.

-
303. **Кременецькі гори** / Й. Свинко // Там само. – С. 230.
304. **Кремінь на Тернопільщині** / Й. Свинко // Там само. – С. 231–232.
305. **Кристална (кришталева) печера** / І. П'ятківський, Й. Свинко, М. Сивий // Там само. – С. 242–243.
306. **Куксонії** / Й. Свинко // Там само. – С. 271.
307. **Лисоня** – гора / Й. Свинко // Там само. – С. 364.
308. **Мале Полісся** / І. Потій, Й. Свинко // Там само. – С. 442.
309. **Мамонт** / Й. Свинко // Там само. – С. 453.
310. **Марказит** – мінерал / Й. Свинко // Там само. – С. 460.
311. **Мельник Микола Ількович** / Є. Гасай, Б. Головин, Й. Свинко // Там само. – С. 494.
312. **На Хомах** – карстова печера / І. Ленків, Й. Свинко // Там само. – С. 585.
313. **На допомогу збирачам відомостей про нову хвилю еміграції з України** / Й. М. Свинко // Український світ. – Київ, 2005. – Ч. 1–3. – С. 40.
314. **Надсяння** – Тернопільське обласне суспільно-культурне т-во / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 2 : К–О. – Тернопіль : Збруч, 2005. – С. 593.
315. **Нараївка** – річка / Й. М. Свинко // Там само. – С. 601.
316. **Незабутні зустрічі** / Й. М. Свинко // Академік Євген Лазаренко : нарис про життєвий і творчий шлях, спогади, фотоальбом. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2005. – С. 182–185.
317. **Нічлава** – річка / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 2 : К–О. – Тернопіль : Збруч, 2005. – С. 634.
318. **Нововиявлені місцезростання лунарії оживаючої (*Lunaria rediviva* L.) на Західному Поділлі** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 2005. – № 1 (7). – С. 240–243.
319. **Олексішин Іван** / Б. Головин, Й. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 2 : К–О. – Тернопіль : Збруч, 2005. – С. 662–663.
320. **Повернення Івана Теслі у рідний Настасів в камені** / Й. Свинко // Історія української географії. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2005. – Вип. 11. – С. 89–90.
321. **Тестові завдання із загальної геології** : для поточного та підсумкового (екзаменаційного) оцінювання знань студ. 1 курсу географічного ф-ту / Й. М. Свинко, О. В. Волік. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – 48 с.
322. **Ямна: знищене село Перемишльського краю** / Й. М. Свинко. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2005. – 192 с. – Режим доступу: <http://www.apokryfruski.org/wp-content/uploads/2011/11/jamna3.pdf>.

2006

323. **Вихідці з Тернопільського краю – чільні провідники національно-визвольної боротьби ОУН-УПА на Західних окраїнних українських землях у 40-х роках ХХ століття** / Й. Свинко // Збірник праць Тернопільського міського осередку Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка. – Тернопіль, 2006. – Т. 2 : Національно-визвольні змагання укр. народу у ХХ ст. – С. 302–325.
324. **Геологія** : практикум : навчальний посібник для студ. геогр. спец. вищ. навч. закл. / М. Я. Сивий, Й. М. Свинко. – Київ : Либідь, 2006. – 248 с.
325. **Давні храмові споруди у травертинових скелях Середнього Придністров'я** / Й. М. Свинко, О. В. Волік // Українська історична наука на сучасному етапі розвитку» : II Міжнар. наук. конгрес українських істориків (Кам'янець-Подільський, 17–18 вересня 2003 р.) : доп. та повідомл. – Кам'янець-Подільський ; Київ ; Нью-Йорк, 2006. – Т. 2. – С. 295–300.
326. **Історичне підземелля** : про результати досліджень стародавніх підземних ходів у центральній частині міста Тернополя методом біолокації / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук // Мандрівець. – 2006. – № 24 (63). – С. 78–81.
327. **Роман Лещух** / Й. М. Свинко // Пропам'ятна книга українських діячів Перемищини. – Перемишль ; Львів : Спомин, 2006. – С. 259–260.
328. **Юліан Медвецький** / Й. Свинко // Там само. – С. 297–299.
329. **Про зв'язок травертинів Західно-Подільського Придністров'я з тектонікою регіону** / Й. Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – 2004. – Вип. 3 (7). – С. 58–63.
330. **Проблеми раціонального використання мінеральних вод Закарпаття у період становлення і розвитку ринкових відносин** / Й. Свинко, І. Довбака // Актуальні проблеми географічного українознавства на зламі тисячоліть : матеріали Міжнар. наук. конф. – Львів, 2003. – Т. 11. – С. 248.
331. **Процес депортації українців з Надсяння в 1944–1947 рр. – трагічна сторінка в історії українського етносу** // Й. Свинко / Депортація українців з етнічних земель – трагічна сторінка в історії нашого народу : матеріали регіон. наук. конф., присвяч. 60-річчю початку виселення українців з території Польщі в 1944–1946 рр. (Тернопіль, 24 вересня 2004 р.). – Тернопіль : Воля, 2004. – С. 40–51.
332. **Травертинові скелі – невід'ємна складова регіонального ландшафтного парку «Дністровський каньйон»** / Й. Свинко, О. Волік // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Б. І. Данилишин, С. І. Іщук, Я. І. Жупанський [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – Вип. 2, ч. 1 : Екологічна географія. – С. 73–77.
333. **Травертинові скелі Середнього Придністров'я** : історія дослідження травертинів : посібник-путівник / Й. М. Свинко, О. В. Волік. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2004. – 44 с.

-
334. **Травертинові скелі – унікальні природно-територіальні комплекси Поділля** / Й. М. Свинко, О. В. Волік // Фізична географія та геоморфологія. – Київ : ВГЛ Обрії, 2004. – Вип. 46, т. 1. – С. 131–137.
335. **Травертинові скелі – унікальні природно-територіальні комплекси Поділля** / Й. М. Свинко, О. В. Волік // Ландшафтознавство: традиції та тенденції : матеріали Міжнар. наук. конф. присвяченої 100-річчю з дня народження проф. К. І. Геренчука. – Львів, 2004. – С. 151–152.
336. **Трагедія українців Польщі в 40-х роках ХХ ст.** : до 60-річчя депортації українців зі своїх споконвічних земель Надсяння, Лемківщини, Холмщини та Підляшшя / Й. М. Свинко // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. – Тернопіль : Економічна думка, 2004. – С. 177–178.
337. **Штрихи до портрета професора Петра Миколайовича Цися** / Й. М. Свинко // Професор Петро Цись. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – С. 405–407.
338. **Юрій Полянський – визначний український геолог, геоморфолог і археолог** / Й. М. Свинко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету В. Гнатюка. Сер. Географія. – Тернопіль, 2004. – № 1. – С. 3–9.
339. **Юрій Полянський – учитель, вчений, патріот і гуманіст** / Й. М. Свинко // Освітнянин. – Тернопіль, 2004. – № 25 (71). – С. 26–28.
340. **Розвиток вчення про найновіші рухи земної кори геоморфологами та геологами Галичини** / Й. М. Свинко // Сучасні тенденції і проблеми розвитку географічної науки : матер. міжнар. конф. до 120-річчя географічного ф-ту у Львівському ун-ті. – Львів : Вид. центр ЛНУ, 2003. – С. 205–207.
341. **Травертинові скелі – унікальні геологічні пам'ятки Середнього Придністров'я** / Й. М. Свинко // Роль природно-заповідних територій Західного Поділля та Юри Ойцовської у збереженні біологічного та ландшафтного різноманіття : збірник наукових праць. – Гримайлів, 2003. – С. 215–220.

2007

342. **Акція «Вісла» – одна з найтрагічніших сторінок у новітній історії української нації** / Й. М. Свинко // Операція «Вісла». Польсько-українські взаємини у 1944–47 рр. : збірник. – Тернопіль, 2007. – С. 7–16.
343. **Антропогенні денудаційні поверхні вирівнювання Західно-Подільського горбогір'я (Опілля)** / П. Дем'янчук, Й. Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Б. І. Данилишин, Я. І. Жупанський, О. В. Заставецька [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – Вип. 2. – С. 41–44.
344. **Видатний український геолог Юліан Медвецький** : до 90-річчя від дня смерті / Т. Ю. Бойко, Р. Й. Лещук, Й. М. Свинко // Вісник Львівського університету. Серія: Геологічна. – Львів : Вид-во ЛНУ, 2007. – Вип. 21. – С. 194–199.

-
345. **Геолого-географічні дослідження Юрія Полянського в Аргентині** : до 115-річчя від дня народження та 60-річчя еміграції вченого в Аргентину / Й. Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Б. І. Данилишин [та ін.]. – Тернопіль : ТНПУ, 2007. – Вип. 2. – С. 3–7.
346. **Місто Перемишль і Перемиське підгір'я – мала батьківщина Степана Рудницького** / Й. Свинко // Історія української географії / редкол.: О. І. Шаблій [та ін.]. – Тернопіль : Підруч. і посіб., 2007. – Вип. 16. – С. 104–109.
347. **Нарис про природу Тернопільської області: геологічне минуле, сучасний стан** / Й. Свинко. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2007. – 192 с.
348. **Рідкісні та зникаючі види рослин Тернопільської області** / Й. М. Свинко. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2007. – 4 табл.
349. **Травертини – рідкісний тип четвертинних відкладів** / Й. М. Свинко, О. В. Волік // Середнє Придністров'я / за ред. Г. І. Денисика. – Вінниця : Теза, 2007. – С. 35–46.
350. **Штрихи до портретів борців за Україну в працях Володимира Янева** / Й. М. Свинко // Володимир Янів у добу ХХ сторіччя : збірник наук. конф., Тернопіль, 26–27 листоп. 1998 р. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2007. – С. 99–103.

2008

351. **Антропогенна трансформація природи заповідника «Медобори» та прилеглих територій впродовж ХХ ст.** / О. В. Волік, Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук // Охорона і менеджмент об'єктів неживої природи на заповідних територіях : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (21–23 травня 2008 р., смт. Гримайлів). – Гримайлів ; Тернопіль : Джура, 2008. – С. 54–57.
352. **Викопні молюски з травертинових відкладів Поділля** / Й. М. Свинко, О. В. Волік // Палеонтологічний збірник. – Львів : Вид-во ЛНУ, 2007. – № 39. – С. 112–114.
353. **Загальна геологія з основами геохімії та палеонтології** : цикл лекцій для студентів хіміко-біологічного та географічного ф-тів (заочна форма навч.) / Й. М. Свинко. – Тернопіль, РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка. – 2008. – 111 с.
354. **Історія дослідження та сучасні уявлення про геологічну будову міста Тернополя і його околиць** : [подано історію геологічних досліджень від другої половини дев'ятнадцятого століття до сьогодні] / Й. Свинко, П. Дем'янчук // Історія української географії : всеукр. наук.-теор. Часопис / редкол.: О. І. Шаблій, О. В. Заставецька, Я. І. Жупанський [та ін.]. – Тернопіль : Підруч. і посіб., 2008. – Вип. 18. – С. 52–59. – Натургеографічні та геологічні студії.
355. **Опілля як геолого-географічний феномен** / П. М. Дем'янчук, Й. М. Свинко // Опілля як етноісторична цілісність : матеріали наук.-теор. конф., м. Бережани, 12 жовтня 2006 р. / редкол.: В. Бушта [та ін.]. – Тернопіль : Джура, 2008. – С. 9–22.

-
356. **Поверхневий карст Бережанського горбогір'я** / Й. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 3 : П–Я. – Тернопіль : Збруч, 2008. – С. 84–95.
357. **Панталиха (Пантелиха)** / Й. М. Свинко, І. Дем'янова // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 3 : П–Я. – Тернопіль : Збруч, 2008. – С. 23–24.
358. **Перлина** / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 3 : П–Я. – Тернопіль : Збруч, 2008. – С. 50.
359. **Перші наземні рослини на території Тернопільської області** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 51
360. **Печера відлюдника** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 60.
361. **Печера студентська** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 60.
362. **Печера Ювілейна** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 60.
363. **Печери Тернопільщини** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 60–61.
364. **Печерний храм у селі Рукомиш Буцацького району** / О. В. Волік, Й. М. Свинко // Там само. – С. 61–62.
365. **Печерний ранньохристиянський храм у селі Стінка Буцацького району** / О. В. Волік, Й. М. Свинко, Т. І. Яворський // Там само. – С. 62.
366. **Пісковик Теробовлянський** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 90.
367. **Пісковик фонтенбловський (піщанистий кальцит)** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 90–91.
368. **Подільська височина** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 103.
369. **Подільське горбогір'я (Опілля)** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 103–104.
370. **Полянський Юрій** / Ю. Малеев, Б. Пиндус, Й. Свинко // Там само. – С. 115.
371. **Проблематичні крем'яні утворення** / Й. М. Свинко // Там само. – С. 144.
372. **Самець – річка** / Й. Свинко // Там само. – С. 224–225.
373. **Серет – річка** / Й. Свинко // Там само – С. 251.
374. **«Сім джерел»** / Й. Свинко // Там само. – С. 263.
375. **Скелі Франка** / Й. Свинко // Там само. – С. 276.
376. **Складчастість нижньотортонських пісковиків** / Й. Свинко // Там само. – С. 278.
377. **Скородинський став** / Й. Свинко, П. Чайка // Там само. – С. 281.
378. **Скупчення кристалів піщанистого кальциту в нижньосарматських відкладах** / Й. Свинко // Там само. – С. 286.
379. **Скупчення решток плейстоценових тварин** / Й. Свинко // Там само. – С. 286.
380. **Стави** / Й. Свинко // Там само. – С. 325.
381. **Ставки і водосховища** / Й. Свинко // Там само. – С. 325–326.
382. **Стіжок (Замкова гора)** / І. Ленків, Й. Свинко // Там само. – С. 354.
383. **Стрипа – річка** / В. Парацій, Й. Свинко // Там само. – С. 362.
384. **Стрілка – річка** / Й. Свинко // Там само. – С. 363.
385. **Студенка – річка** / Й. Свинко // Там само. – С. 367.

-
386. **Сучасні тектонічні рухи Земної кори на Тернопільщині** / Й. Свинко // Там само. – С. 375.
387. **Східна Золота Липа (Поморянська)** / Й. Свинко // Там само. – С. 376.
388. **Тайна** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 379.
389. **Татаринів Костянтин Андрійович** / Й. Свинко // Там само. – С. 386.
390. **Теребовлянський пісковик** / Й. Свинко // Там само. – С. 397.
391. **Тернопільське плато** / Й. Свинко // Там само. – С. 419.
392. **Тесля Іван Якович** / Й. Свинко, Б. Пиндус // Там само. – С. 440–441.
393. **Товтрової гряди ділянка** – пам'ятка природи місцевого значення / Й. Свинко // Там само. – С. 457.
394. **Травертини (вапнякові туфи)** / Й. Свинко // Там само. – С. 463–464.
395. **Травертинові відклади Поділля** : монографія. / О. Волік, Й. Свинко. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. – 144 с.
396. **Трохимчук Степан Васильович** / Р. Баран, Й. Свинко, Г. Яворський // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 3 : П–Я. – Тернопіль : Збруч, 2008. – С. 472.
397. **Унікальні ботаніко-геологічні об'єкти східної частини Опілля та їх наукове значення** / П. М. Дем'янчук, Й. М. Свинко // Опілля як етноісторична цілісність : матеріали наук.-теор. конф., м. Бережани, 12 жовтня 2006 р. / редкол.: В. Бушта [та ін.] ; Державний історико-архітектурний заповідник у м. Бережани. – Тернопіль : Джура, 2008. – С. 90–95.
398. **Улашківська карстова печера** / І. Бай, Й. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 3 : П–Я. – Тернопіль : Збруч, 2008. – С. 494.
399. **Ценівка** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 570–571.
400. **Циганка (Циганська)** – річка / Й. Свинко // Там само. – С. 573.
401. **Черча** – гора / Й. Свинко // Там само. – С. 596.
402. **Шевчук Світлана Михайлівна** / Й. Свинко // Там само. – С. 631.

2009

403. **Богущкий Андрій Боніфатійович** / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 : А–Я (дод.). – С. 61.
404. **Геологічний музей** / Б. І. Мельничук, Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 : А–Я (дод.). – С. 139–140.
405. **Дністровський каньйон – основа перспективного національного природного парку** / Й. Свинко // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2009. – № 32 (серп.). – С. 9–10 : фото.
406. **Крейдовий період історії землі на Тернопільщині** / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 : А–Я (дод.). – С. 313–314.
407. **Лазаренко Євген Костянтинович** / Й. Свинко, О. Турик // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 : А–Я (дод.). – С. 336.
408. **Підземні води у Тернополі** / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 : А–Я (дод.). – С. 464.

-
409. **Сарматське море на Тернопільщині** / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 : А–Я (дод.). – С. 534.
410. **Силурійське море на Тернопільщині** / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 : А–Я (дод.). – С. 553.
411. **Харсекін Олексій Іудович** / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 : А–Я (дод.). – С. 664.
412. **Четвертинний період і Тернопільщина** / Й. М. Свинко // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 : А–Я (дод.). – С. 690.
413. **Дністровський каньйон – природний геологічний музей** / Й. М. Свинко // Дністровський каньйон – унікальна територія туризму : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф., Тернопіль, 2009) / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. – С. 43–47.
414. **Професор Мирон Зарицький у моїй пам'яті** / Й. М. Свинко // Вони мислили Україною : науковий збірник урочистої академії, присвяч. 120-річчю від дня народж. видатного вченого, математика, педагога професора Мирона Зарицького та світлій пам'яті чільних подвижників нац.-визвольної боротьби в лавах ОУН-УПА подружжя Катерини Зарицької та Миколи Сороки. – Тернопіль, 2009. – С. 29–31.
415. **Травертинові скелі – окраса Дністровського каньйону** / Й. М. Свинко // Дністровський каньйон – унікальна територія туризму : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Тернопіль, 2009) / Й. М. Свинко, О. В. Волік, О. Д. Музика. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. – С. 60–66.

2010

416. **Дослідження травертинових відкладів Поділля: підсумки і перспективи** / О. В. Волік, Й. М. Свинко // Природно-заповідний фонд України – минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. присвяченої 20-річчю природного заповідника «Медобори» (сmt. Гримайлів, 26–28 травня 2010 р.). – Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. – С. 156–159.
417. **Природа Тернопілля в геологічному минулому (за 570 млн. років)** / Йосип Свинко ; ред. В. Хіхловський. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. – 96 с. : іл.
418. **Професор Юрій Полянський** / [Й. Свинко автор біографії та наукової діяльності Ю. Полянського] ; за ред. проф. Олега Шаблія ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Геогр. коміс. наук. т-ва ім. Шевченка, Львів. від. Укр. геогр. т-ва. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2010. – 376, [16] с. : рис., табл., фотогр. – (Постаті українського землезнання). – Назва обкл. : Юрій Полянський, професор.

2011

419. **Витоки ландшафтознавчих досліджень в Україні** : до 55 річниці II Всесоюзної наради з питань ландшафтознавства у Львові (1956 р.) / М. Питуляк, Й. Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Брич В. Я., Заставецька О. В. [та ін.]. – Тернопіль, 2011. – Вип. 2 (30). – С. 21–25.

-
420. **Вища Волинська (Крем'янецька) гімназія та ліцей: розвиток освіти й вивчення природи Волині та північного Поділля за 1805–1914 роки** / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Брич В., Заставецька О., Іщук С. [та ін.]. – Тернопіль, 2011. – Вип. 1 (29). – С. 3–8.
421. **Вони були першими** : до 30-річчя набору абітурієнтів та 25-річчя першого випуску вчителів географії у Тернопільському державному педагогічному інституті / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Брич В. Я., Заставецька О. В., Іщук С. І. [та ін.]. – Тернопіль, 2011. – Вип. 2 (30). – С. 16–20.
422. **Геологія з основами геохімії та палеонтології** : посібник для студ. хім. та біол. спец. вищ. навч. закл. / Йосип Свинко, Мирослав Сивий. – Вид. 2-ге, допов. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – 384 с.
423. **Західно-Подільське горбогір'я як географічний екотон** : монографія / П. М. Дем'янчук, Й. М. Свинко. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2011. – 208 с.
424. **Зміна природи Перемишльського Підгір'я після депортації українців з його території в 1945–1947 роках** : до 65-річчя подій / Йосип Свинко // Історія української географії : всеукраїнський наук.-теоретичний часопис / редкол.: О. І. Шаблій, О. В. Заставецька, І. Л. Дітчук. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – Вип. 24. – С. 28–34.

2012

425. **Геологічний музей** : путівник : 20-річчя створення / авт.-уклад.: Й. Свинко, П. Дем'янчук. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – 52 с.
426. **Дослідник Поділля, Західного Полісся та Аргентини** : до 120-річчя від дня народження професора Юрія Полянського / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Брич В. Я., Заставецька О. В., Іщук С. І. [та ін.]. – Тернопіль, 2012. – Вип. 1 (31). – С. 244–246
427. **Життя у творчому горінні** : до 100-річчя від дня народження організатора геологічного факультету, ректора Львівського національного університету імені Івана Франка, академіка Євгена Костянтиновича Лазаренка / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Андрейчук В., Брич В. Я., Голосов В. М. [та ін.]. – Тернопіль, 2012. – Вип. 3 (33). – С. 237–240.
428. **Природа Хмельниччини в геологічному минулому** : за 680 млн. років / Й. М. Свинко ; ред. В. Хіхловський. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2012. – 96 с. : іл.

-
429. **Розвиток природничо-географічної освіти в м. Кременці у 1940–1969 рр.** : знахідки, традиції, проблеми та перспективи / Йосип Свинко // Вища педагогічна освіта в Кременці 1940–1990 рр. : матеріали регіональної наук.-практ. конф. / за ред.: Ломаковича А. М., Фурман О. А. – Жовква : Місіонер, 2012. – С. 88–100.
430. **Слово про вчителя** : до 100-річчя від дня народження професора Д. П. Резвого) / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Андрейчук В. [та ін.]. – Тернопіль, 2012. – Вип. 3 (33). – С. 241–242.
431. **Унікальні геологічні об'єкти Дністровського каньйону, наукове, пізнавальне та культурно-естетичне значення** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук // Туристичні ресурси як чинник розвитку території : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.-семінару, 9–10 груд. 2011 р. / редкол.: О. В. Заставецька, І. Г. Денисюк, С. П. Кузик, Г. Б. Головка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – С. 139–144.
432. **Ярослав Окуневський – адмірал, очільник медичної служби військово-морського флоту Австро-Угорщини, мандрівник, письменник** / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Брич В. Я., Іщук С. І., Заставецька О. В. [та ін.]. – Тернопіль, 2012. – Вип. 1 (31). – С. 3–9.

2013

433. **Антропогенна евтрофікація Тернопільського ставу: результати аналізу непилкових поліноморфів** / О. Волік, Ф. М. Маккартлі, Свинко, Н. Волік // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Андрейчук В., Брич В. Я., Голосов В. М. [та ін.]. – Тернопіль : [Тайп], 2013. – Вип. 1 (34). – С. 16–19.
434. **Видатний український мореплавець початку ХІХ століття** : до 240-річчя від дня народження Юрія Лисянського / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Андрейчук В., Брич В. Я., Голосов В. М. [та ін.]. – Тернопіль, 2013. – Вип. 2 (35). – С. 10–15.
435. **Витоки охорони природи і комплексного вивчення природних ресурсів Поділля** : до 50-річчя першої міжвузівської наукової конференції по вивченню природних ресурсів Поділля в Кременецькому державному педагогічному інституті (22–28 травня 1963 року) / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол. : Андрейчук В., Брич В., Голосов В. [та ін.]. – Тернопіль, 2013. – Вип. 1 (34). – С. 262–265.
436. **Геологічний музей Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка як осередок навчання та виховання студентської і учнівської молоді** / Й. Свинко, П. Дем'янчук // Збірник праць Тернопільського осередку НТШ / відп. ред. М. Андрейчин. – Тернопіль : Терно-граф, 2013 – Т. 8 : Музеї Тернопільщини. – С. 433–446.

-
437. **Геологія з основами геохімії та палеонтології** : посібник для студ. хім. та біол. спец. вищ. навч. закл. / Йосип Свинко, Мирослав Сивий. – Вид. 2-ге, допов. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – 384 с.
438. **Дністровський каньйон очима допитливих** : фотоальбом / Й. М. Свинко. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2013. – 64 с. : іл.
439. **Екосистема зарегульованої водойми в умовах урбонавантаження (на прикладі Тернопільського водосховища)** : [монографія] / В. В. Грубінко, Г. Б. Гуменюк, Й. М. Свинко [та ін.] ; ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. – 202 с. : іл.
440. **Життя, присвячене науці** : до 180-річчя від дня народження визначного дослідника Сибіру, уродженця м. Кременця, Олександра Лаврентійовича Чекановського / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Андрейчук В., Брич В. Я., Голосов В. М. [та ін.]. – Тернопіль : Тайп, 2013. – Вип. 1 (34). – С. 257–261.
441. **Перший західноукраїнський геолог Юліан Медвецький** : до 95-річчя з дня смерті / Йосип Свинко // Палеонтологічний збірник. – 2013. – № 45. – С. 129–136.
442. **Про попередні результати досліджень палеомалакофауни міоценових відкладів Яру Жаб'як** / Дем'янчук І. П., Свинко Й. М., Дем'янчук П. М. // Подільські читання (Географія. Біологія. Екологія. Охорона природи) : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 23–24 травня 2013 року. – Тернопіль : Тайп, 2013. – С. 17–21.
443. **Талановитий організатор навчально-виховного процесу** : до 90-річчя від дня народження декана геологічного факультету Львівського національного університету ім. І. Франка Леоніда Івановича Колтуна (1958–1965 та 1969–1972) / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Андрейчук В., Брич В. Я., Голосов В. М. [та ін.]. – Тернопіль, 2013. – Вип. 2 (35). – С. 258–260.

2014

444. **Геологічна унікальність та екологічні проблеми Тернопільської області** / Й. М. Свинко // Сучасні досягнення екології та їх імплементація у природничу освіту : матеріали наук.-метод. семінару, 24 квітня 2014 р. / за ред. В. В. Грубінка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 22–29.
445. **Геологія Тернопілля у світлинах** : фотоальбом / Й. М. Свинко. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2014. – 80 с.
446. **Природа і населення Тернопільщини** / О. В. Заставецька, Й. М. Свинко // Тернопільщина. Історія міст і сіл : у 3 т. / редкол.: О. Сиротюк, В. Хоминець, Л. Бицюра [та ін.]. – Тернопіль : Терно-граф, 2014. – Т. 1. – С. 11–14.

2015

447. **Ямна: Знищене село Перемишльського краю (природа, історія, спогади)** / Й. М. Свинко. – Вид. 2-ге, допов. – Тернопіль : Астон, 2015. – 228 с. : фото.

2016

448. **Роман Теодорович Гром'як у моїх спогадах** / Й. М. Свинко // Вертепи долі : спогади про Романа Гром'яка / упоряд.: Зоряна Лановик, Мар'яна Лановик. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. – С. 20–29.

2017

449. **Цікава геологія Тернопілля** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук, О. В. Волік. – Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2017. – 122 с.
450. **Геологія міста Тернополя та його околиць: інженерно-геологічний та екологічний аспект** / Свинко Й. М., Дем'янчук П. М., Волік О. В., Гулик С. В., Гавришок Б. Б. – Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2017. – 84 с.
451. **З історії створення та розвитку Тернопільського відділу географічного товариства України** / Свинко Й. М., Дем'янчук П. М., Царик Л. П. // Вісник Тернопільського відділу Українського географічного товариства. – Тернопіль, 2017. – Вип. 1, № 1 – С. 11–21.

2018

452. **Цікава палеонтологія Тернопілля** / Свинко Й. М., Дем'янчук П. М., Волік О. В., Гулик С. В. – Тернопіль – Ватерлу : ФОП Осадца Ю. В., 2018. – 112 с.
453. **Геологічна будова, палеогеографія та геологічні пам'ятки Тернопільської області** : навчальний посібник / Свинко Й. М., Дем'янчук П. М., Волік О. В., Гулик С. В. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 228 с.
454. **Сучасні геологічні процеси та їх вплив на стійкість житлових та архітектурно-історичних будівель міста Тернополя** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук, С. В. Гулик // Вісник Тернопільського відділу Українського географічного товариства. – Тернопіль, 2018. – Вип. 2, № 2. – С. 16–24.

2019

455. **Розвиток охорони природи в Тернопільській області в 60-90-х роках ХХ століття** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук // Актуальні проблеми дослідження довкілля. Збірник наукових праць (за матеріалами VIII Міжнар. наукової конференції, присвяченої 10-річчю створення Гетьманського національного природного парку, 24–26 травня 2019 р., м. Суми) / ред. кол. : Шейко В. І., Касьяненко Г. Я., Литвиненко Ю. І. [та ін.]; Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. – С. 119–124.

-
456. **Нарис з історії дослідження неотектоніки Західного Поділля** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук // Туризм, географія, краєзнавство: актуальні проблеми теорії і практики : матеріали Міжнар. науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 16–17 травня 2019 р.). – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. – С. 196–204.
457. **Геологія та рідкісні мінеральні утворення Тернопільської області** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук, Б. Б. Гдаль. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. – 84 с.

2020

458. **Геологічні пам'ятки Тернопільської області** / Й. М. Свинко, О. В. Волік, П. М. Дем'янчук, Б. Б. Гдаль. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2020. – 88 с.

2021

459. **Геологічна унікальність Тернопільської області** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук. – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2021. – 176 с.
460. **Геологічному музею Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка – 30 років!** / П. М. Дем'янчук, М. Я. Сивий, Й. М. Свинко // Вісник Тернопільського відділу Українського географічного товариства. – Тернопіль : СМП «Тайп», 2021. – № 5 (вип. 5). – С. 99–103.
461. **Основні етапи палеогеографічного розвитку Тернопільської області** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук, Б. Б. Гдаль // Краєзнавчі дослідження на Тернопільщині / відп. ред. М. Андрейчин ; Тернопільський осередок НТШ. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2021. – С. 11–41.
462. **Основні етапи палеогеографічного розвитку Тернопілля** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук, Б. Б. Гдаль // Вісник Тернопільського відділу Українського географічного товариства. – Тернопіль : Тайп. №5 (вип. 5). 2021. – С. 7–21.

2022

463. **Роль Миколи Чайковського у формуванні мережі заповідних територій та об'єктів Тернопільської області** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук // Суспільство і природа: від минулого до майбуття (до 100-річчя від дня народження Миколи Чайковського : матеріали Всеукраїнської наукової конференції (м.Тернопіль, 6 вересня 2022 р.). – Тернопіль : Тернопільський обласний краєзнавчий музей, 2022. – С. 5–9.
464. **Розвиток охорони природи в Тернопільській області** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук // Микола Чайковський організатор заповідної справи на Тернопільщині : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2022. – С. 10–16.

2023

465. **Кременецькі гори (геолого-геоморфологічний нарис)** / Й. М. Свинко, П. М. Дем'янчук, Б. Б. Гдаль. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. – 88 с.
466. **Про малакофауну міоценових відкладів яру Жаб'як** / П. М. Дем'янчук, Й. М. Свинко, І. П. Дем'янчук, Н. М. Турецька // Професор Ольга Заставецька – вчена, педагог, організатор географічної науки» (до 70-ої річниці від дня народження вченої): збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (27 квітня 2023 р., м. Тернопіль). – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. – С. 125–135.

2024

467. **Травертини (вапнякові туфи) в колекції геологічного музею Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка** / П. Дем'янчук, Й. Свинко, Б. Гавришок // Геотуризм : практика і досвід : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (25-28 квітня 2024, Львів). – Львів : Каменяр, 2024. – С. 134–137.
468. **Neotectonics and its reflection in the relief of the Western-Podillia Hills (Ukraine)** / Petro Demyanchuk, Yosyp Svyanko, Iona Demianchuk // Problems of Science and Technology : the Search for Innovative Solutions : XXIII International scientific and practical conference (May 15–17, 2024). – Munich, Germany : International Scientific Unity, 2024. – S. 49–58.

Рецензії, відгуки на книги Й. М. Свинка

469. **Геологія Тернопілля у світлинах** // Літературний Тернопіль. – 2015. – № 4. – С. 21 : фото. – (Поличка бібліофіла). – Рец. на кн. : Геологія Тернопілля у світлинах / Й. Свинко. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2015. – 80 с.
470. **Лінчевська С. Йосип Свинко у своїй книзі об'єднав минуле та сучасність** : [про книгу «Нарис про природу Тернопільської області: геологічне минуле, сучасний стан»] / С. Лінчевська // Місто. – 2008. – 5 берез. – С. 6 : фото.
471. **Мельничук Б. Геологія Тернопілля у світлинах** : [відгук на книгу терноп. науковця Й. Свинка] / Б. Мельничук // Вільне життя плюс. – 2015. – № 50 (26 черв.). – С. 1. – (Щойно з друку).
472. **Мороз В. Книгу збирав 48 років** : [про книгу Й. Свинка «Нарис про природу Тернопільської області: геологічне минуле, сучасний стан»] / В. Мороз // 20 хвилин. – 2008. – 3 берез. – С. 3 : фото
473. **Шостак Н. Цікаве про Тернопільщину** : [вийшла з друку книга Й. Свинка «Нарис про природу Тернопільської області, геологічне минуле, сучасний стан»] // Вільне життя. – 2008. – 31 трав. – С. 5. – (Книжкові новинки).

Інтерв'ю Й. М. Свинка

474. **«З кожної експедиції привозив валізу каміння»** : бесіда з терноп. географом Йосипом Свинком / провела Вікторія Матола // Експрес. – 2008. – 3–10 квіт. – С. 4 : фото. кол. – (Тернопільські новини).
475. **Про таємничі підземні галереї міста знає Йосип Свинко** : інтерв'ю з Й. Свинком / провела Ольга Попова // Тернопіль вечірній, 2012. – 10 серп.
476. **«Роблю те, що мені подобається...»** : професію геолога Йосип Свинко обрав свідомо, адже ще у дитинстві на Прикарпатті він із ровесниками шукав золото : [бесіда з відомим географом Йосипом Свинком / провів Володимир Мороз // 20 хвилин. – 2009. – 4 груд. – С. 10 : фото.
477. **У місті пора відкривати підземні галереї** : інтерв'ю з проф. ТНПУ ім. В. Гнатюка Йосипом Свинком : [про підземелля Тернополя] / провела Інна Сирник // Тернопіль вечірній. – 2012. – № 29 (8 серп.). – С. 5 : фотогр. кол. – (Особистості).
478. **Чому створили Тернопільський став: історія та легенди про підземні переходи від науковців ТНПУ** [Електронний ресурс] : насправді жодного підземного ходу не було, бо не існувало ... довів тернопільський геолог професор ТНПУ Йосип Свинко/ Пастир Аліна // Файне місто : сайт. – Тернопіль, 2020. – Режим доступу: <https://fainemisto.tv/istoriyi/41961-chomu-stvoryly-ternopilskyj-stav-istoriya-ta-legendy-pro-pidzemni-perehody>, вільний. Назва з екрана
479. **«Я по блату ніколи не йшов...»** : [інтерв'ю з терноп. вченим-геологом Йосипом Свинком / провів Володимир Мороз // RIA плюс. – 2014. – № 42 (15 жовт.). – С. 10 : фотогр. кол.

Публікації про життя та діяльність Й. М. Свинка

480. **Богущий А. Відомий природодослідник Поділля (до 80-ліття професора Йосипа Свинка)** / Богущий А., Томенюк О. // Вісник Львівського університету. Сер. Географічна. – Львів, 2014. – Вип. 47. – С. 320–322.
481. **Бочарова Л. За його підручниками навчається Україна** : [до 80-річчя від дня народження і 55-річчя наукової, педагогічної і громадської діяльності Йосипа Михайловича Свинка] / Людмила Бочарова // Вільне життя. – 2014. – 3 жовт. (№ 80). – С. 6.
482. **Вихрущ А. Свинко Йосип Михайлович** / А. Вихрущ, В. Штокало // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 3 : П–Я. – Тернопіль : Збруч, 2008. – С. 233.
483. **Заморська Л. Йосипу Свинку – 75 років** : у краєзнавчому музею з нагоди ювілею ученого відкрили виставку, де представлені фотографії, наукові праці й документи // 20 хвилин : Тернопільська газета. – 2009. – 10 жовт.

-
484. **Ковалишин Д. Професор Йосип Свинко – вчений, педагог, громадський діяч** : (з нагоди 75-річчя від дня народження) // Історія української географії : всеукраїнський науково-теоретичний часопис / редкол.: О. І. Шаблій, О. В. Заставецька, І. Л. Дітчук. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. – Вип. 20. – С. 135–140.
485. **Мороз В. На одній роботі – 50 років** : [про академіка Укр. екологічної Академії наук, голову Терноп. суспільно-культурного т-ва «Надсяння» Й. Свинка] / В. Мороз // 20 хвилин. – 2010. – 8 жовт. – С. 6 : фото. кол.
486. **Професор Йосип Михайлович Свинко – фундатор географічної науки на Тернопільщині** : (з нагоди 80-річчя) / ТНПУ ім. В. Гнатюка ; колектив каф. географії та метод її викладання // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: Андрейчук В., Брич В. Я., Голосов В. М. [та ін.]. – Тернопіль : [Тайп], 2014. – Вип. 2 (37). – С. 197–198.
487. **Професору Йосипу Свинку – сімдесят** // Історія української географії. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. – Вип. 10. – С. 106–108.
488. **Професору Йосипу Свинку 70 років** / редколегія наукового часопису // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. – 2004. – Вип. 3 (7). – С. 209–210.
489. **Професор Йосип Михайлович Свинко. Про переломні моменти у житті** [Електронний ресурс] : першому геологу Тернопільщини, легенді географічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Йосипові Свинку – 86 років! / Тернопільський обласний краєзнавчий музей. – Опубліковано на YouTube каналі 02 жовтня 2020. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=FGGr69E5B-jo&ab_channel=%D0%A2%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%BF%D1%96%D0% (дата звернення 7.10.2020), вільний
490. **Світила факультету** : 5 жовтня факультет святкував 50-ти річчя наук.-пед. діяльності Йосипа Михайловича Свинка / інформацію зібрали О. Прокопчук, Р. Головата // Мапа : інформ.-пізнавальна газета студ. геогр. ф-ту ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль. – 2010. – № 1 (11). – С. 1–2.
491. **Службовий портрет 50-річчя сумлінної праці у Тернопільському національному педагогічному університеті професора Йосипа Свинка** / редколегія наукового часопису // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Географія / редкол.: В. Я. Брич, О. В. Заставецька, С. І. Ішук [та ін.]. – Тернопіль : Тайп, 2010. – Вип. 2 (28). – С. 279–280.
492. **Кафедра фізичної географії** : довідник / за ред. проф. Сивого М. Я. – Тернопіль : Колірпринт, 2010. – С. 20–21.
493. **Дем'янчук П. Наші славні НТШівські ювіляри. Йосип Свинко** / Дем'янчук П., Гулик С. // Вісник НТШ. Число 62. Осінь-зима. – Львів, 2019. – С. 90–91.

-
494. **Дем'янчук П. М. Професор Свинко – учений і педагог вищої школи** (до 85-річчя від дня народження) / П. Дем'янчук // Вісник Тернопільського відділу Українського географічного товариства. – Тернопіль, 2019. – Вип. 3. – С. 4–6.
495. **Свинко Йосип Михайлович** // Кафедра географії та методики її навчання: історія становлення, сьогодення, персоналії: довідник. – Тернопіль: Тайп, 2016. – С. 15–16.
496. **Дем'янчук П. М. Слово про Вчителя** (до 85-ліття професора Йосипа Михайловича Свинка) / П. М. Дем'янчук // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Географія. № 2 (47). – Тернопіль: СМП «Тайп», 2019. – С. 186–192.
497. **Свинко Йосип Михайлович** // Геологи і географи Тернопільщини / упоряд. М. Сивий; редактор П. Дем'янчук. – Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. – С. 269–271.

Бібліографія

498. **Йосип Свинко** : бібліографічний покажчик / уклад. : С. В. Гулик, П. М. Дем'янчук; авт. передм. : М. О. Алексієвець, А. Б. Богущкий, Д. І. Ковалишин, Л. П. Царик; бібліогр. ред. О. Я. Кульчицька; відп. за вип. О. Б. Конончук. – 2-ге вид., допов. – Тернопіль: ТНПУ, 2009. – 90 с. – (Українська бібліографія: бібліогр. вчених ТНПУ ім. В. Гнатюка).
499. **Йосип Свинко** : бібліографічний покажчик / уклад.: С. В. Гулик, П. М. Дем'янчук, В. О. Штокало; авт. передм. : М. О. Алексієвець, А. Б. Богущкий, Д. І. Ковалишин, Л. П. Царик. – Тернопіль: ТНПУ, 2004. – 60 с. – (Укр. бібліографія).
500. **Йосип Свинко – відомий вчений геолог, географ і педагог** : біобібліогр. покажчик / укладач і бібліогр. ред. О. Я. Кульчицька; авт. передм. : М. О. Алексієвець, А. Б. Богущкий, Д. І. Ковалишин, Л. П. Царик. – Тернопіль: Терно-граф, 2016. – 128 с. – (Бібліографія вчених ТНПУ ім. Гнатюка).
501. **Фундатор географічної науки на Тернопіллі (до 85-ліття професора Йосипа Михайловича Свинка)** : біобібліографічний покажчик / уклад.: О. Я. Кульчицька, П. М. Дем'янчук. – Тернопіль: Осадца Ю. В., 2019. – 132 с. – (Бібліографія вчених ТНПУ ім. В. Гнатюка).
502. **Виставка «Фундатору та легенді географічного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка професору Йосипові Свинку – 90»** [Електронний ресурс] / Тернопільський обласний краєзнавчий музей: офіційний сайт. – Електон. текст. дані (1 файл). – Тернопіль, 2024. – URL: <https://tokm.com.ua/novyny/vystavka-fundatoru-ta-legendi-geografichnogo-fakultetu-tnpu-im-v-gnatyuka-profesoru-josypovi-svynku-90.html>, вільний. – Назва з титул. екрана.

УЧАСТЬ У НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ, НАРАДАХ, З'ЇЗДАХ, СЕМІНАРАХ ТА СИМПОЗИУМАХ

1963

1. Міжвузівська конференція по вивченню природних ресурсів Поділля. Кременець, 22–28 травня 1963 р.

1964

2. І з'їзд Географічного товариства УРСР. Київ, 21–24 березня 1964 р.
3. Міжобласна наукова конференція з охорони природи. Львів, 10–12 грудня 1964 р.

1965

4. Конференція-зустріч випускників геологічного факультету Львівського державного університету ім. І. Франка (1945-1965). Львів, 15–18 грудня 1965 р.

1969

5. Ювілейна науково-теоретична конференція, присвячена 130-річчю з дня народження Миколи Михайловича Пржевальського. Кременець, 12–13 квітня 1969 р.

1970

6. Всеукраїнська наукова конференція молодих вчених, присвячена 100-річчю від дня народження В. І. Леніна «Охорона природи та раціональне використання природних ресурсів УРСР». Київ, 1970 р.
7. ІІ з'їзд Географічного товариства УРСР. Львів, 1–4 червня 1970 р.
8. Наукова конференція-зустріч випускників геологічного факультету на тему: «Застосування нових методів в практиці геологічних досліджень». Львів, 9–12 грудня 1970 р.

1971

9. Науково-практична конференція з проблем раціонального використання та охорони поверхневих та підземних вод. Тернопіль, 12 лютого 1971 р.
10. Наукова конференція з вивчення четвертинного періоду. Львів, 13 лютого 1971 р.
11. Наукова конференція з проблем вивчення неотектонічних та сучасних рухів земної кори. Львів, 6 квітня 1971 р. (Засідання секції географічного товариства).
12. Науково-виробнича конференція з питань вивчення, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів Поділля та Прикарпаття. Тернопіль, 18–20 листопада 1971 р.

1972

13. Засідання четвертинної комісії. Львів, 21 березня 1972 р.
14. Семінар лекторів товариства «Знання». Ашхабад, 28–31 жовтня 1972 р.

1973

15. Науково-практична конференція з проблем вузівської педагогіки та спеціальних методик. Тернопіль, 22 січня 1973 р.
16. Республіканська нарада з проблеми «Тектоніка і корисні копалини заходу Української РСР». Львів, 24–26 вересня 1973 р.

1974

17. Охорона природи та раціональне використання природних ресурсів у західних областях УРСР. Львів, 29–30 жовтня 1974 р.

1975

18. III з'їзд Географічного товариства УРСР. Харків, 31 березня – 2 квітня 1975 р.
19. Республіканський семінар ректорів народних університетів «Природа». Кіровоград, 19-21 листопада 1975 р.

1976

20. Науково-практична конференція з проблем вузівської педагогіки та фахових методик. Тернопіль, 28–30 січня 1976 р.
21. Нарада-семінар завідувачів кафедрами біологічних спеціальностей педагогічних інститутів. МДУ, Москва, 24 травня – 5 червня 1976 р.
22. Всесоюзна нарада з вивчення крайових утворень материкових зледенінь. Київ, 5–14 вересня 1976 р.
23. Конференція-зустріч випускників геологічного факультету Львівського державного університету ім. І. Франка. Львів, 16–19 жовтня 1976 р.

1977

24. Всесоюзна нарада з тектоніки. Геологічний інститут АН СРСР. Москва, 2 лютого 1977 р.
25. Всесоюзна нарада з вивчення сучасних рухів земної кори. Львів, 18–19 травня 1977 р.
26. Республіканська науково-технічна конференція «Охорона, відтворення і раціональне використання ґрунтово-рослинних ресурсів Української РСР». Київ, 7–12 вересня 1977 р.

1978

27. Всесоюзний семінар-нарада голів місцевих комітетів профспілки навчальних закладів (університети, педагогічні інститути). Москва, 13–17 березня 1978 р.
28. Наукова конференція «Природні ресурси Карпат і Придністров'я, питання їх раціонального використання і охорони». Чернівці 1978 р.

1979

29. Семінар з охорони природи. Київ, ботсад, 22–24 травня 1979 р.

1980

30. Республіканська нарада з охорони надр. Керч, 24–26 вересня 1980 р.

-
31. Всесоюзна науково-практична конференція з проблем екологічної освіти і виховання в середній школі. Таллін, 1–3 жовтня 1980 р.
32. Республіканська нарада-семінар з охорони природи. Ніжин, 12–13 листопада 1980 р.
33. Обласна наукова-теоретична конференція «Організація раціонального використання водних ресурсів на підприємствах Тернопільської області». Тернопіль, 12 грудня 1980 р.

1981

34. Звітно-виборний республіканський пленум по туризму. Київ, 21 лютого 1981 р.

1982

35. Всесоюзний семінар голів федерацій туризму. Ленінград, 15–19 березня 1982 р.
36. Всесоюзна нарада «Проблеми неотектоніки і сучасної динаміки літосфери». Таллін, 26–29 квітня 1982 р.
37. III-я Всесоюзна карстово-спелеологічна нарада. Москва, 1–3 жовтня 1982 р.

1983

38. Ювілейна наукова конференція, присвячена 100-річчю географії у Львівському державному університеті ім. І. Франка. Львів, 17 травня 1983 р.
39. Республіканська нарада-семінар з охорони природи. Харків, 8–10 вересня 1983 р.
40. Республіканська науково-практична конференція «Актуальні проблеми охорони навколишнього природного середовища». Запоріжжя 20–21 вересня 1983 р.
41. Всесоюзна нарада-семінар завідувачів географічних кафедр педінститутів. Єреван, 23–30 листопада 1983 р.

1984

42. XXVII міжнародний геологічний конгрес. Москва, 4–14 серпня 1984 р.
Республіканський семінар з охорони природи. Черкаси, 19–20 вересня 1984 р.
43. Республіканська наукова конференція «Географічні основи раціонального природокористування». Канів, 20–21 вересня 1984 р.

1985

44. V з'їзд географічного товариства УРСР. Сімферополь, березень 1985 р.
45. Всесоюзний семінар «Молодь – охороні природи». ВДНГ. Москва, 27–28 травня 1985 р.
46. Республіканський семінар з охорони природи. Тернопіль, 19 липня 1985 р.

1986

47. Всесоюзний семінар «Вдосконалення форм і методів навчання». НДІЗ і МН. Москва, 7–8 січня 1986 р.

-
48. Всесоюзна наукова конференція «М. В. Ломоносов і значення його діяльності для розвитку освіти». Архангельськ, 8–16 вересня 1986 р.
49. Перша всесоюзна конференція «Проблеми соціальної екології». Львів, 1–3 жовтня 1986 р.
50. Всесоюзна нарада з проблеми геоморфологічної кореляції – XVIII пленум геоморфологічної комісії АН СРСР. Тбілісі, 10–16 листопада 1986 р.

1987

51. VI республіканська наукова конференція «Картографічне забезпечення основних напрямків економічного і соціального розвитку Української РСР і її регіонів». Чернівці, 17–18 вересня 1987 р.
52. Всесоюзна нарада «Проблеми вивчення екології і охорони печер». Київ, 27–29 жовтня 1987 р.

1988

53. Всесоюзна нарада завідувачів кафедр економічної географії. Москва, 26–27 січня 1988 р.
54. Міжнародний науково-практичний семінар з питань удосконалення природоохоронної освіти і виховання учнівської та студентської молоді. Івано-Франківськ, 27–28 травня 1988 р.
55. Всесоюзний семінар з обміну досвідом роботи комітетів і секцій центральних провінцій ВНТТ, республіканських, крайових і обласних правлінь Союзу НТТ по темі: «Маловідхідні і безвідхідні технології – головний фактор охорони навколишнього середовища». Москва, ВДНГ СРСР, 2–4 вересня 1988 р.
56. Удосконалення природоохоронної освіти і виховання учнівської і студентської молоді в світі вимог реформ загальноосвітньої і професійної школи. Мелітополь, 22–25 вересня 1988 р.
57. Республіканський семінар з охорони геологічного середовища і раціонального використання надр. Кривий Ріг, 21–23 вересня 1988 р.
58. Науково-практична конференція «Дидактичні проблеми підготовки вчительських кадрів». Тернопіль, 27–28 вересня 1988 р.
59. Республіканська нарада по захисту ґрунтів. Київ, с. Чабани науково-дослідний інститут, 31 жовтня 1988 р.

1989

60. Всесоюзна координаційна нарада з вдосконалення шкільної географічної освіти. Тернопіль, 16–17 травня 1989 р.
61. Республіканська наукова конференція «Роль ботанічних садів в охороні і збагаченні рослинного світу», присвячена 150-річчю Ботанічного саду ім. академіка А. В. Фоміна. Київ, травень 1989 р.
62. Республіканська науково-технічна конференція «Розвиток лісового господарства в західних областях УРСР за роки радянської влади». Львів, 13–15 червня 1989 р.

-
63. Міжреспубліканський семінар «Охорона і раціональне використання геологічного середовища в регіонах інтенсивного господарського освоєння УРСР і півдня РРФСР». Київ, 19–21 вересня 1989 р.
64. Розвиток освіти і культури в західних областях УРСР (1939–1989 рр.). Тернопіль, 1989 р.

1990

65. I з'їзд Української екологічної асоціації «Зелений світ». Київ, 28–29 жовтня 1989 р.
66. Науково-практична конференція «Розвиток педагогічної освіти і науки в західних областях України». Тернопіль 1990 р.
67. Обласна науково-практична конференція «Зміст, форми і методи самостійної роботи студентів». Тернопіль, 5–6 лютого 1990 р.
68. VI з'їзд Українського географічного товариства. Одеса, 14–16 травня 1990 р.
69. Науково-практична конференція «Педагогічне стимулювання художньо-естетичної діяльності учнів». Тернопіль, 26–27 березня 1990 р.
70. Республіканська наукова конференція «Меліорація і освоєння важких мінеральних ґрунтів». Рівне, 18–20 грудня 1990 р.
71. Регіональна науково-практична конференція «Проблеми охорони і відтворення природно-ресурсного потенціалу Західного Поділля». Тернопіль, 1990 р.

1991

72. Перша звітно-наукова конференція викладачів та студентів географічного факультету Тернопільського педінституту за 1990 р. Тернопіль, 1991 р.
73. Обласна науково-практична конференція «Природа, населення та господарство тернопільської області, їх вивчення в загальноосвітній школі». Тернопіль, 23-24 травня 1991 р.
74. Республіканська наукова конференція «Біологічна фіксація азоту і азотний метаболізм бобових рослин». Тернопіль, 1–4 жовтня 1991 р.
75. Обласна наукова конференція «Учитель національної школи». Тернопіль, 25-24 квітня 1991 р.

1992

76. Наукова конференція, присвячена 80-річчю від дня народження академіка Євгена Костянтиновича Лазаренка. Львів, 15–17 грудня 1992 р.
77. Обласна науково-практична конференція «Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку Подільського регіону». Тернопіль, 1992 р.
78. Всеукраїнська конференція про навчальний атлас України. Луцьк, 18–19 грудня 1992 р.

1993

79. Звітно-наукова конференція викладачів та студентів географічного факультету Тернопільського державного педагогічного інституту за 1992 рік. Тернопіль, 1993 р.

-
80. Всеукраїнська науково-практична конференція «Подільський національний парк: доцільність і проблеми створення». Кам'янець-Подільський, 1993 р.
81. Республіканська науково-методична конференція «Удосконалення змісту підготовки вчителя географії». Тернопіль, 25–26 березня 1993 р.
82. Міжнародна екологічна конференція по захисту і відродженню р. Дністер. Одеса, 20–24 вересня 1993 р.
83. Обласна наукова конференція «Українознавство та проблеми інтеграції природничих знань в умовах сучасної школи». Тернопіль, 1993 р.
84. Республіканська наукова конференція «Проблеми розвитку географічної освіти в Україні». Луцьк, травень 1993 р.

1994

85. З'їзд перемишлян і наукова конференція «Премишль і Перемиська земля на протязі віків». Перемишль, 23–24 червня 1994 р.
86. Наукова конференція, присвячена 50-річчю депортації українців з Лемківщини, Надсяння, Холмщини та Підляшшя. Тернопіль, 10 вересня 1994 р.

1995

87. VII з'їзд Українського географічного товариства. Київ, 30 травня – 1 червня 1995 р.
88. Наукова конференція «Історія української географії і картографії», присвячена 95-річчю від дня народження професора Володимира Кубійовича. Тернопіль, 25–26 грудня 1995 р.
89. Наукова конференція «Проблеми геологічної науки та освіти в Україні», присвячена 50-річчю геологічного факультету Львівського університету. Львів, 19–21 жовтня 1995 р.
90. Наукова конференція «Формування у школярів естетичного ставлення до праці». Тернопіль, 20 грудня 1995 р.

1996

91. Всеукраїнська науково-практична конференція «Екологічна освіта та виховання (стан та перспективи)». Луцьк, 31 травня – 1 червня 1996 р.
92. Перша всеукраїнська конференція «Теоретичні та прикладні аспекти соціоекології». Львів, 7–11 жовтня 1996 р.
93. Наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого природодослідника В. І. Вернадського. Тернопіль, 22–23 квітня 1991 р.
94. Міжрегіональна наукова конференція «Українська еліта: минуле, сучасне, майбутнє». Тернопіль, 12–13 грудня 1996 р.

1997

95. Міждержавна наукова конференція «Сучасні проблеми охорони земель». Київ, 10–12 вересня 1997 р.

-
96. Українсько-польський симпозіум «Проблеми трансформації в гуманітарній, соціально-екологічній та науково-практичній сферах». Тернопіль, 16–20 червня 1997 р.
97. Всеукраїнська наукова конференція «Українська новітня держава: історія і сучасність». Тернопіль, 14–15 березня 1997 р.
98. Міжнародна наукова конференція «Депортації українців та поляків: кінець 1939 – початок 50-х років (до 50-річчя акції «Вісла»)). Львів, 14–17 травня 1997 р.
99. Науково-практична конференція до 50-річчя акції «Вісла». Перемишль, 22–23 листопада 1997 р.
100. Всеукраїнська науково-практична конференція «Українська геоморфологія: стан і перспективи». Львів, 25–26 листопада 1997 р.

1998

101. Всесоюзний семінар з обміну досвідом роботи комітетів і секцій центральних правлінь ВНТТ, республіканських, крайових і обласних правлінь Союзу НДТ по темі «Маловідхідні і безвідхідні технології – основний фактор охорони навколишнього середовища». Москва, Павільйон ВДНГ СРСР «Охорона природи», 2–4 вересня 1988 р.
102. Міжнародна наукова конференція. Перемишль, Український Дім спільно з інститутом українознавства. Львів, 14–15 листопада 1998 р.

1999

103. Наукова конференція, присвячена 110 річниці від дня народження видатного українського математика, дійсного члена НТШ, професора Мирона Зарицького. Тернопіль, 21 травня 1999 р.
104. Наукова конференція «Ландшафт як інтегруюча концепція ХХІ сторіччя». Київ, 26–27 травня 1999 р.
105. Міжнародна наукова конференція «Внесок української еміграції в розвиток національної та сватової культури». Тернопіль, 10–12 червня 1999 р.
106. Всеукраїнська наукова конференція «Інтеграція і акліматизація рослин на Волино-Поділлі». Тернопіль-Кременець, 16–18 червня 1999 р.
107. І-й республіканський еніологічний семінар (нарада) з організації моніторингу гео- і біоактивних структур. Одеса, 8–9 вересня 1999 р.
108. Наукова конференція «Боротьба УПА на Закерзонні», присвячена В. Щигельському. Львів, 18 вересня, 1999 р.
109. Міжнародний семінар з теорії і практики регіонального географічного краєзнавства. Тернопіль, 6–7 жовтня 1999 р.

2000

110. Конференція «Свято родини Гуків». Тернопіль-Коцюбинці, 2 травня, 2000 р.
111. VIII з'їзд Українського географічного товариства. Луцьк, 30–31 травня 2000 р.

-
112. II Всеукраїнська науково-практична конференція «Загальні проблеми еніології і моніторинг гео- і біоактивних структур». Одеса, 12–14 вересня 2000 р.
113. Всеукраїнська наукова конференція «Роман Шухевич – «Тарас Чупринка»: постать на тлі епохи Воюючої України» (до 50-річчя героїчної загибелі). Тернопіль, 28–29 вересня 2000 р.
114. Міжнародна науково-практична конференція до 50-річчя кафедри геоморфології і палеогеографії Львівського національного університету ім. Івана Франка «Геоморфологічні дослідження в Україні: минуле, сучасне, майбутнє». Львів, 17–20 жовтня 2000 р.
115. Урочистий вечір, присвячений 100-річчю від дня народження видатного українського вченого Володимира Кубійовича. Львів, 28 жовтня 2000 р.
116. Наукова конференція, присвячена 100-річчю від дня народження Володимира Кубійовича. Львів, 7 листопада 2000 р.
117. Конференція «Свято Національного Героя України Петра Федоріва – «Дальника». Село Криве Козівського району Тернопільської області», 26 листопада 2000 р.
118. Друга всеукраїнська наукова конференція «Історія української географії і картографії: проблеми і перспективи». Тернопіль, 4–5 грудня 2000 р.

2001

119. Наукова конференція тернопільського осередку НТШ «Березнева наукова сесія». Тернопіль, 23–24 березня 2001 р.
120. II міжнародна нарада «Екстрасенсний контакт, цілительство, біолокація». Львів, 27–29 травня 2001 р.
121. Міжнародний конгрес «Еніологія XXI століття». Одеса, 10–15 вересня 2001 р.
122. Всеукраїнська науково-практична конференція «Українське географічне краєзнавство: наукові засади, історія, постаті». Тернопіль, 2–3 листопада 2001 р.
123. Всеукраїнський науково-методичний симпозиум «Національна історична освіта: погляд у XXI століття». Тернопіль, 14 грудня 2001 р.
124. Наукова конференція, присвячена 10-річчю національного відродження. Тернопіль, 29 грудня 2001 р.

2002

125. III-я міжнародна науково-практична конференція «Екстрасенсний контакт, цілительство, біолокація». Львів, 27–30 травня 2002 р.
126. Наукова конференція, присвячена 60-річчю створення УПА. Перемишль, 28–30 липня 2002 р.
127. IV міжнародний конгрес «Еніологія XXI століття». Одеса 10–15 вересня 2002 р.
128. Всеукраїнська науково-практична конференція «Місто Кременець в історії освіти, науки і культури». Кременець, 4–11 жовтня 2002 р.

-
129. Всеукраїнська науково-практична конференція «Географічна наука і освіта в Україні: погляд у XXI століття», присвячена 100-річчю від дня народження українського географа і організатора освіти професора Івана Теслі. Тернопіль, 10–12 жовтня 2002 р.

2003

130. II-й Міжнародний науковий конгрес українських істориків «Українська історична наука на сучасному етапі розвитку». Кам'янець-Подільський, 17–19 вересня 2003 р.
131. Міжнародна конференція до 120-річчя географії у Львівському університеті. Львів, 24–26 вересня 2003 р.
132. Треті міжнародні читання (конференція), присвяченій 85-річчю від дня народження Ф. М. Мількова «Антропогенна географія і ландшафтознавство у XX і XXI століттях». Вінниця, 1–3 жовтня 2003 р.
133. Асамблея національних меншин. Київ, 18 листопада 2003 р.

2004

134. II-а Міжнародна наукова конференція «Екологічна географія: історія, теорія, методи, практика». Тернопіль, 27–29 травня 2004 р.
135. Міжнародна науково-практична конференція «Розвиток туристичної індустрії в Україні: реалії та перспективи». Тернопіль, 27–29 травня 2004 р.
136. Міжнародна наукова конференція, присвячена 140-річчю кафедри мінералогії Львівського національного університету І. Франка. Львів – Шацьк, 3–4 вересня 2004 р.
137. Міжнародна наукова конференція «Ландшафтознавство: традиції та тенденції». Львів-Ворохта, 8–12 вересня 2004 р.

2005

138. Міжнародна наукова конференція, присвячена 130-річчю заснування Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича та 60-річчю створення кафедри фізичної географії «Ландшафти та геоекологічні проблеми Дністровсько-Прутського регіону». Чернівці, 15–18 грудня 2005 р.
139. Наукова конференція «Тернопіль: час, події, люди». До 450-річчя від першої писемної згадки. Тернопіль, 23 грудня 2005 р.

2006

140. Регіональна наукова конференція «Опілля як етноісторична цілісність». м. Бережани, 12 жовтня 2006 р.
141. Науково-краєзнавча конференція «Екологічний аспект через призму 50-річчя Гермаківського дендрологічного парку». Тернопіль, 29 листопада 2006 р.

2007

142. Третя Міжнародна наукова конференція з історії української географії та картографії, присвячена 130-й річниці від дня народження академіка Степана Рудницького. Тернопіль, 6–7 грудня 2007 р.

2008

143. Міжнародна науково-практична конференція «Охорона і менеджмент об'єктів неживої природи на заповідних територіях». смт. Гримайлів, 21–23 травня 2008 р.

2009

144. Міжнародна науково-практична конференція «Дністровський каньйон – унікальна територія туризму». Тернопіль, 2009.

2010

145. Міжнародна науково-практична конференція «Природно-заповідний фонд України – минуле, сьогодення, майбутнє» присвяченої 20-річчю природного заповідника «Медобори». смт. Гримайлів, 26–28 травня 2010 р.

2011

146. Всеукраїнська науково-практична конференція «Туристичні ресурси як чинник розвитку території». м. Тернопіль, 9–10 груд. 2011 р.

2013

147. II Міжнародна науково-практична конференція «Подільські читання (Географія. Біологія. Екологія. Охорона природи)». м. Тернопіль, 23–24 травня 2013 р.

2014

148. Науково-методичний семінар «Сучасні досягнення екології та їх імплементація у природничу освіту». м. Тернопіль, 24 квітня 2014 р.

2019

149. VIII Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми дослідження довкілля», присвяченої 10-річчю створення Гетьманського національного природного парку. м. Суми, 24–26 травня 2019 р.
150. Міжнародна науково-практична конференція «Туризм, географія, краєзнавство: актуальні проблеми теорії і практики». м. Тернопіль, 16–17 травня 2019 р.

2022

151. Всеукраїнська наукова конференція «Суспільство і природа: від минулого до майбуття (до 100-річчя від дня народження Миколи Чайковського)». м. Тернопіль, 6 вересня 2022 р.
152. Всеукраїнська науково-практична конференція «Микола Чайковський організатор заповідної справи на Тернопільщині». м. Тернопіль, 7 вересня 2022 р.

2023

153. Всеукраїнська науково-практична конференція «Професор Ольга Заставецька – вчена, педагог, організатор географічної науки» (до 70-ої річниці від дня народження вченої). м. Тернопіль, 27 квітня 2023 р.

2024

154. XXIII International scientific and practical conference «Problems of Science and Technology : the Search for Innovative Solutions». Munich, Germany, May 15–17, 2024.

НАУКОВІ, СЛУЖБОВІ ТА ТУРИСТИЧНІ ПОДОРОЖІ ЗА МЕЖІ УКРАЇНИ

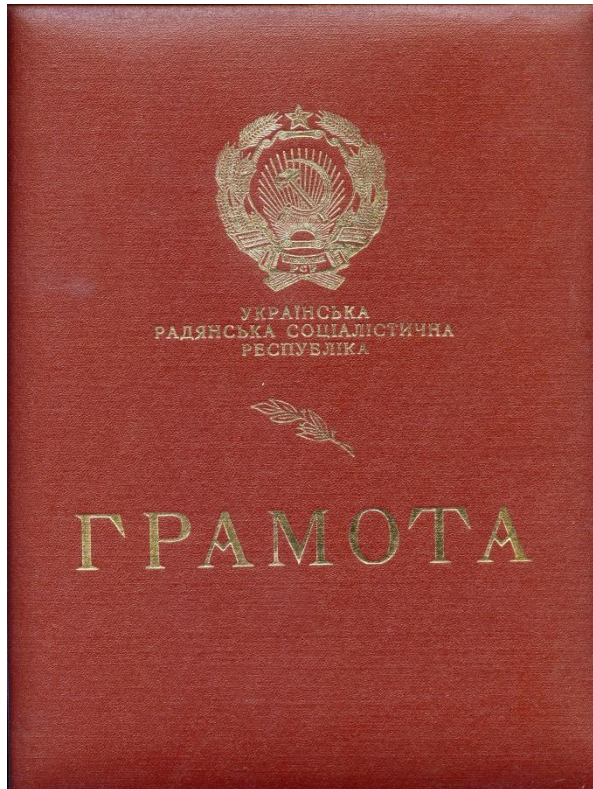
1. Центральний Казахстан. Перша виробнича практика. Шалгінська ГРП, 19 червня – 4 вересня 1956 р.
2. Центральний Казахстан. Друга виробнича практика. Байназарська ГРП, 17 червня – 4 вересня 1957 р.
3. Біловезька пуца, Брест. Екскурсія зі студентами, 12–13 жовтня 1962 р.
4. Ленінград. Екскурсія з академгрупою, лютий 1966 р.
5. Литва (Алітус, Вільнюс), 30–31 січня 1971 р.
6. Сухумі (Агудзера), Новий Афон, 8–17 жовтня 1971 р.
7. Болгарія (Софія, Слівен, Пловдив, Варна, Шипка), вересень, 1972 р.
8. Ашхабад, Фірюза, Копет-Даг. Екскурсія під час семінару, 28–31 жовтня 1972 р.
9. П'ятигорськ, Тбілісі, Єреван, Батумі, Адлер, Сочі. Екскурсія поїздом «Дружба» по Кавказу, квітень 1973 р.
10. Мінськ, Хатинь, Брест. Екскурсія з членами профспілки, 8–9 травня 1976 р.
11. Вільнюс, Клайпеда, Ніда, Калінінград. Екскурсія, 5–10 серпня 1983 р.
12. Єреван, Ленінакан, озеро Севан. Екскурсія під час всесоюзної наради завідувачів географічних кафедр, 23–30 листопада 1983 р.
13. 27-й Міжнародний геологічний конгрес. Москва, 3–16.08.1984 р.
14. Литва (Вільнюс, Клайпеда, Ніда, Калінінград), 28 травня – 4 червня 1985 р.
15. Чорноморське побережжя Кавказу (Кабулетті, Батумі). Відпочинок, серпень 1985 р.
16. Мальта, Марсель, Канни, Ніцца, Монако, Неаполь, Рим, Ватикан, Афіни (Акрополь), Мікени, Стамбул. Круїз по Середземному морю, 30 червня – 18 липня 1986 р.
17. Архангельськ, Соловецькі острови. Екскурсії під час наукової конференції 9–16 вересня 1986 р.
18. Тбілісі, Кавказький перевал, Воєнно-Грузинська дорога. Екскурсії під час наукової конференції 9–16 вересня 1986 р.
19. Середня Азія: Душанбе, Бухара, Самарканд, Ташкент. Туристична екскурсія, 20 липня – 8 серпня 1987 р.
20. Польща: Краків, Ряшів, Стальова Воля та ін. Туристична екскурсія, 24–28 квітня 1989 р.
21. Індія: Делі, Агра, Бомбей, Мадрас. Туристична екскурсія, 12–26 січня 1990 р.
22. Польща: Кельце, Краків, Татри, Закопане, Велічка, Свентокшиські гори. Польова практика зі студентами, екскурсія, 7–19 червня 1991 р.
23. Польща. Подорож на лемківську Ватру в Ждиню (Кросно, Горлиці, Сянік, Перемишль), 24–27 липня 1992 р.
24. Польща. Перша поїздка в рідне село Ямну (Перемишль, Коровники, Нижні Устріки, Ямна), 28 серпня – 2 вересня 1992 р.

-
25. Польща. Перемишль, Ямна. Під час конференції 24 червня 1994 р.
  26. Польща. Перша поїздка в с. Павлокому, панахида за загиблих 3–4 березня 1945 р. і покладання вінків. Перемишль-Дубецько-Павлокома-Бірча, 30 квітня 1995 р.
  27. Польща. Перемишль, Млини, Пикуличі, червень 1996 р.
  28. Польща. Перемишль, Млини, Пикуличі, Грушовичі, Радимно. Поїздка в Ямну, 21–22 червня 1997 р.
  29. Польща. Перемишль, школа ім. М. Шашкевича, відкриття нового корпусу, Коровники, 22 листопада 1997 р.
  30. Польща. Перемишль, Ямна. Приватна поїздка в с. Ямну машиною з внуком Володею, 24 травня 1998 р.
  31. Польща. Перемишль, Млини, Пикуличі, червень 1999 р.
  32. Польща. Святкування 8-ї річниці незалежності з хором «Заграва». Верхрата, Перемишль, 28 серпня 1999 р.
  33. Польща. Перемишль. Посвячення відновленої церкви в Засянні. Поїздка в Ямну машиною з В. Гришком і Богушем, 12–14 травня 2000 р.
  34. Польща. Перемишль, с. Млини на могилу о. М. Вербицького, в с. Пикуличі, покладання квітів на могилу борців за волю України, 24–25 червня 2000 р.
  35. Польща. Поїздка на лемківську Ватру в Ждиню через Перемишль-Бірчу-Нижні Устріки-Мокре-Сянік-Ямну, 20–22 липня 2000 р.
  36. Польща. Перемишль, Коровники, Хотинець, Грушовичі, Пикуличі 13–14 жовтня 2001 р.
  37. Польща. Перемишль. Традиційна поїздка на могилу о. М. Вербицького та в Пикуличі 25–30 червня 2002 р з дочкою Лесею і внучкою Наталею.
  38. Польща. Святкування 60-річчя УПА. Покладання квітів і панахиди на 22 братських могилах в Закерзонні, від Грубешівського повіту на Холмщині до с. Завадка Морохівська біля Сянока, 28–31 липня 2002 р.
  39. Польща. Перемишль, Млини, Пикуличі покладання вінків і панахида на могилах, 21 червня 2003 р.
  40. Польща. Перемишль, Арламів, Явірник Руський, Руське Село, Підбуковина, 9 серпня 2003 р.
  41. Польща. Перемишль, Ярослав. Посвячення води на річці Сян 18–19 січня 2004 р.
  42. Польща. Перемишль, Український Дім. Шевченківське свято з участю львів'ян і жіночого ансамблю «Галичанки» з Тернополя 28 березня 2004 р.
  43. Польща. Поїздка з сином, невісткою і внучкою Оленкою в Ямну, 5 червня 2004 р.
  44. Єгипет. Хуарда, Ласкор, Каїр, Коралові острови. Туристична поїздка, 12–19 серпня 2004 р.
  45. Польща. Перемишль, Млини, Пикуличі. Традиційна поїздка для вшанування пам'яті о. М. Вербицького, вояків УНР та УПА в Пикуличах, 24–25 червня 2005 р.
  46. Туреччина. Анталія. Відпочинок на морі 28 липня – 6 серпня 2006 р.
  47. Польща. Перемишль, Ямна, Кальварія Пацлавська. Поїздка мікроавтобусом в рідне село Ямну з односельцями, 4–5 серпня 2007 р.

ВІДОМОСТІ ПРО ПОДЯКИ ТА НАГОРОДИ

- 8.04.1970** – значок «Відмінник освіти» за добру підготовку педагогічних кадрів.
- 24.04.1971** – подяка за досягнуті успіхи у змаганнях факультетів з художньої самодіяльності.
- 3.11.1973** – подяка за добросовісну роботу, активну участь у громадському житті інституту.
- 18.05.1979** – подяка за активну участь в пропаганді природоохоронних знань.
- 5.11.1979** – занесення на Дошку пошани.
- 3.11.1983** – подяка за сумлінну роботу по підготовці висококваліфікованих спеціалістів та плідну наукову роботу.
- 21.05.1984** – подяка за активну участь у вихованні студентів і сумлінну роботу на факультеті громадських професій.
- 01.06.1984** – занесений на міську Дошку пошани передовиків і новаторів виробництва м. Тернополя за активну участь у громадському житті.
- 30.09.1985** – почесною грамотою МО УРСР за успішну роботу в справі навчання і виховання студ. молоді та активну участь в громадському житті.
- 23.04.1986** – грамотою Президії Верховної Ради УРСР за значний вклад в здійсненні заходів з охорони і раціонального використання природних ресурсів.
- 30.12.1986** – медаллю «Ветеран праці» за багаторічну добросовісну працю.
- 14.02.1987** – подяка за активну участь в науковій дослідній роботі.
- 8 12.1987** – подяка за високі показники у виконанні заходів цивільної оборони в 1987 році.
- 12.10.1988** – подяка за успішну розробку експериментальних навчальних планів педагогічних вузів.
- 19.03.1992** – подяка за успіхи в науково-дослідній роботі і активну участь у конференції.
- 29.09.1994** – подяка за сумлінну працю, досягнення у навчально-методичній, навчально-виховній та науковій роботі.
- 04.04.1995** – подяка за сумлінну працю та з нагоди 55-річчя інституту.
- 29.09.1995** – подяку за досягнуті успіхи у навчально-виховній та науковій роботі і з нагоди створення та презентації Тернопільського педуніверситету.
- 16.04.2010** – подяку за сумлінну багаторічну працю, активну громадську діяльність та з нагоди 70-річчя утворення університету.
- 18.04.2012** – грамотою за сумлінну багаторічну працю, високий професіоналізм та з нагоди Дня Університету.
- 01.10.2020** – почесна відзнака «Гордість ТНПУ».

Тов. Свишко
Иосиф Михайлович

З а значний вклад в здійснення заходів по охороні та раціональному використанню природних ресурсів республіки

**ПРЕЗИДИЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНСЬКОЇ РСР**

Указом від 23 квітня 1986 р. нагороджує Вас

ГРАМОТОЮ

Голова Президії Верховної Ради
Української РСР
Секретарь Президії Верховної Ради
Української РСР

В. Шинько
М. Каминь

23 квітня 1986 р. № 31272

Тов. Свишко
Иосиф Михайлович

З а значительный вклад в осуществление мероприятий по охране и рациональному использованию природных ресурсов республики

**ПРЕЗИДИУМ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА
УКРАИНСКОЙ ССР**

Указом от 23 апреля 1986 г. награждает Вас

ГРАМОТОЙ

Председатель Президиума Верховного Совета
Украинской ССР
Секретарь Президиума Верховного Совета
Украинской ССР

В. Шинько
М. Каминь

23 апреля 1986 г. № 31272

ТЕРНОПІЛЬСЬКА
ОБЛАСНА РАДА

ГРАМОТА

НАГОРОДЖУЄТЬСЯ

Свинко
Йосип Михайлович

*член редакційної колегії енциклопедичного
видання «Тернопільщина. Історія міст і сіл»*

*за сумлінну працю, вагомий особистий
внесок у підготовку енциклопедичного
видання «Тернопільщина.
Історія міст і сіл»*

Голова Тернопільської
обласної ради

В. Хомінець

Тернопіль 2015

Друк ТЗОВ «Тернограф», свідоцтво про державну реєстрацію серія ТР 24 від 28.12.2004 р.
м. Тернопіль, вул. Текстильна, 18. тел. 52-28-79, e-mail: terno-graf@mail.ru

ТНПУ
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ГОРДИСТЬ ТНПУ

Вн. Висоцький.
А Жит з Вами

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА
ГНАТЮКА

Прізвище Висоцький
Ім'я Володимир
Почесна назва по батькові

удостоєний(а)
Почесної відзнаки
«ГОРДИСТЬ ТНПУ»

№ 2

Ректор Буяк Б.Б.
МП «ТНПУ» 2024

Фотогалерея

Науковий ступінь та звання

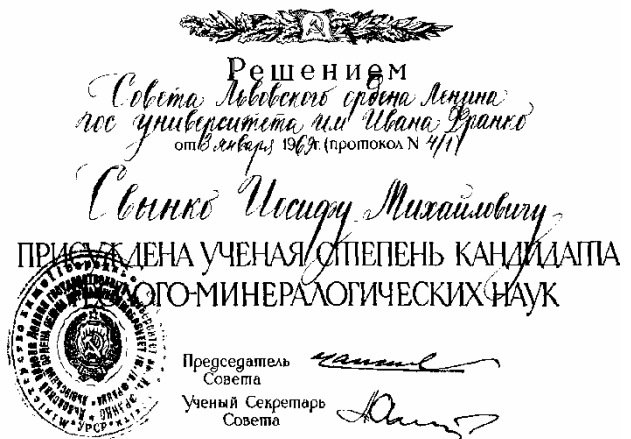

ДИПЛОМ КАНДИДАТА НАУК

МГМ № 005081

Москва 4 июля 1969 г.

АПШЕСПАШ
ДОЦЕНТА

МАЦ № 069073

Москва 17 ноября 1972г.

Решением
Высшей Аттестационной Комиссии

от 3 ноября 1972г. (протокол N 5/7)

Свонко Игорь Михайлович

УТВЕРЖДЕН В УЧЕНОМ ЗВАНИИ ДОЦЕНТА

ПО КАФЕДРЕ

химия" (курс геотектоники)

Председатель Высшей
Аттестационной Комиссии
Ученый Секретарь Высшей
Аттестационной Комиссии

Иванов

АТТЕСТАТ
ПРОФЕССОРА

ПР № 010980

Москва

Решением

Государственного комитета СССР
по народному образованию

от 11 ноября 1971г. № 11/226-н

Свонко Игорь Михайловичу

ПРИСВОЕНО УЧЕНОЕ ЗВАНИЕ

ПРОФЕССОРА

по кафедре физической географии

Председатель коллегии

Главный ученый секретарь

Иванов

ДИПЛОМ
дійсного члена (академіка)
Української Екологічної Академії наук

УЕАН № 000484

Цей диплом видано Свиньку
Йосифу Михайловичу
Йосифу „25. квітня 1993р.”

обрано дійсним членом (академіком) Української Екологічної Академії наук

Президент
Української Екологічної
Академії наук
Головний вчений секретар

М.П. *Влас*
С.Мана

м. Київ, „25. квітня 1993р.” Регстраційний № 484

DIPLOMA
of Full Member (Academician) of the
Ukrainian Ecological Academy of Sciences

UEAN No 000484

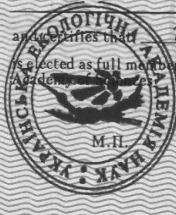
This diploma has been given Yosif Swinko
Yosif on 24 April 1993

has been selected as full member (academician) of the Ukrainian Ecological Academy of Sciences

President
of the Ukrainian Ecological
Academy of Sciences
Chief Scientific Secretary

М.П. *Влас*
С.Мана

MIH Postup 1993

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Свинько
Йосиф
Михайлович

за долголетний добросовестный
труд от имени Президиума
Верховного Совета СССР
решением исполкома

Чернопольского
областного

Совета народных депутатов
от 30 декабря 1986 г.
награжден медалью
"ВETERАН ТРУДА"

Генеральный секретарь исполкома
Сергей
Совета народных депутатов

„30 декабря 1986 г.”

Світлини з біографії вченого

**Йосип Свинко учень 4-А класу Лошнівської семирічної школи
(третій зліва у першому ряду)**

**Йосип Свинко – випускник
10-го класу Лошнівської
середньої школи (1953 р.)**

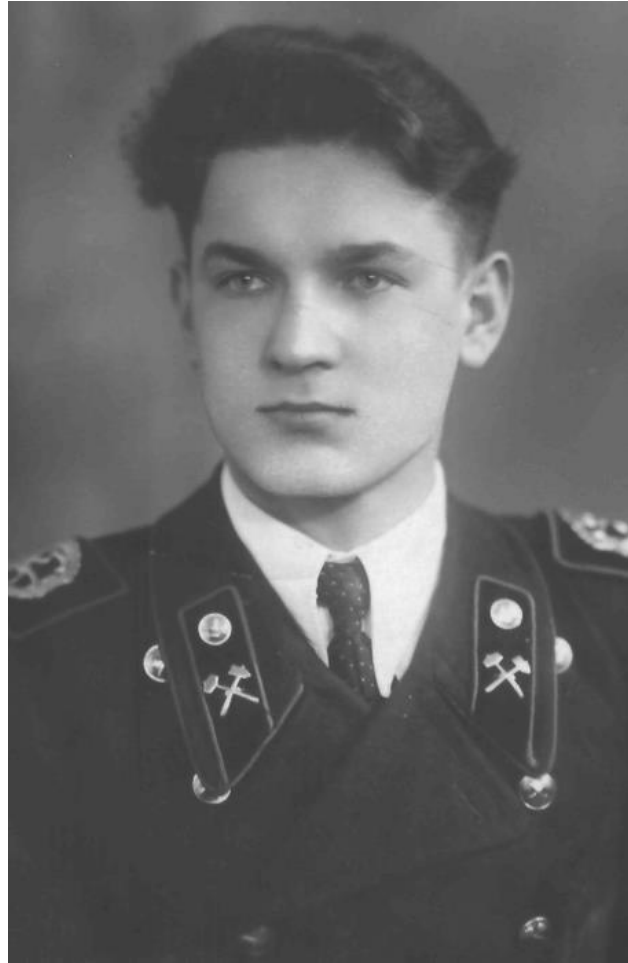

**Учні 10-го класу Лошнівської середньої школи
(Йосип Свинко третій справа у верхньому ряду, 1953 р.)**

**Йосип Свинко – студент
геологічного факультету
(Львів, 1955)**

**Йосип Свинко –
випускник геологічного
факультету (Львів, 1958)**

На військовій службі (Станіслав, 1958)

Професійна та наукова діяльність

**Йосип Свинко – куратор академічної групи
(Кременецький педінститут, 1965)**

**Керівний склад педінституту (справа наліво – голова профкому
Й. Свинко, проректор по заочній освіті В. Лук'яненко, парторг
Ю. Трофим'як, ректор О. Явоненко, проректор з навчальної
роботи Г. Кікець, проректор з господарської роботи П. Панчук,
проректор з наукової роботи М. Кас'яненко. Тернопіль, 70-і роки).**

**Під час екскурсії по Поділля (Кам'янець-Подільський, 1963 р.;
в центрі – проф. К. І. Геренчук)**

Й. Свинко у своєму робочому кабінеті, 1987 р.

**Біля могили М. Вербицького в с. Млини, поблизу Перемишля
(зліва направо – Й. Свинко, Г. Удовенко, Й. Юрчинський)**

**Виступ на могилі Січових стрільців
(с. Пікуличі, біля Перемишля, 1996)**

**У Голосіївському лісі під час конференції з ландшафтознавства
(у центрі – професор Г. Швєбс, зліва – професор Й. Свинко, О. Дмитрук
та інші учасники конференції, Київ, 1999 р.)**

**Й. Свинко і П. Дем'янчук під час польових досліджень
(г. Голиця, окол. с. Гутисько, 2010 р.)**

Кафедра фізичної географії, 2009 р.

**Професор Й. Свинко і заступник декана з навчальної роботи П. Дем'янчук
(День географічного факультету, 2009 р.)**

Й. Свинко – номінант премії ім. В. Лучаківського, 2012 р.

Під час урочистого відкриття пам'ятної таблиці заслуженому природоохоронцю України М.П. Чайковському за участю учасників міжнародної науково-практичної конференції «Подільські читання», 23 травня 2013 р.

Професор Й. Свинко зі студентами на екскурсії у геологічному музеї, 2014

Кафедра географії та методики її навчання, 2015 р.

Родовід сім'ї Й. М. Свинка

Йосип Михайлович Свинко зі своєю дружиною Марією Свинко

Й. Свинко у колі сім'ї (Тернопіль, 1971)

Йосип Свинко з дружиною Марією, внучкою Наталією та правнуком Марчиком

Дочка Леся із сім'єю

ДІТИ

Володимир

Олександра

ВНУКИ

Андрій

Олена

Володя

Наталя

ПРАВНУКИ

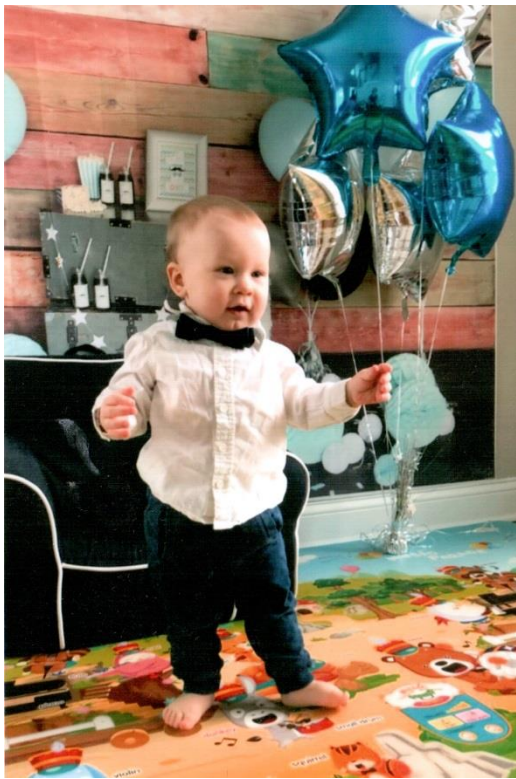

Ярослав

Марко

Алекс (1,5 року)

Марчик (3 роки)

Земля, до якої теж тягне (Відпочинок на дачі)

Йосип Михайлович Свинко на своїй дачі

Йосип Михайлович із дружиною на дачі збирають ягоди

Йосип Свинко біля вишні

Онуки на дачі

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Алексієвець М. О.	112, 115, 498-500 (авт. передм.)
Андрейчин М.	436 (ред.)
Андрейчук В.	427 (ред.), 430 (ред.), 433, 434, 435, 440, 443 (ред.), 486 (ред.)
Бабин І. І.	184
Бай І.	398
Баран Р.	396
Бицюра Л.	446 (редкол.)
Бичко З. М.	204 (ред.)
Богуцький А. Б.	5, 9, 23, 33, 37, 48, 50, 59, 403, 480, 498-500 (авт. передм.)
Бойко Г.	208
Бойко Т. Ю.	344
Борт Т.	209, 223, 224, 231, 232
Борщівський В. М.	217, 220, 224, 234
Бочарова Л.	481
Брич В. Я.	432 (ред.), 419-421 (ред.), 426 (ред.), 427 (ред.), 433-435 (ред.), 440 (ред.), 443 (ред.), 486 (ред.), 491 (ред.)
Брус І. М.	82, 87
Брус Н. М.	96, 100
Бугайов А.	34
Бушта В.	355 (редкол.), 397
Верхратський І.	165, 166
Витрук О. Т.	71, 81
Вихрущ А. В.	90, 105, 106 (редкол.), 109 (ред.), 482
Волік О.	219, 221, 231, 234, 237, 238, 247, 248, 250, 251, 296, 298, 321, 325, 332-335, 349, 351, 352, 364, 365, 395, 415, 416, 433, 449, 450, 452, 453, 458
Гавришок Б. Б.	450, 467
Гасай Є.	311
Гдаль Б. Б.	457, 458, 461, 462, 465
Геренчук К. І.	32, 36, 38, 297
Голда Я. В.	97
Головата Р.	490
Головин Б.	311, 319
Головко Г. Б.	431 (ред.)
Головченко М. Г.	1
Голосов В. М.	427 (ред.), 433-435 (ред.), 440 (ред.), 443 (ред.), 486 (ред.)
Гонтар Т. М.	277 (упоряд.)
Гром'як А. В.	90
Гром'як Р. Т.	105, 106 (редкол.), 448
Грубінко В. В.	439, 444 (ред.)

Гулик С. В.	450, 452, 453, 454, 493, 498 (уклад.), 499 (уклад.)
Гуменюк Г. Б.	439
Данилишин Б. І.	343 (ред.)
Дацюк І. І.	149 (ред.)
Дем'янчук І. П.	357, 442, 466
Дем'янчук П. М.	193, 198, 202, 215, 217, 220, 223, 300, 318, 326, 343, 351, 354, 355, 397, 413, 423, 425, 431, 436, 442, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 493, 494, 496, 497 (ред.), 498 (уклад.), 499 (уклад.), 501 (уклад.)
Демедюк М. С.	30
Денисик Г. І.	349 (ред.)
Денисюк І. Г.	431 (ред.)
Дітчук І. Л.	226, 424 (редкол.), 484 (ред.)
Довбака І.	219, 223, 330, 234
Дробоцький А. С.	36
Думка З. Т.	72, 95, 165
Жупанський Я. І.	343 (ред.), 354 (ред.)
Забокрицька О. І.	145
Забокрицька О. М.	123
Заморська Л.	483
Запорожан Л. П.	149
Зарицький М.	414
Заставецька О. В.	58, 88, 139, 141, 161, 164, 205 (редкол.), 230, 240 (ред.), 343 (ред.), 354 (ред.), 419-421 (ред.), 424 (редкол.), 426 (ред.), 431 (ред.), 432 (ред.), 446, 466, 484(ред.), 491 (ред.)
Заставецький Б. І.	58, 74, 88
Зелінка С. В.	46
Зимельс Ю. Л.	51
Іващенко Р. Т.	90
Іващенко Ю. В.	104 (ред.), 105, 106 (редкол.)
Іщук С. І.	420 (ред.), 421 (ред.), 426 (ред.), 432 (ред.), 491 (ред.)
Касьяненко Г. Я.	455 (редкол.)
Кіреєва О. І.	143, 189
Кітура В.	194, 302
Ковалишин Д. І.	56, 66, 68, 72, 73, 82, 87, 95, 96, 97, 100, 143, 165, 172, 189, 233, 300, 484, 498-500 (авт. передм.)
Колтун Л. І.	443
Кравець М. В.	1
Кравченко Л. Г.	35
Кубійович В.	150, 153, 291
Кузик С. П.	431 (ред.)
Кузишин А. В.	205 (редкол.)
Кульчицька О. Я.	498-501 (бібліогр. ред.)

Лазаренка Є. Є	316, 427
Лазаренко Є. К.	118, 407
Лановик Б. Д.	185 (ред.), 293
Лановик З.	448 (упоряд.)
Лановик М.	448 (упоряд.)
Леньків І.	312, 382
Лещук Р. Й.	208, 327, 344
Лисянської Ю.	434
Литвиненко Ю. І.	455 (редкол.)
Лінчевська С.	470
Ломакович А. М.	104 (ред.), 429 (ред.)
Маккарті Ф. М.	433
Малєєв Ю.	370
Мариняк Я. О.	205 (редкол.)
Марисова І. В.	3
Матола В.	474
Мацько І. В.	96, 100
Медвецький Ю.	208, 328, 441
Мельник М. І.	311
Мельничук Б. І.	404, 471
Мороз В.	472, 476, 479, 485
Музика О. Д.	415
Окуневський Я.	432
Олексишин І.	196, 212, 245, 319
П'ятківський І.	305
Парацій В.	383
Пастир І.	478
Пастушенко М. П.	111
Пилявський Б. Р.	47
Пиндус Б.	253, 370, 392
Питуляк М.	419
Полянський Ю.	339, 345, 418, 426
Попова О.	475
Прокопчук О.	490
Пушкар І. Н.	88
Пушкар І. М.	119, 120, 122, 126, 127, 155, 230
Резвой Д. П.	15-16 (наук. керів.), 430
Рибак І. П.	120
Романко М. М.	145, 146
Рудницький С.	238, 346
Рудь Т. А.	121, 123, 124
Сивий М. Я.	117, 151, 125, 174, 214, 244, 302, 305, 324, 422, 437, 460, 492, 497
Сингалевич О. В.	198 (редкол.)
Сирник І.	477

Сиротюк О.	446 (редкол.)
Смакула О.	206
Станчак Л. М.	143
Струбицкий Р.	34
Татаринов К. А.	389
Татаринов К. А.	3
Тесля І.	181, 182, 183, 205, 222, 226, 227, 232, 235, 239, 246, 267, 392
Томенюк О.	480
Трофим'як Т. Б.	93, 147
Трохимчук С. В.	32, 38, 62, 396
Турецька Н. М.	466
Турик О.	407
Фісуненко О. П.	116 (уклад.)
Фурман О. А.	429 (ред.)
Харсекін О. І.	411
Хіхловський В.	417 (ред.), 428 (ред.)
Холява П. М.	149
Хоминець В.	446 (редкол.)
Хрипкова А. Г.	111 (пер.)
Царенко А. В.	146
Царик Л. П.	198 (редкол.), 230, 451, 498-500 (авт. передм.)
Царьова Н. В.	111
Цися П. М.	337
Чайка П.	377
Чайковський М.	463
Чекановський О. Л.	440
Чернюк Г. В.	82, 83, 86, 91, 93, 94, 98, 99, 130, 133, 147, 148, 184, 193, 198
Шаблій О. І.	150 (ред.), 235, 346 (ред.), 354 (ред.), 418 (ред.), 424 (ред.), 484 (ред.)
Шевчук С. М.	402
Шейко В. І.	455 (редкол.)
Шендеровський В.	222, 241, 246
Шиманська В. О.	3
Шищенко П. Г.	198 (редкол.)
Шкіра Ю.	209, 219, 234
Штокало В. О.	499 (уклад.)
Яворський Т. І.	365
Яворський Г.	396
Янів В.	350
Demianchuk I.	468
Demuanchuk P.	468

З М І С Т

<i>Від упорядників</i>	4
СВОЄ ЖИТТЯ ПРИСВЯЧУЮ НАУЦІ (з нагоди 80-річного ювілею Й. М. Свинка)	6
ГЕОЛОГІЧНА ПОЕМА присвячена Йосипу Михайловичу Свинку	7
ЙОСИП СВИНКО: учений, геолог, географ, педагог	8
Основні штрихи з біографії вченого	8
Наукова діяльність	9
Загальна характеристика	9
Геолого-геоморфологічні дослідження	11
Охорона природи та раціональне використання природних ресурсів	12
Інженерно-геологічні дослідження	13
Дослідження ґрунтів	13
Геологічна й географічна освіта	13
Дослідження внеску західноукраїнських вчених-геологів і географів у вивчення рідного краю та загальний розвиток наук про Землю	15
Праці з історії, археології та інших галузей знань	17
Зусилля, спрямовані на створення географічного факультету	17
Створення геологічного музею	25
Штрихи до портретів українських вчених та борців за незалежність України	28
Суспільна активність	28
ПРОФЕСОР ЙОСИП СВИНКО – УЧЕНИЙ І ПЕДАГОГ ВИЩОЇ ШКОЛИ (до 90-річчя від дня народження)	30
ПРОФЕСОР ЙОСИП МИХАЙЛОВИЧ СВИНКО – УЧИТЕЛЬ, НАСТАВНИК І НАУКОВИЙ КЕРІВНИК	34
СПОГАДИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ГЕОЕКОЛОГІЇ ТА ГІДРОЛОГІЇ ПРО ПРОФЕСОРА ЙОСИПА СВИНКА ЯК ВЧИТЕЛЯ, НАСТАВНИКА, КОЛЕГУ	35
ВІДОМИЙ ПРИРОДОДОСЛІДНИК ПОДІЛЛЯ (до 80-ліття професора Йосипа Свинка)	39
ПРОФЕСОР Й. СВИНКО – ВЧЕНИЙ, ПЕДАГОГ, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ (з нагоди 75-річчя від дня народження)	41
ВІДОМОСТІ ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ Й. М. СВИНКА	51
НАШ РОДОВІД	52
Родовід моїх батьків	52
Родовід батька	52
Родовід мами	56
Моя сім'я	57
МОЇ ЖИТТЄВІ ДОРОГОВКАЗИ	58

НАУКОВИЙ ДОРОБОК ПРОФЕСОРА Й. М. СВИНКА	59
<i>Рецензії, відгуки на книги Й. М. Свинка</i>	96
<i>Інтерв'ю Й. М. Свинка</i>	97
<i>Публікації про життя та діяльність Й. М. Свинка</i>	97
<i>Бібліографія</i>	99
УЧАСТЬ У НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ, НАРАДАХ, З'ЇЗДАХ, СЕМІНАРАХ ТА СИМПОЗИУМАХ	100
НАУКОВІ, СЛУЖБОВІ ТА ТУРИСТИЧНІ ПОДОРОЖІ ЗА МЕЖІ УКРАЇНИ	110
ВІДОМОСТІ ПРО ПОДЯКИ ТА НАГОРОДИ	112
ФОТОГАЛЕРЕЯ	116
<i>Науковий ступінь та звання</i>	119
<i>Світлини з біографії вченого</i>	122
<i>Професійна та наукова діяльність</i>	125
<i>Родовід сім'ї Й. М. Свинка</i>	132

Довідково-бібліографічне видання

Фундатор географічної науки на Тернопілля

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Підписано до друку 25.09.2024 р.
Формат 60 x 84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір офсетний 80 г/м². Друк електрографічний
Ум. друк.арк. 8,37
Наклад 20 прим. Замовлення № 09/24/2-3

Видавець:

Редакційно-видавничий відділ
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
46027, м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 2.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2043, від 23.12.2004 р.

Видавець та виготувач:

м. Тернопіль, вул. 15 Квітня, 2Д/10
тел. (097) 988-53-23
*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія TP № 46 від 07 березня 2013 р.*